

Broj: 24/2771-5

Podgorica, 31.07.2024. godine

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIJALJENO:	31.07. 2024. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/24-32
VEZA:	
EPA:	327 XXVIII
SKRACENICA:	PRILOG

SKUPŠTINA CRNE GORE

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 10
81000 Podgorica

Predmet: Dostavljanje Izvještaja o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini

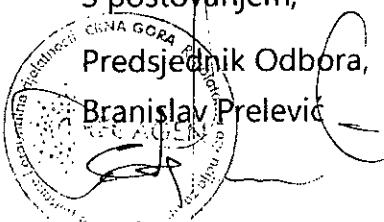
Poštovani,

U skladu sa članom 49 stav 1 Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) u prilogu dostavljamo Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini.

Takođe, u prilogu su Odluka o utvrđivanju Izvještaja o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini i Odluka o određivanju predstavnika Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri razmatranja Izvještaja o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini.

Navedeni izvještaj se dostavlja u pisanoj formi u 35 kopiranih primjeraka i u elektronskoj formi, na CD-u.

S poštovanjem,
Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore,
- A/a.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, Crna Gora

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Broj: 24/2771-2

Podgorica, 26.07.2024. godine

Na osnovu člana 49 stav 1 tačka 6 Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) i člana 16 stav 1 tačka 5 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, br. 135/21 i 8/24), Odbor Agencije, na sjednici od 26.7.2024. godine, donio je

ODLUKU

o utvrđivanju Izvještaja o aktivnostima vezanim za
regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini

1. Utvrđuje se Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini.
2. Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini potrebno je dostaviti Skupštini Crne Gore, do 31. jula 2024. godine.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Bratislav Prelević

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore,
- A/a.

Broj: 24/2771-4

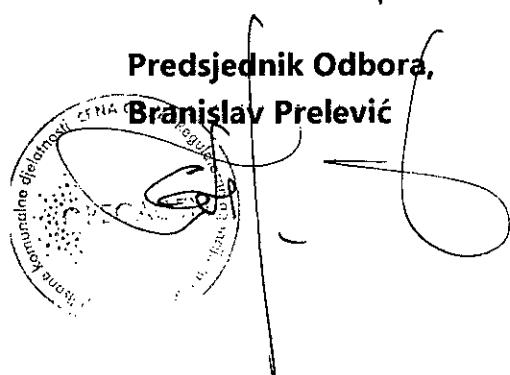
Podgorica, 26.07.2024. godine

Na osnovu člana 49 stav 1 tačka 6 Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) i člana 16 stav 1 tačka 5 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, br. 135/21 i 8/24), Odbor Agencije na sjednici od 26.7.2024. godine, donio je

O D L U K U

1. Za predstavnike Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri razmatranja Izvještaja o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini, određuju se: Branislav Prelević, predsjednik Odbora; Miroslav Vukčević, član Odbora; Igor Telebak, izvršni direktor; i Miloš Petrović, samostalni analitičar u Službi za regulisane komunalne djelatnosti.
2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore,
- A/a.

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

**IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA VEZANIM ZA
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI
U 2023. GODINI**

Podgorica, jul 2024. godine

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR.....	9
2. UVOD	12
3. NADLEŽNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA.....	14
4. FINANSIRANJE AGENCIJE U DIJELU KOJI SE ODNOsi NA POSLOVE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA	15
5. AKTIVNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA.....	17
5.1. Normativne aktivnosti.....	17
5.2. Davanje saglasnosti na predlog cijena usluga.....	17
5.2.1. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu.....	17
5.2.2. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu.....	19
5.3. Licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti	20
5.4. Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (benčmarking)	21
5.5. Druge aktivnosti Agencije.....	27
6. PRIMJENA CIJENA USLUGA I ANALIZA OSTVARENih ELEMENATA REGULATORNOG PRIHODA ZA 2023. GODINU	29
6.1. Primjena cijena usluga za 2023. godinu.....	29
6.2. Analiza utvrđenih i ostvarenih elemenata regulatornog prihoda za 2023. godinu	31
7. ANALIZA UTVRĐENOg REGULATORNOG PRIHODA I CIJENA USLUGA ZA 2024. GODINU	37
7.1. Utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu.....	37
7.2. Utvrđeni troškovi poslovanja za 2024. godinu.....	39
7.3. Utvrđeni troškovi otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme i troškovi investicionog održavanja za 2024. godinu.....	41
7.4. Utvrđeni ostali poslovni prihodi za 2024. godinu.....	41
7.5. Utvrđene korekcije za 2024. godinu	43
7.6. Utvrđene cijene usluge za 2024. godinu.....	45
7.7. Izjednačavanje cijena usluga.....	48

8. PRIKAZ STANJA U SEKTORU.....	51
8.1. Zaposleni.....	52
8.2. Korisnici.....	54
8.3. Količine potisnute vode	57
8.4. Količine isporučene vode i prihvaćene komunalne otpadne vode	60
8.5. Mjerenje količine isporučene vode.....	63
8.6. Neprihodovana voda.....	64
8.7. Fakturisanje i naplata.....	66
8.8. Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda.....	68
9. ANALIZA FINANSIJSKOG POSLOVANJA VRŠILACA	69
10.UKAZIVANJE NA POTREBU UNAPRJEĐENJA ZAKONSKOG OKVIRA	73
11.MEĐUNARODNA AKTIVNOST	78
12.REZIME.....	80
13.PRILOG - Pregled osnovnih podataka po vršiocima	85

Popis tabela

Tabela 2.1 Spisak vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti	13
Tabela 5.1 Informacije o dostavljanju podataka o poslovanju za 2023. godinu	22
Tabela 6.1 Primjena cijena usluga u 2023. godini.....	30
Tabela 7.1 Pregled utvrđenih cijena usluga za 2024. godinu na koje je Agencija dala saglasnost.	46
Tabela 7.2 Ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2024. godinu.....	47
Tabela 7.3 Iznos prosječnog mjesecnog računa za regulisane komunalne djelatnosti za ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2024. godinu	48
Tabela 7.4 Pregled cijena usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama za 2023. godinu na koje je Agencija dala saglasnost.....	48
Tabela 7.5 Pregled izjednačavanja cijena za period 2020-2024. godina.....	49
Tabela 8.1 Podjela vršilaca po djelatnostima koje obavljaju.....	52
Tabela 8.2 Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda po kategorijama.....	55
Tabela 8.3 Količine zahvaćene vode u 2023. godini.....	57
Tabela 8.4 Količine isporučene vode po kategorijama korisnika (m^3)	60
Tabela 8.5 Količine prihvaćene komunalne otpadne vode po kategorijama korisnika (m^3).....	61
Tabela 8.6 Udio korisnika sa posebnim i zajedničkim vodomjerima i korisnika koji su paušalci....	63
Tabela 8.7 Stepen neprihodovane vode.....	65
Tabela 8.8 Stopa naplate (%)	67

Popis dijagrama

Dijagram 6.1 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za 2023. godinu	32
Dijagram 6.2 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode za 2023. godinu	34
Dijagram 6.3 Odstupanje ostvarenog u odnosu na utvrđeni broj korisnika za 2023. godinu.....	35
Dijagram 6.4 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine za 2023. godinu	36
Dijagram 7.1 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu po djelatnostima	37
Dijagram 7.2 Udio utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu po regionima	38

Dijagram 7.3 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu po elementima regulatornog prihoda.....	39
Dijagram 7.4 Struktura utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu po grupama troškova....	40
Dijagram 7.5 Struktura utvrđenih ostalih poslovnih prihoda za 2024. godinu	43
Dijagram 7.6 Uticaj korekcija elemenata regulatornog prihoda za 2022. godinu na utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu	45
Dijagram 8.1 Broj zaposlenih kod vršilaca u 2023. godini i broj zaposlenih na 1.000 korisnika.....	54
Dijagram 8.2 Udio broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja koji nijesu priključeni na javni kanalizacioni sistem.....	56
Dijagram 8.3 Količine vode preuzete od RVCP (m ³).....	59
Dijagram 8.4 Odnos količine vode preuzete od RVCP i količine vode zahvaćene sa lokalnih izvorišta	59
Dijagram 8.5 Udio količine isporučene vode koja se ne prihvata javnim kanalizacionim sistemom	63
Dijagram 9.1 Struktura ukupnih prihoda vršilaca u 2023. godini	69
Dijagram 9.2 Struktura ukupnih rashoda vršilaca u 2023. godini.....	70
Dijagram 9.3 Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja po vršiocima za 2022. i 2023. godinu.....	71
Dijagram 10.1 Važeći vremenski okvir za utvrđivanje cijena usluga	74

1. PREDGOVOR

Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) obavlja poslove regulacije djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, odnosno regulacije sektora regulisanih komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu: sektor) od sredine 2017. godine. Shodno zakonskim ovlašćenjima, Agencija izdaje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti; prati poštovanje uslova iz izdatih licenci; prikuplja podatke o poslovanju vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu: vršilac) i vrši poređenje učinaka njihovog poslovanja na bazi propisanih indikatora (benčmarking); propisuje minimum standarda kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti; daje saglasnost na predlog cijena usluga za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti i podnosi godišnji izvještaj o svojim aktivnostima Skupštini Crne Gore.

Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/23) (u daljem tekstu: Zakon) definiše komunalne djelatnosti, uključujući javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama, kao usluge koje su nezamjenljiv uslov života i rada građana, privrednih i drugih subjekata na teritoriji jedinice lokalne samouprave. S obzirom na navedeno, kao i na obavezu jedinice lokalne samouprave i vršioca da osiguraju trajno, kontinuirano i kvalitetno pružanje komunalnih usluga pod jednakim uslovima, poštujući načelo javnosti rada i zaštite korisnika, Agencija, kao institucija koja raspolaže relevantnim podacima i informacijama, kroz ovaj izvještaj informiše Skupštinu Crne Gore i širu javnost o stanju u sektoru u Crnoj Gori.

Odnos između vršioca i jedinice lokalne samouprave je uređen Zakonom. Jedinica lokalne samouprave, shodno svojim nadležnostima, sa vršiocem zaključuje ugovor kojim mu povjerava obavljanje komunalnih djelatnosti. Takođe, skupština jedinice lokalne samouprave donosi godišnji program obavljanja komunalnih djelatnosti i usvaja izvještaj o realizaciji tog programa i nakon Agencije, daje saglasnost na predlog cijena usluga. Nadležni organ lokalne uprave, u skladu sa Zakonom, vrši nadzor nad zakonitošću rada vršilaca, a inspekcijski nadzor se sprovodi putem nadležnih inspekcijskih organa.

Iako Zakon ne postavlja kao uslov da vršilac mora biti privredno društvo osnovano od strane jedinice lokalne samouprave, u praksi se pokazuje da su vršioci koji obavljaju djelatnosti javnog vodosnabdijevanja, prihvatanja i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanja komunalnih otpadnih voda, po pravilu, privredna društva koje je osnovala jedinica lokalne samouprave. U slučaju gdje je osnivač vršioca jedinica lokalne samouprave, ona bira organe upravljanja vršioca. Iako Agencija, kao nezavisno regulatorno tijelo, u okviru ovlašćenja utvrđenih Zakonom reguliše rad vršilaca, uzimajući u obzir široka ovlašćenja jedinice lokalne samouprave u smislu uticaja na rad vršilaca, djelovanje ili nedjelovanje jedinice lokalne samouprave uzrokuje znatne posljedice na rad vršilaca, a samim tim i na regulaciju sektora koju sprovodi Agencija.

U interesu korisnika usluga je stvaranje zdravog poslovnog ambijenta, u kojem vršioci obavljaju svoje djelatnosti, a to podrazumijeva profesionalne upravljačke organe, profesionalnu relaciju između jedinice lokalne samouprave i vršioca, brz i nepristrasan nadzor nad zakonitošću rada vršioca,

pravovremeno izvršavanje obaveza propisanih Zakonom, transparentan i politički nepristrastan rad, kao i ažuran i objektivan inspekcijski nadzor nad radom vršilaca.

U sektoru vlada opšti konsenzus da postoje značajni potencijali za njegovo unaprjeđenje. Ključni faktori za ostvarivanje ovog cilja uključuju uspostavljanje jasne podjele nadležnosti i jačanje mehanizama odgovornosti i nezavisnosti.

Jasna podjela nadležnosti predstavlja osnovu efikasnog upravljanja u sektoru. Ova podjela treba da definiše uloge i odgovornosti svih aktera u lancu upravljanja, uključujući jedinice lokalne samouprave, Agenciju, druge državne institucije i u konačnom vršioce, kao pružaoce usluga korisnicima.

Važno je istaći da je neophodno obezbijediti što veću nezavisnost u radu vršilaca. Nezavisnost omogućava vršiocima da djeluju bez političkih pritisaka ili uticaja, fokusirajući se isključivo na unaprjeđenje kvaliteta usluga i efikasnost poslovanja. Ovo se može postići kroz jasno definisane strukture upravljanja, sa profesionalnim menadžmentom koji je osnažen da donosi odluke u najboljem interesu za korisnike usluga. Ključni element u osiguravanju da se nezavisnost vršilaca ne zloupotrebljava je kontrola njihovog poslovanja. Efikasni mehanizmi kontrole treba da omoguće da vršioci obavljaju svoju djelatnost u skladu sa postavljenim standardima i procedurama, te da odgovaraju za svoje postupke. Ovi mehanizmi uključuju redovne revizije, nezavisne inspekcijske nadzore i javno izvještavanje o radu vršilaca.

Uloga regulatora je od suštinskog značaja za postizanje ravnoteže interesa između korisnika i vršilaca, održivo poslovanje vršilaca i razvoj infrastrukture. Da bi regulator mogao efikasno da obavlja svoju funkciju, neophodno je ojačati njegovu ulogu, sa jasno definisanim i zatvorenim krugom nadležnosti. Ovo podrazumijeva precizno definisanje odgovornosti i ovlašćenja regulatora, kako bi se izbjegle nejasnoće i preklapanja nadležnosti sa drugim institucijama. Jasan regulatorni okvir omogućava efikasno sprovođenje pravila i brzo reagovanje na promjene u sektoru.

Korisnici usluga često nemaju dovoljno informacija ili moći da utiču na vršioce, posebno u uslovima prirodnog monopola, gdje konkurenca ne postoji ili je veoma ograničena. Regulatori osiguravaju da vršioci ne koriste svoj monopolistički položaj, uvodeći pravila za utvrđivanje cijena usluga i osiguravaju kvalitet usluga. Takođe, regulatorni okvir omogućava transparentnost u poslovanju vršilaca, što dodatno štiti interes korisnika.

Za vršioce, regulatorna tijela kreiraju uslove koji omogućavaju održivo poslovanje. Ovo uključuje postavljanje fer cijena koje omogućavaju vršiocima da pokriju troškove poslovanja, ali i podsticanje investicija u nove tehnologije i infrastrukturu. Dakle, regulator treba da djeluje kao posrednik koji osigurava da korisnici dobiju kvalitetnu uslugu po fer cijenama, dok istovremeno omogućava vršiocima održivo poslovanje i podstiče razvoj sektora.

Dugoročna održivost poslovanja je ključna za stabilnost sektora i kontinuirano pružanje kvalitetnih usluga korisnicima.

Razvoj infrastrukture je od vitalnog značaja za unaprjeđenje kvaliteta usluga i zadovoljenje rastućih potreba korisnika. Regulatori igraju ključnu ulogu u podsticanju ovih investicija. Kroz regulativne mјere, kao što je garantovanje povraćaja investicija, regulatorna tijela mogu motivisati vršioce da investiraju u modernizaciju i širenje infrastrukture.

Sve navedeno treba da omogući održivo poslovanje vršilaca u regulisanim uslovima, koje kroz regulatorni okvir stvara Agencija. Ključno je da se u smislu javnog interesa, a ne pojedinačnih interesa institucija, pristupi proaktivnom definisanju zakonskog okvira koji će podržati sve navedeno. Ovo će osigurati da se sektor efikasno i transparentno prilagođava izazovima i potrebama zajednice, unaprjeđujući tako ukupan kvalitet života građana.

2. UVOD

Zakon propisuje obavezu da Agencija priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti, do 31. jula tekuće za prethodnu godinu (49 stav 1 tačka 6). S tim u vezi, Agencija je sačinila Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2023. godini (u daljem tekstu: Izvještaj), koji se u skladu sa navedenom odredbom Zakona, dostavlja Skupštini Crne Gore.

Agencija je osnovana 2004. godine u skladu sa Zakonom o energetici, kao nezavisno regulatorno tijelo nadležno za poslove regulacije energetskih djelatnosti, koje za svoj rad odgovara Skupštini Crne Gore. Donošenjem Zakona 2016. godine, nadležnosti Agencije su proširene, jer Zakon ovu agenciju prepoznaje kao regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti - javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Proširivanje nadležnosti i obima aktivnosti, iziskivalo je formiranje nove organizacione jedinice u Agenciji, te je 2017. godine, pored postojećih službi, formirana Služba za regulisane komunalne djelatnosti, koju čini kadar različitih struka od značaja za obavljanje poslova povjerenih Zakonom. U toku 2023. godine, poslove regulacije komunalnih djelatnosti u okviru pomenute službe je obavljalo troje zaposlenih.

Imajući u vidu ograničene kadrovske kapacitete Službe za regulisane komunalne djelatnosti, u smislu broja zaposlenih, kao i neravnomjernu raspodjelu obima aktivnosti u toku godine, na poslovima iz djelokruga rada ove službe su, po potrebi, i u toku 2023. godine bili angažovani zaposleni u drugim službama Agencije.

Sadržaj Izvještaja nije propisan Zakonom, pa je njegova sadržina definisana polazeći od aktivnosti koje je Agencija sprovodila u cilju realizacije ovlašćenja povjerenih Zakonom. Stoga, Izvještaj obuhvata informacije o:

- 1) nadležnostima Agencije u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima;
- 2) finansiranju Agencije u dijelu koji se odnosi na regulisanje komunalnih djelatnosti;
- 3) aktivnostima Agencije u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima, naročito u dijelu donošenja i implementacije podzakonskih akata, davanja saglasnosti na predlog cijena usluga vršilaca, izdavanja licenci i praćenja poslovanja vršilaca;
- 4) analizi stanja u sektoru, kao i indikatorima poslovanja vršilaca;
- 5) ukazivanju na potrebe unaprjeđenja postojećeg zakonskog okvira; i
- 6) međunarodnim aktivnostima Agencije.

U tabeli koja slijedi prikazan je spisak vršilaca, sa skraćenim nazivima, koji se koriste u Izvještaju.

Tabela 2.1 Spisak vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevica	ViK Andrijevica
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar	ViK Bar
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane	ViK Berane
DOO „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje	ViK Bijelo Polje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva	ViK Budva
DOO „Vodovod i kanalizacija-Cetinje“ Cetinje	ViK Cetinje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad	ViK Danilovgrad
DOO „Komunalne djelatnosti“ Gusinje	KD Gusinje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi	ViK Herceg Novi
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin	ViK Kolašin
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor	ViK Kotor
DOO „Komunalne usluge Gradac“ Mojkovac	KD Mojkovac
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić	ViK Nikšić
DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica	KD Petnjica
DOO „Komunalne djelatnosti“ Plav	KD Plav
DOO „Komunalno Plužine“ Plužine	KD Plužine
DOO „Vodovod“ Pljevlja	ViK Pljevlja
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica	ViK Podgorica
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje	ViK Rožaje
DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik	KD Šavnik
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat	ViK Tivat
DOO „Vodovod i kanalizacija Tuzi“ Tuzi	ViK Tuzi
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj	ViK Ulcinj
DOO „Komunalno i vodovod“ Žabljak	KD Žabljak
DOO „Otpadne vode“ Budva	Otpadne vode Budva
„Društvo sa ograničenom odgovornošću za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za opštine Kotor i Tivat“ Tivat	PPOV Kotor-Tivat
DOO „Agencija za stanovanje“ Podgorica	Agencija za stanovanje Podgorica
DOO „S&E Tehnica“ Bar	S&E Tehnica Bar

3. NADLEŽNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA

Poslovi Agencije su utvrđeni Zakonom i određeni su shodno ciljevima regulacije regulisanih komunalnih djelatnosti. Odredbom člana 47 Zakona propisano je da su ciljevi regulacije komunalnih djelatnosti:

- 1) da se poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti zasniva na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije;
- 2) pružanje komunalnih usluga korisniku po pravednim cijenama;
- 3) podsticanje konkurenčije regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 4) održivo poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti; i
- 5) ravnoteža interesa korisnika i vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti.

Članom 49 stav 1 Zakona je propisano da, radi ostvarivanja ciljeva regulacije, Agencija vrši sljedeće poslove:

- 1) izdaje, mijenja i oduzima licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 2) vrši nadzor nad radom i poslovanjem vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti u pogledu poštovanja uslova iz izdatih licenci;
- 3) vrši međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti na bazi propisanih indikatora (benčmarking);
- 4) donosi podzakonska akta kojima utvrđuje minimum kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih djelatnosti, metodologiju i način utvrđivanja cijena i davanja saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, bliži način licenciranja vršilaca, kao i propisuje indikatore, metodologiju obrade i način dostavljanja podataka u vezi sa benčmarkingom;
- 5) daje saglasnost na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti (komunalnih usluga i komunalnog proizvoda); i
- 6) priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti, do 31. jula tekuće za prethodnu godinu.

4. FINANSIRANJE AGENCIJE U DIJELU KOJI SE ODNOŠI NA POSLOVE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA

Članom 50 Zakona propisano je da se rad Agencije za obavljanje djelatnosti utvrđenih tim zakonom finansira iz naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti, koja se određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova Agencije za obavljanje ovih djelatnosti, kao i da iznos predmetne naknade određuje Agencija posebnim aktom, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore.

Odbor Agencije je u skladu sa Zakonom, a nakon prethodno dobijene saglasnosti Vlade Crne Gore, donio Odluku o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2023. godini („Službeni list CG”, broj 149/22). Iznos mjesечne naknade utvrđen je u iznosu od 0,0364225 € na mjesecnom nivou po korisniku usluge koju vršilac pruža obavljanjem regulisane komunalne djelatnosti.

Agencija je u toku 2023. godine sačinila 336 mjesecnih rješenja o utvrđivanju iznosa naknade za vršioce. U slučaju kada vršioci nijesu izmirivali svoje obaveze prema Agenciji po osnovu naknade koja se plaća u skladu sa Zakonom, Agencija je sprovodila postupak prinudne naplate shodno odredbama Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), te je u toku 2023. godine sačinjeno ukupno 44 rješenja o izvršenju, i to po 11 rješenja o izvršenju za ViK Rožaje i ViK Ulcinj, 10 rješenja o izvršenju za KD Mojkovac, pet rješenja o izvršenju za ViK Pljevlja, tri rješenja o izvršenju za KD Gusinje, dva rješenja o izvršenju za ViK Tuzi i po jedno rješenje o izvršenju za ViK Andrijevica i KD Žabljak. Izvršenja po ovim rješenjima Agencije su sprovedena.

U septembru 2023. godine, Agencija je utvrdila Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2024. godini, kojom je definisan predlog iznosa jedinične naknade koju plaćaju vršioci. Iznos ove naknade je određen na osnovu procijenjenih troškova Agencije za obavljanje djelatnosti propisanih Zakonom, koji su utvrđeni Finansijskim planom za obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti za 2024. godinu. Agencija je 29.9.2023. godine Vladi Crne Gore dostavila zahtjev za davanje saglasnosti na Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2024. godini. Budući da do 23.11.2023. godine Agencija nije dobila povratnu informaciju u vezi sa navedenim zahtjevom, Vladi Crne Gore je dostavljena urgencija postupanje po predmetnom zahtjevu, kako bi Agencija bila u mogućnosti da blagovremeno stvori pravne pretpostavke za finansiranje u 2024. godini. Međutim, Vlada Crne Gore je saglasnost na predlog iznosa jedinične naknade dala tek u februaru 2024. godine.

Kao i u ranijim izvještajima, Agencija ističe da bi finansiranje u dijelu regulisanih komunalnih djelatnosti trebalo usaglasiti sa načinom finansiranja rada Agencije u dijelu regulacije energetskih djelatnosti. Naime, Agencija smatra da bi saglasnost na finansijski plan i u ovom dijelu trebalo da daje Skupština Crne Gore, a da se troškovi utvrđeni finansijskim planom alociraju na energetiku i regulisane komunalne djelatnosti u skladu sa kriterijumima koji bi bili definisani Zakonom ili posebnim aktom Agencije.

Izmjene zakonskog rješenja po pitanju pravnog osnova za finansiranje rada Agencije su neophodne iz razloga što, po proceduri koja je trenutno na snazi, saglasnost na predlog odluke kojom se utvrđuje iznos jedinične naknade koju plaćaju vršioci daje Vlada Crne Gore, a koja u toj proceduri preko nadležnog ministarstva pribavlja mišljenje od raznih institucija, između ostalog i od nevladinog udruženja koje okuplja vršioce koji obavljaju regulisane komunalne djelatnosti.

Članovi NVO „Udruženje za unapređenje vodosnabdijevanja, tretman i odvođenje otpadnih voda Crne Gore“ (Udruženje vodovoda Crne Gore) su vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti, koji su predmet regulacije Agencije. S obzirom na prirodu odnosa između regulatornog tijela i subjekta regulacije i posljedično negativan stav vršilaca prema Agenciji, ovo udruženje bez izuzetka daje negativno mišljenje na predlog iznosa jedinične naknade koju utvrđuje Agencija. Agencija je stava da je neadekvatno da regulisani subjekti daju mišljenje na bilo koji segment poslovanja ili finansiranja Agencije, pri čemu je moguće da u tom slučaju postoji i sukob interesa.

Zadiranje regulisanih subjekata ili drugih činilaca u finansiranje rada Agencije, kao i situacija u kojoj prije početka 2024. godine nije dobijena saglasnost od Vlade Crne Gore na predlog iznosa jedinične naknade za tu godinu, su razlozi zbog kojih je Agencija mišljenja da bi pitanje finansiranja u dijelu regulisanih komunalnih djelatnosti trebalo urediti na drugačiji način. Kako je Agencija, iako multisektorski regulator, jedinstvena institucija, to bi kroz izmjene zakonskog okvira način finansiranja Agencije trebalo upodobiti sa načinom finansiranja Agencije u dijelu energetskog sektora. Prema tome, saglasnost na finansijski plan u cjelini bi davala Skupština Crne Gore, koja je osnivač Agencije i koja ima nadzornu ulogu u radu Agencije. Takođe, na ovaj način bi se doprinijelo dodatnoj nezavisnosti Agencije kao regulatornog tijela.

5. AKTIVNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA

5.1. Normativne aktivnosti

Agencija je u ranijem periodu, u okviru rokova koji su propisani Zakonom, donijela sva podzakonska akta koja je bila u obavezi da doneše na osnovu ovlašćenja utvrđenih Zakonom i na osnovu kojih sprovodi poslove u vezi sa regulacijom komunalnih djelatnosti, i to:

- 1) Pravila o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 2) Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 3) Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 4) Metodologiju za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.

U cilju unaprjeđenja metodoloških rješenja za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti za 2024. godinu, usaglašavanja sa novim zakonskim rješenjima propisanim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, broj 140/22) i preciznijeg definisanja pojedinih odredaba, nakon sprovedene javne rasprave uz aktivno učešće vršilaca, a imajući u vidu obim potrebnih izmjena i dopuna, Agencija je, donijela novu Metodologiju za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, broj 37/23) (u daljem tekstu: Metodologija).

Nakon objavljivanja Metodologije, Agencija je za vršioce organizovala tehničku radionicu, u okviru koje su prezentovana nova metodološka rješenja i način popunjavanja obrazaca koji se dostavljaju uz zahtjev, a u cilju efikasnijeg sprovođenja postupaka za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu. Takođe, Agencija je sačinila uputstvo za popunjavanje obrazaca koji se dostavljaju uz zahtjev, koje je dostavljeno svim vršiocima.

5.2. Davanje saglasnosti na predlog cijena usluga

5.2.1. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu

U toku 2023. godine Agencija je vodila četiri postupka za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu, od kojih su tri postupka prenesena iz 2022. godine, dok je jedan postupak vođen po zahtjevu koji je podnesen u 2023. godini.

Krajem 2022. godine, ViK Bijelo Polje i ViK Kotor su Agenciji podnijeli zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu, i to ViK Bijelo Polje 5.12.2022. godine zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijene usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama, a ViK Kotor 23.12.2022. godine zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, broj 140/22), koji je stupio na snagu 24.12.2022. godine, izvršena je izmjena člana 56a st. 2 i 3 Zakona o

komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16 i 66/19). Ovom izmjenom je propisano da se privremena cijena određuje u visini cijene iskazane na računu u mjesecu decembru godine koja prethodi godini primjene privremene cijene, umanjene za 10% i da se privremene cijene primjenjuju godinu dana, počevši od 1. januara godine na koju se odnosi. Članom 56a stav 1 Zakona propisano je da ako vršilac regulisane komunalne djelatnosti ne podnese zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti u roku utvrđenim članom 49 stav 4 ovog zakona, (Metodologijom) odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave odbije davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti ili iz drugog razloga ne dođe do utvrđivanja cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona, primjenjivaće se privremene cijene. Stavom 2 istog člana utvrđeno je da se privremena cijena iz stava 1 ovog člana, određuje u visini cijene iskazane na računu u mjesecu decembru godine koja prethodi godini primjene privremene cijene, umanjene za 10%. Prethodno zakonsko rješenje je propisivalo da se privremena cijena primjenjuje najduže do šest mjeseci.

Kako u slučaju ViK Bijelo Polje i ViK Kotor do 1.1.2023. godine nije došlo do utvrđivanja cijena usluga za 2023. godinu, Agencija je početkom februara 2023. godine donijela odluke kojima se odbijaju zahtjevi ViK Bijelo Polje i ViK Kotor za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu, jer su ovi vršioci bili dužni da od 1.1.2023. godine primjenjuju privremene cijene.

Nakon toga, ViK Bijelo Polje je 28.2.2023. godine pokrenuo spor pred Upravnim sudom Crne Gore radi poništenja odluke Agencije kojom se odbija davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda za 2023. godinu. Do sačinjavanja ovog izvještaja Upravni sud Crne Gore nije odlučio po tužbi koju je ViK Bijelo Polje pokrenuo radi poništenja odluke Agencije.

Važno je napomenuti da je ViK Bijelo Polje 11.5.2022. godine Agenciji već jednom podnio zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda za 2023. godinu i zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijene usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama za 2023. godinu, ali je 9.6.2022. godine obavijestio Agenciju da odustaje od predmetnih zahtjeva, nakon čega je Agencija, u skladu sa zakonom, donijela rješenja kojima se ovi postupci obustavljaju.

Pored tri zahtjeva, za koje je Agencija donijela odluke kojima se ti zahtjevi odbijaju, u toku 2023. godine Agencija je obrađivala još jedan zahtjev koji se odnosi na davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za tu godinu.

Naime, Metodologija predviđa izuzetak u slučaju kada vršilac u godini podnošenja zahtjeva počinje da obavlja regulisanu komunalnu djelatnost, odnosno kada obavljanje djelatnosti nije bilo finansirano iz cijene usluge. Tada je zahtjev moguće podnijeti u bilo kojem trenutku, nezavisno od rokova za podnošenje zahtjeva utvrđenih Metodologijom. U skladu sa tim, ViK Herceg Novi je 10.4.2023. godine Agenciji podnio zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijene usluge za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2023. godinu, budući da se ova djelatnost u ranijem period nije finansirala iz cijene usluge. Postupajući po ovom zahtjevu, Agencija je 27.6.2023. godine donijela odluku kojom je data saglasnost na predlog cijene usluge ViK Herceg Novi za prečišćavanje

komunalnih otpadnih voda za 2023. godinu. Međutim, nakon dobijanja saglasnosti na predlog cijene usluge za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2023. godinu, ViK Herceg Novi tokom 2023. godine nije primjenjivao tu cijenu.

5.2.2. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu

Metodologijom, koja je bila na snazi tokom obrade zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, je propisano da se zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za regulatorni period koji se odnosi na kalendarsku 2024. godinu, podnosi najkasnije do 5. maja 2023. godine.

Novo zakonsko rješenje propisuje da je period primjene privremene cijene kalendarska godina, jednako kao i trajanje regulatornog perioda koji je utvrđen Metodologijom. Prethodno zakonsko rješenje propisivalo je da se privremene cijene primjenjuju najduže do šest mjeseci, što je podrazumijevalo da je Agencija obrađivala zahtjeve za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga koje su vršioci podnosiли i nakon roka koji je utvrđen Metodologijom. Kako novo zakonsko rješenje prepoznaje primjenu samo jedne cijene usluge za kalendarsku godinu, i to cijenu usluge na koju su saglasnost prije početka regulatornog perioda dale Agencija i skupština jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: regulisana cijena usluge) ili privremene cijene, to je Agencija 11.4.2023. godine svim vršiocima dostavila dopis, kojim su upoznati da rok za podnošenje zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu predstavlja prekluzivni rok, čijim protekom vršilac gubi pravo na utvrđivanje cijena usluga na osnovu zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga.

Shodno navedenom, sa izuzetkom KD Petnjica, zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu su u propisanom roku podnijeli svi ostali vršioci. Kao i ranijih godina, KD Petnjica ni u 2023. godini nije podnosiло zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga.

U toku 2023. godine, Agencija je postupila po ukupno 35 zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu i donijela isto toliko odluka po tim zahtjevima.

Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva, Agencija je pozitivno odlučila u 33 slučaja, tj. donijete su 33 odluke kojima se daje saglasnost na predlog cijena usluga za 2024. godinu, i to:

- jedna odluka o davanju saglasnosti na predlog cijene usluge za javno vodosnabdijevanje, po zahtjevu ViK Tuzi;
- 17 odluka o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, po zahtjevu: ViK Andrijevica, ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, KD Gusinje, ViK Kolašin, ViK Kotor, KD Plav, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Rožaje, KD Šavnik, ViK Tivat i ViK Ulcinj;
- četiri odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, po zahtjevu: ViK Herceg Novi, KD Mojkovac, ViK Nikšić i KD Žabljak;

- jedna odluka o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i isporuku vode za piće drugom vršiocu, po zahtjevu ViK Podgorica;
- 10 odluka o davanju saglasnosti na predlog cijene usluge za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama, po zahtjevu: Agencije za stanovanje Podgorica, ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Herceg Novi, ViK Nikšić, ViK Podgorica i KD Žabljak.

Pored zahtjeva koji su okončani donošenjem odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, Agencija je u toku 2023. godine obrađivala i dva zahtjeva po kojima su donijete odluke o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu. Agencija je donijela odluku kojom se zahtjev PPOV Kotor-Tivat za davanje saglasnosti na predlog cijene usluge za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu odbija kao neuredan, iz razloga što PPOV Kotor-Tivat nije dostavio svu dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga koja je propisana Metodologijom. Naime, Opština Kotor i Opština Tivat nijesu, u skladu sa Zakonom, povjerile obavljanje regulisane komunalne djelatnosti (prečišćavanje komunalnih otpadnih voda) PPOV Kotor-Tivat zaključivanjem ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti iz člana 21 Zakona, te stoga, PPOV Kotor-Tivat nije bilo u mogućnosti da Agenciji dostavi ovaj ugovor. Takođe, Agencija je donijela odluku kojom se zahtjev Otpadne vode Budva za davanje saglasnosti na predlog cijene usluge za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu odbija kao neuredan, iz razloga što nije postupljeno po zahtjevu Agencije, kojim je od Otpadnih voda Budva traženo da se dostavi nedostajuća dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev. Između ostalog, Otpadne vode Budva nijesu dostavile važeći ugovor o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, kao ni akt Skupštine opštine Budva, kojim se usvaja godišnji program obavljanja komunalnih djelatnosti za 2023. godinu.

Imajući u vidu da je jedinica lokalne samouprave dužna da obezbijedi da se regulisane komunalne djelatnosti obavljaju u skladu sa Zakonom, što podrazumijeva povjeravanje obavljanja komunalnih djelatnosti zaključivanjem ugovora iz člana 21 Zakona i usvajanje godišnjeg programa obavljanja komunalnih djelatnosti od strane skupštine jedinice lokalne samouprave, kao i činjenicu da PPOV Kotor-Tivat i Otpadne vode Budva niz godina obavljaju djelatnost za koju su osnovani bez regulisane cijene usluge, neophodno je da jedinice lokalne samouprave preduzmu aktivnosti kako ovi vršioci ne bi imali smetnje da cijenu usluge, kao i ostali vršioci, utvrde u skladu sa Metodologijom. Time bi se stvorili uslovi da ovi vršioci počnu da finansiraju obavljanje svoje djelatnosti iz cijene usluge i istovremeno ostvarili ciljevi regulacije propisani članom 47 Zakona, koji se ogledaju u tome da se pružanje komunalnih usluga korisniku vrši po pravednim cijenama, da se obezbijedi održivo poslovanje vršilaca, kao i ostvari ravnoteža interesa korisnika i vršilaca.

5.3. Licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti

U skladu sa Pravilima o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 58/19, 10/20 i 122/22), Agencija izdaje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti licima (privrednim društvima i preduzetnicima) koja ispunjavaju uslove utvrđene

Zakonom i ovim pravilima. Takođe, tim pravilima je propisano da Agencija, na zahtjev imaoča licence, može produžiti period važenja licence za period od 24 mjeseca.

Agencija je u 2023. godini donijela 23 rješenja o produženju perioda važenja licenci, i to:

- 11 rješenja o produženju perioda važenja licence za javno vodosnabdijevanje, po zahtjevu: ViK Bar, ViK Berane, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Nikšić, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Podgorica i ViK Tivat; i
- 12 rješenja o produženju perioda važenja licence za upravljanje komunalnim otpadnim vodama, po zahtjevu: ViK Bar, ViK Berane, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Nikšić, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Tivat i S&E Tehnica Bar.

U izvještajnom periodu Agencija je donijela i rješenje kojim je odbijen zahtjev PPOV Kotor-Tivat za produženje perioda važenja licence za upravljanje komunalnim otpadnim vodama - za upravljanje i rad postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, budući da u postupku po ovom zahtjevu PPOV Kotor-Tivat nije dokazao da ispunjava sve propisane uslove za produženje perioda važenja licence. Nedugo nakon što je Agencija donijela ovo rješenje, čime je predmetna licenca PPOV Kotor-Tivat postala nevažeća, PPOV Kotor-Tivat je podnio zahtjev za izdavanje nove licence. Postupajući po ovom zahtjevu, Agencija je utvrdila da PPOV Kotor-Tivat ispunjava propisane uslove, te je za PPOV Kotor-Tivat izdata nova licenca za upravljanje komunalnim otpadnim vodama - za upravljanje i rad postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda.

Agencija je u 2023. godini, takođe po zahtjevu PPOV Kotor-Tivat, izdala i licencu za upravljanje komunalnim otpadnim vodama - za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama.

U skladu sa članom 23 stav 2 alineja 2 Zakona i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu vođenja registra vršilaca komunalnih djelatnosti i izdatih rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje komunalnih djelatnosti („Službeni list CG“, broj 77/17), Agencija je Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, kao organu nadležnom za vođenje registra vršilaca komunalnih djelatnosti, dostavljala rješenja o izdatim licencama i rješenja o produženju perioda važenja licenci.

Jedini vršilac osnovan od strane jedinice lokalne samouprave radi obavljanja, između ostalog, i regulisanih komunalnih djelatnosti, koji te djelatnosti i dalje obavlja bez posjedovanja licence izdate od strane Agencije, je KD Petnjica. Naime, KD Petnjica je 2019. godine Agenciji podnijelo zahtjev za izdavanje licence za javno vodosnabdijevanje, međutim taj je zahtjev početkom 2020. godine odbijen kao nepotpun, a nakon toga ovaj vršilac nije podnosio zahtjev za izdavanje licence.

5.4. Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (benčmarking)

U skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG“, br. 69/18 i 143/21) Agencija je u izvještajnom periodu prikupljala podatke o poslovanju za 2023. godinu, koje su vršioci dužni da Agenciji dostavljaju kvartalno.

Kao i ranijih godina, većina vršilaca nije bila ažurna kada se radi o dostavljanju podataka o poslovanju za 2023. godinu. Propisani rok za dostavljanje podataka o poslovanju za prethodni kvartal je 15 dana

od isteka tog kvartala. Prilikom dostavljanja podataka o poslovanju za 2023. godinu vršioci su kasnili sa dostavljanjem podataka za prvi kvartal u prosjeku 176 dana, za drugi kvartal 99 dana, za treći kvartal 35 dana i konačno, za četvrti kvartal 11 dana. U tabeli koja slijedi su prikazani datumi kada su vršioci bili dužni da Agenciji dostave podatke o poslovanju, datumi kada su ti podaci dostavljeni Agenciji, kao i broj dana koliko su vršioci kasnili sa dostavljanjem podataka. U ovom segmentu su najažurniji ViK Herceg Novi i Otpadne vode Budva, koji podatke poslovanju dostavljaju u propisanim rokovima ili sa prihvatljivim zakašnjenjem.

Tabela 5.1 Informacije o dostavljanju podataka o poslovanju za 2023. godinu

Vršilac	Rok za dostavljanje podataka o poslovanju/ datum dostavljanja podataka o poslovanju/broj dana kašnjenja							
	I kvartal		II kvartal		III kvartal		IV kvartal	
	17.4.2023.		17.7.2023.		16.10.2023.		15.1.2024.	
ViK Andrijevica	10.11.2023.	207	10.11.2023.	116	10.11.2023.	25	23.1.2024.	8
ViK Bar	31.5.2023.	44	7.9.2023.	52	10.11.2023.	25	16.1.2024.	1
ViK Berane	21.1.2024.	279	21.1.2024.	188	21.1.2024.	97	21.1.2024.	6
ViK Bijelo Polje	17.11.2023.	214	17.11.2023.	123	17.11.2023.	32	23.1.2024.	8
ViK Budva	14.9.2023.	150	14.9.2023.	59	24.11.2023.	39	1.2.2024.	17
ViK Cetinje	10.11.2023.	207	10.11.2023.	116	10.11.2023.	25	22.1.2024.	7
ViK Danilovgrad	17.11.2023.	214	17.11.2023.	123	17.11.2023.	32	24.1.2024.	9
KD Gusinje	9.11.2023.	206	9.11.2023.	115	9.11.2023.	24	12.2.2024.	28
ViK Herceg Novi	25.4.2023.	8	1.8.2023.	15	18.10.2023.	2	24.1.2024.	9
ViK Kolašin	27.11.2023.	224	27.11.2023.	133	27.11.2023.	42	1.2.2024.	17
ViK Kotor	24.7.2023.	98	24.7.2023.	7	19.10.2023.	3	24.1.2024.	9
KD Mojkovac	17.8.2023.	122	17.8.2023.	31	15.11.2023.	30	30.1.2024.	15
ViK Nikšić	10.11.2023.	207	10.11.2023.	116	10.11.2023.	25	19.1.2024.	4
KD Petnjica	16.1.2024.	274	16.1.2024.	183	16.1.2024.	92	5.2.2024.	21
KD Plav	16.11.2023.	213	16.11.2023.	122	16.11.2023.	31	19.1.2024.	4
KD Plužine	16.11.2023.	213	16.11.2023.	122	16.11.2023.	31	23.1.2024.	8
ViK Pljevlja	3.8.2023.	108	3.8.2023.	17	20.11.2023.	35	22.1.2024.	7
ViK Podgorica	27.10.2023.	193	27.10.2023.	102	1.12.2023.	46	23.1.2024.	8
ViK Rožaje	28.11.2023.	225	28.11.2023.	134	28.11.2023.	43	1.2.2024.	17
KD Šavnik	23.6.2023.	67	28.7.2023.	11	10.11.2023.	25	25.1.2024.	10
ViK Tivat	3.11.2023.	200	3.11.2023.	109	20.11.2023.	35	31.1.2024.	16
ViK Tuzi	16.11.2023.	213	16.11.2023.	122	16.11.2023.	31	25.1.2024.	10
ViK Ulcinj	22.11.2023.	219	22.11.2023.	128	22.11.2023.	37	8.1.2024.	0
KD Žabljak	17.11.2023.	214	18.11.2023.	124	19.11.2023.	34	1.2.2024.	17
Otpadne vode Budva	13.4.2023.	0	17.7.2023.	0	13.10.2023.	0	12.1.2024.	0
PPOV Kotor-Tivat	11.7.2023.	85	11.7.2023.	0	16.11.2023.	31	19.1.2024.	4

Kako obaveze koje se tiču dostavljanja podataka o poslovanju nijesu uredno izvršavane, Agencija je 6.11.2023. godine svim vršiocima koji nijesu dostavili podatke za prva tri kvartala 2023. godine dostavila zahtjev za dostavljanje tih podataka. Po ovom zahtjevu nijesu postupili ViK Berane i KD Petnjica. Kako ne postoje pravni mehanizmi preko kojih bi Agencija sankcionisala vršioce koji ne

ispunjavaju svoje obaveze, Agencija je 25.12.2023. godine nadležnim inspekcijskim organima Opštine Berane i Opštine Petnjica podnijela inicijative za pokretanje inspekcijskog nadzora zbog nepostupanja ViK Berane i KD Petnjica po zahtjevu Agencije. Iako je zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor propisano da je inspekcijski organ dužan da podnosioca inicijative za pokretanje postupka inspekcijskog nadzora obavijesti o ishodu postupka, što je i navedeno u predmetnim inicijativama, nadležni inspekcijski organi Opštine Berane i Opštine Petnjica o tome nijesu informisali Agenciju. Naknadno, prilikom dostavljanja podataka o poslovanju za četvrti kvartal, ViK Berane i KD Petnjica su dostavili i podatke za prva tri kvartala 2023. godine.

Podaci prikazani u tabeli 5.1 pokazuju da je manje kašnjenje kod dostavljanja podataka o poslovanju za treći i četvrti kvartal. To je posljedica toga što je Agencija vršiocima upućivala zahtjev za dostavljanje tih podataka.

U pogledu aktivnosti u vezi sa poređenjem poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca, Agencija je u toku 2023. godine, nastavila sa prikupljanjem podataka o poslovanju vršilaca za 2022. godinu, nakon čega je izvršena obrada tih podataka. Ova obrada obuhvata analizu dostavljenih podataka i provjeru njihove pouzdanost. U slučaju kada prilikom analize podataka o poslovanju Agencija uoči da su podaci nelogični ili da se razlikuju od podataka iz dokumentacije vršilaca, o tome obavještava vršioca i zahtijeva da se ti podaci koriguju. Kvalitet dostavljenih podataka često nije zadovoljavajući. Jedan od osnovnih problema u procesu obrade podatka je to što vršioci ne posjeduju adekvatne evidencije na osnovu kojih se može dokazati pouzdanost podataka o poslovanju. Dodatni izazov u ovom procesu predstavlja to što vršioci često posjeduju različitu dokumentaciju kojom dokazuju pouzdanost jednog istog podatka. Tako na primjer vršioci, po pravilu, imaju različite evidencije o broju korisnika, pa se jedni podaci o broju korisnika, uz odgovarajući dokaz, dostavljaju u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga, a drugi podaci o broju korisnika, takođe uz odgovarajući dokaz, u postupku poređenja poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca.

Kvalitet i koherentnost podataka koje dostavljaju vršioci, kao i ažurnost dostavljanja podatka, nije sistemski uređena, već zavisi od predanosti pojedinaca, odnosno profesionalnosti zaposlenih koji su zaduženi za dostavljanje podataka. Dakle, kvalitet podataka koji se dostavljaju Agenciji najčešće zavisi od posvećenosti pojedinih zaposlenih kod vršilaca. Međutim, angažovanje pojedinaca nije dovoljno. Ono što je bitno jeste sveobuhvatni pristup vršilaca, kako bi bilo moguće formirati kvalitetne i cjelovite baze podataka, na osnovu kojih bi se mogle sprovoditi detaljnije analize pojedinih pitanja u vezi sa sektorom. Pod ovim se smatraju aktivnosti kao što su interne provjere kvaliteta podataka, provjera tačnosti, uočavanje međusobne nelogičnosti podataka, poštovanja rokova za dostavljanje podataka i dr.

Kako poslovi Agencije ne podrazumijevaju da evidentira podatke o poslovanju vršilaca niti da vodi njihove baze podataka, to je neophodno da vršioci samostalno ulože napore kako bi poboljšali kvalitet baza podataka, kako bi aktivnosti Agencije, koje se baziraju na podacima koje dostavljaju vršioci, mogle da se sprovode na valjan način. Agencija u kontinuitetu ukazuje na probleme koji se odnose na kvalitet podataka o poslovanju vršilaca.

Nakon obrade podataka o poslovanju za 2022. godinu, Agencija je sačinila *Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2022. godinu*, koji je objavljen na internet stranici Agencije¹. Ovaj izvještaj je dostavljen svim vršiocima, jedinicama lokalne samouprave, organima državne uprave nadležnim za komunalne djelatnosti i upravljanje vodama, kao i drugim subjektima koji su povezani sa sektorom. U izvještaju su prikazani ključni indikatori poslovanja vršilaca za period od četiri godine, a takođe je dat i prikaz međusobnog poređenja indikatora poslovanja vršilaca u Crnoj Gori. Ovaj izvještaj daje pregled indeksa za svakog vršioca, lokalni i nacionalni indeks, kao i zaključke i preporuke Agencije za poboljšanje rada vršilaca.

U rezimeu pomenutog izvještaja iznijeti su zaključci i preporuke, kao što slijedi:

„Nakon analize podataka, indikatora i indeksa Agencija je izvela zaključke i preporuke.

Pravilima su definisani ključni indikatori koji se koriste za izračunavanje indeksa. Indikatori i indeksi su pokazatelji učinaka vršilaca, odnosno pokazatelji njihove efikasnosti u obavljanju regulisanih komunalnih djelatnosti. Indikatori, a samim tim i indeksi, se računaju na osnovu podataka o poslovanju koje Agenciji dostavljaju vršioci. Vjerodostojnost pokazatelja poslovanja zavisi od tačnosti podataka.

Stoga, Agencija i u ovom izvještaju ponovo ukazuje na problem kvaliteta podataka. Dostavljanje nepotpunih i nepouzdanih podataka rezultira nerealnom prikazu pokazatelja poslovanja. Nemaran pristup vršilaca benčmarkingu onemogućava Agenciju da iskoristi sve benefite koje benčmarking pruža. Takođe, zbog toga nije moguće ni sagledati promjene koje se stvarno dešavaju u sektoru javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama. Na primjer, ukoliko jedan vršilac ne dostavi podatke za izračunavanje nekog indikatora, nemoguće je pratiti promjenu tog indikatora na nivou Crne Gore, sve i da su ostali vršioci dostavili pouzdane podatke na osnovu kojih se računa dati indikator. Štaviše, u slučaju kada neki vršilac ne dostavi podatke za izračunavanje indikatora, koje je dostavio prethodne godine, vrijednost indeksa se mijenja, ali ne kao posljedica promjene poslovanja vršioca, već zbog izostanka potrebnih elemenata za obračun indeksa. Dakle, nedostavljanje samo jednog podatka od strane jednog vršioca, a koji se koristi za dobijanje ključnog indikatora, nanosi štetu cijelom benčmarking procesu.

Kao i do sada, Agencija apeluje na vršioce da rade na unapređenju vođenja evidencija o kvarovima, prigovorima, prekidima u pružanju usluge itd., odnosno svim podacima koji se dostavljaju Agenciji kroz benčmarking. S tim u vezi, vršioci treba da obezbijede potrebnu opremu za mjerjenje količine zahvaćene vode, geografsko informacioni sistem (GIS), opremu za detektovanje tehničkih gubitaka itd., kao i da uspostave interne procedure o načinu vođenja evidencija o podacima poslovanja. Treba navesti da podaci koje vršioci dostavljaju Agenciji predstavljaju osnovne podatke o poslovanju, koje bi svaki vršilac u redovnom poslovanju morao da posjeduje, bez sproveđenja dodatnih aktivnosti u cilju obezbjeđivanja tih podataka.

---

¹https://regagen.co.me/wp-content/uploads/2023/11/20231031_AK_Godisnji-izvjestaj-o-bencmarkingu-za-2022.-godinu_RKD_BM.pdf

Kako ni nakon pet godina, vršioci pretežno nijesu ozbiljno shvatili svrhu benčmarkinga, kao ni unaprijedili nivo dostavljanja podataka, Agencija će u narednom periodu biti prinuđena da pribegne kaznenoj politici prema onim vršiocima koji su neažurni i ne ispunjavaju zakonsku obavezu prema Agenciji, u pogledu dostavljanja podataka o poslovanju.

Vršioci iz godine u godinu čine iste omaške prilikom dostavljanja podataka, na osnovu čega je jasno da pojedini vršioci podatke dostavljaju prije prethodne provjere tih podataka, pa i slučajevima kada je nedosljednost podataka očigledna. Takođe, vršioci su prethodnih godina imali podršku lokalnog konsultanta, kojeg je obezbjeđivala Svjetska banka, a nedostatak ove podrške se jasno očitovao kroz slabiji kvalitet dostavljenih podataka, naročito kod vršilaca iz Sjevernog regiona i kod manjih vršilaca. Površnost u prikupljanju i dostavljanju podataka ukazuje na neprofesionalni pristup i neozbiljnost u ispunjavanju zakonskih obaveza prema Agenciji i svim subjektima kojima benčmarking i ovaj izvještaj može biti od koristi.

Indikatori i indeksi, kao pokazatelji učinaka vršilaca u 2022. godini, rezultat su podataka o poslovanju koje su vršioci dostavili, pa je i kvalitet ovog izvještaja, kao i zaključaka u nastavku, odraz kvaliteta dostavljenih podataka.

Shodno navedenom, indikator kontinuitet isporuke vode, kao jedan od najbitnijih pokazatelja uspješnosti poslovanja vršilaca, se ne može smatrati pouzdanim, jer vršioci ni u 2022. godini nijesu svoje evidencije o prekidima prilagodili načinu koji je propisan Pravilima. Naime, izuzev kod KD Mojkovac i KD Plužine, ove evidencije ne sadrže podatke o broju korisnika kojima je uskraćena usluga, te se stvarni uticaj prekida usluge na korisnike ne može sagledati objektivno. Dobijeni indikatori ukazuju da je kontinuitet isporuke vode na visokom nivou, čak 99,98%.

S druge strane, u pogledu kvaliteta vode za piće se može reći da se radi o jednom od rijetkih pouzdanih indikatora, i to iz razloga što je ova oblast uređena drugim zakonom i zbog samog značaja ovog pitanja, vršioci vrše redovne kontrole kvaliteta vode za piće i posjeduju adekvatne dokaze o rezultatima sprovedenih analiza. Međutim, za razliku od prošle godine, dva vršioca nijesu dostavila podatke za ovaj indikator (KD Petnjica i KD Plav), pa se i u ovom slučaju ne može sprovesti komparacija sa rezultatima od prethodne godine. Stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa zakonskom regulativom u 2022. godini je iznosio 94,44% i kod 12 vršioca ovaj indikator je imao manju vrijednost od 100%. Najmanji stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa zakonskom regulativom je bio kod ViK Ulcinj i iznosio je 77,69%.

Podatke za izračunavanje indikatora stepen pokrivenosti uslugom javnog vodosnabdijevanja je dostavilo 18 vršilaca. Iako je i ovo veoma važan pokazatelj razvijenosti vodovodnih sistema, podaci na osnovu kojih se računa pokrivenost uslugom javnog vodosnabdijevanja su rezultat procjene vršilaca. Stvarna vrijednost ovog indikatora će biti poznata nakon sprovedenog popisa stanovništva, što će do narednog popisa predstavljati bolju osnovu za dalju procjenu podataka.

Stepen neprihodovane vode je na vrlo visokom nivou. Ipak, treba istaći primjer ViK Tivat, koji konstantno bilježi pad stepena neprihodovane vode i prvi put stepen neprihodovane vode kod nekog vršioca je ispod 30%. Ovaj vršilac je primjer drugim vršiocima da je primjenom odgovarajućih

mjera i postupaka neprihodovanu vodu moguće svesti u prihvatljive okvire. Promjena stepena neprihodovane vode se može pratiti samo kod vršilaca koji mjere ukupne količine zahvaćene vode i količine vode koja se isporučuje korisnicima. Pored ViK Tivat, ova mjerena u potpunosti sprovode samo ViK Podgorica i ViK Herceg Novi. Stepen neprihodovane vode kod ovih vršilaca ima visoke vrijednosti, kod ViK Podgorica 50,51%, a kod ViK Herceg Novi čak 73,67%. Osim što je vrijednost indikatora kod ovih vršilaca visoka, za posljednje četiri godine se ne uočava poboljšanje ovog indikatora. Mjere na smanjenju gubitaka kod visokih vrijednosti stepena neprihodovane vode po pravilu se manifestuju kroz osjetno smanjenje vrijednosti stepena neprihodovane vode, što kod ovih vršilaca nije slučaj.

Pokrivenost kanalizacionom mrežom, u poređenju sa indikatorom pokrivenost uslugom javnog vodosnabdijevanja (87,55 %), je i dalje na niskom nivou i iznosi 49,51%. Kao i kod pokazatelja koji se odnosi na stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka, problem kod iskazivanja ovog indikatora predstavljaju nepouzdani podaci, imajući u vidu da vršioci ne posjeduju podatke o broju članova domaćinstava koja su priključena na javni kanalizacioni sistem, kao i da su podaci o broju stanovnika na teritoriji JLS zastarjeli.

Stepen pregledane kanalizacione mreže je na nižem nivou u odnosi na prethodnu godinu, dok je broj začepljenja po km kanalizacione mreže veći u poređenju sa 2021. godinom. Manjkavosti ovih indikatora se ogledaju uglavnom u nepreciznim evidencijama sprovedenih aktivnosti koje se odnose na pregled kanalizacionog sistema, kao i začepljenjima koja se dešavaju na kanalizacionom sistemu. Osim toga, samo dva vršioca (ViK Berane i ViK Ulcinj) imaju cijelu kanalizacionu mrežu snimljenu u GIS-u, te samo ovi vršioci imaju pouzdan jedan od podataka na osnovu kojih se računaju predmetni indikatori.

Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama su propisane obaveze i rokovi u pogledu obezbjeđivanja prečišćavanja komunalnih otpadnih voda, pa su posebno interesantni za praćenje indikatori koji se odnose na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Međutim kao i ranijih godina, potrebno je ukazati da vršioci nijesu dostavljali potpune podatke o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda. Samo su ViK Podgorica, ViK Kotor, Otpadne vode Budva i PPOV Kotor-Tivat dostavili kompletne podatke koji se odnose na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Ostali vršioci koji upravljaju postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda su dostavili djelimične podatke ili uopšte nijesu dostavili podatke koji se odnose na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, i to: ViK Nikšić, KD Mojkovac, ViK Berane, ViK Pljevlja i ViK Herceg Novi. Kako Agencija ne dobija kompletne podatke od svih vršilaca koji upravljaju postrojenjima za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda ne može sagledati napredak u pogledu prečišćavanja komunalnih otpadnih voda, kao ni nivo realizacije obaveza u vezi sa prečišćavanja komunalnih otpadnih voda.

Stopa naplate u 2022. godini je iznosila preko 100% i bolja je u odnosu na prethodnu godinu. Kod iskazivanja ovog indikatora problem je što pojedini vršioci ne evidentiraju posebno naplatu od osnovne djelatnosti (regulisane komunalne djelatnosti) i naplatu od dopunskih djelatnosti, pa vrijednost stope naplate u tom slučaju ne prikazuje efikasnost vršilaca kod naplate potraživanja od obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti. Stopa naplate kod 10 vršilaca u 2022. godini je bila

veća od 100%, što ukazuje da ovi vršioci pored potraživanja iz tekuće godine naplaćuju i potraživanja iz ranijih godina. Ovi vršioci su primjer da je moguće dostići visoku stopu naplate, koji treba da slijede i drugi vršioci kako bi poboljšali svoju efikasnost u ovom segmentu poslovanja.

Stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima je porasla sa 103,04% u 2021. godini na 119,01% u 2022. godini. Operativni rashodi kod 21 vršioca su pokriveni operativnim prihodima i to predstavlja veliko poboljšanje u odnosu na 2021. godinu kada su kod samo deset vršilaca operativni rashodi bili pokriveni operativnim prihodima. Kod samo dva vršioca, kao i u ranijem periodu, operativni rashodi nijesu bili pokriveni operativnim prihodima, i to kod ViK Cetinje (53,78%) i ViK Rožaje (87,85%).

Na kraju ovog izvještaja daje se pregled važnijih zaključaka i preporuka:

- *Svrha poređenja indikatora poslovanja: Svrha poređenja indikatora poslovanja vršilaca nije samo sačinjavanje izvještaja, već i dostizanje suštine benčmarkinga, koja se ogleda u praćenju trendova u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, identifikaciji slabosti i manjkavosti, te kreiranju baze za buduće planiranje razvoja i održivosti sektora;*
- *Kvalitet podataka: Ključno je da podaci o poslovanju vršilaca budu visokog kvaliteta kako bi se osigurala tačnost i pouzdanost indikatora poslovanja. Ovi podaci treba da posluže kao osnova za donošenje operativnih i strateških odluka;*
- *Finansijski aspekt: Aktivnosti povezane s benčmarkingom ne zahtijevaju velika finansijska sredstva u poređenju sa benefitima koje mogu donijeti sektoru. Ovo ukazuje na ekonomsku isplativost ovakvih alata;*
- *Pravne obaveze i regulativa: Vršioci moraju poštovati Zakon i obaveze propisane drugim propisima, poput obaveza koje se odnose na obezbjeđivanje mjerena na vodoizvoristima, vođenje odvojenog knjigovodstva za svaku djelatnost koju obavljaju, evidentiranje infrastrukture, a što je od suštinskog značaja za efikasnost sektora i zaštitu javnog interesa;*
- *Nepravilnosti u dostavljanju podataka: Važno je napomenuti da neki vršioci često ponavljaju iste omaške pri dostavljanju podataka o poslovanju. Nepravilno dostavljanje podataka negativno utiče na benčmarking proces i vršioci moraju samostalno prevazići probleme kod dostavljanja podataka, kako bi se osigurala njihova tačnost i validnost.*

Benčmarking je ključna aktivnost za praćenje i unapređenje sektora komunalnih djelatnosti. Kvalitetni podaci i pridržavanje relevantnih zakona su od suštinskog značaja za postizanje uspjeha u ovom procesu, kako bi se u budućnosti mogli stvoriti uslovi da benčmarking ima produktivnu funkciju, kao jedan od regulatornih mehanizama, u regulaciji komunalnih djelatnosti.”

5.5. Druge aktivnosti Agencije

Kroz sprovođenje redovnih aktivnosti, Agencija je uočila da pojedini vršioci i dalje nijesu dovoljno osposobljeni za ispunjavanje svojih obaveza, što dodatno otežava rad Agencije. U pokušaju prevazilaženja ovog problema, Agencija je pristupila proaktivno, pa je početkom 2023. godine organizovala niz posjeta vršiocima kako bi se poboljšao njihov pristup u vezi sa obvezama prema Agenciji.

Takođe, Agencija je na zahtjeve vršilaca organizovala sastanke na različite teme koje su se ticale aktuelnih problema sa kojima se vršioci suočavaju. Najčešće teme sastanaka su bile u vezi sa primjenom cijena usluga i izazovima kod prikupljanja i dostavljanja podataka o poslovanju. Predstavnici Agencije su na ovim sastancima, kroz neposrednu komunikaciju, detaljnije upoznati sa tekućim i planiranim aktivnostima vršilaca, što je omogućilo bolje razumijevanje i rješavanje problema.

Tokom sprovodenja Zakonom definisanih aktivnosti u 2023. godini, Agencija je bila u stalnom kontaktu sa vršiocima, bilo putem pisane ili usmene korespondencije, kako bi se uspješno finalizovali postupci u okviru regulacije sektora. Ova kontinuirana komunikacija je dala veliki doprinos efikasnom izvršavanju zadataka i postizanju postavljenih ciljeva.

Između ostalih aktivnosti, vrijedno je navesti da su predstavnici Agencije učestvovali u radionicama koje su organizovali Međunarodni institut za primijenjenu sistemsku analizu (Austrija), HYDROPHIL (Austrija) i InterSUS-Sustainability Services (Njemačka), pod koordinacijom Svjetske banke, na temu *Istraživanje prioritetnih akcija za povećanje bezbjednosti voda u Crnoj Gori - Exploring priority actions to increase water security in Montenegro*, gdje se radilo na identifikaciji prioritetnih akcija za povećanje sigurnosti vodosnabdijevanja u Crnoj Gori.

Potrebno je izdvojiti i učešće predstavnika Agencije na IV konferenciji o vodama, koju su organizovali Udruženje vodovoda Crne Gore i Zajednica opština Crne Gore. Kroz panel diskusiju, na temu *Inflatorni tokovi i održivost vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti*, predstavnici Agencije su predstavili na koji način je Agencija, kroz raspoložive mehanizme, odgovorila na novonastale okolnosti, tj. na uticaj inflatorne i energetske krize na poslovanje vršilaca. Ovakvi događaji su od značaja za Agenciju, jer pružaju priliku da Agencija vršiocima, jedinicama lokalne samouprave i drugim relevantnim institucijama i organizacijama prezentuje svoje aktivnosti, a dodatno omogućavaju direktnu razmjenu znanja i iskustava sa drugim subjektima iz sektora.

U toku 2023. godine, Agencija je ostvarila saradnju sa drugim državnim institucijama na polju komunalnih djelatnosti. Tako je Agencija imenovala svog predstavnika za člana radne grupe za potrebe statistike voda, koju je formirala Uprava za statistiku Crne Gore – MONSTAT. Aktivnosti ove radne grupe su bile usmjerene ka harmonizaciji statistike voda, a rezultat rada predstavlja dostavljanje statističkih podataka iz oblasti voda EUROSTAT-u.

Takođe, Agencija je imala predstavnika u radnom timu koji su činili predstavnici Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, DOO „Project – Consulting“, Zajednice opština Crne Gore, Fonda za zaštitu životne sredine – Eko fond i Udruženja vodovoda Crne Gore. Ovaj tim je učestvovao u aktivnostima u okviru implementacije potprojekta *Poboljšanje efikasnosti vodosnabdevanja zamjenom azbest-cementnih cjevi na teritoriji Crne Gore - Improving the Efficiency of Water Supply by replacing Asbestos-Cement Pipes on the Territory of Montenegro*. Aktivnosti na implementaciji ovog potprojekta su započete krajem 2023. godine i nastavljene tokom 2024. godine.

6. PRIMJENA CIJENA USLUGA I ANALIZA OSTVARENIH ELEMENATA REGULATORNOG PRIHODA ZA 2023. GODINU

6.1. Primjena cijena usluga za 2023. godinu

U toku 2022. godine Agencija je donijela 14 odluka kojima je data saglasnost na predlog cijena usluga za 2023. godinu.

Članom 56 stav 2 Zakona je propisano da je nadležni organ lokalne uprave dužan da u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene usluge o tome obavijesti Agenciju. Kako je Metodologijom propisano da je regulatorni period, odnosno period primjene cijene usluge, kalendarska godina, to se nove cijene usluge primjenjuju od 1. januara, pa su nadležni organi lokalne uprave dužni da obavijeste Agenciju o primjeni novih cijena usluga do 16. januara.

Postupajući u skladu sa obavezom propisanom Zakonom, koja se odnosi na obavještavanje Agencije o cijenama usluga koje su u primjeni, jedino je nadležni sekretarijat Prijestonice Cetinje u propisanom roku dostavio Agenciji informacije o cijenama usluga koje u 2023. godini primjenjuje ViK Cetinje. Nakon toga, ove informacije je Agenciji dostavio i nadležni sekretarijat Glavnog grada Podgorica.

Kako su samo dva organa lokalne uprave postupila u skladu sa Zakonom i obavijestila Agenciju o primjeni cijena usluga u 2023. godini, Agencija se obratila ostalim lokalnim upravama zahtjevom za dostavljanje tih informacija. Nakon ovog zahtjeva, lokalne uprave su dostavile tražene informacije, sa izuzetkom nadležnih organa Opštine Petnjica i Opštine Plav, tako da Agencija ne posjeduje informacije o cijenama usluga za 2023. godinu koje su primjenjivali KD Petnjica i KD Plav.

Osam vršilaca je tokom 2023. godine primjenjivalo regulisane cijene usluga, i to: ViK Bar, ViK Budva, KD Gusinje, ViK Nikšić, KD Plužine, ViK Podgorica, ViK Tuzi i ViK Ulcinj.

S druge strane, osam vršilaca je u 2023. godini primjenjivalo privremene cijene, i to: ViK Andrijevica, ViK Bijelo Polje, ViK Cetinje, ViK Kotor, ViK Pljevlja, KD Šavnik, ViK Tivat i KD Žabljak.

Dakle, od ukupno 22 vršioca za koje su organi lokalne uprave dostavili podatke o primjeni cijena usluga za 2023. godinu, njih 16 je u toku te godine primjenjivalo cijene usluga koje su utvrđene u skladu sa Zakonom. Ostali vršioci su tokom 2023. godine primjenjivali cijene usluga koje nijesu utvrđene u skladu sa Zakonom, i to:

- ViK Berane, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kolašin i ViK Rožaje cijene usluge koje su bile u primjeni u 2022. godini;
- KD Mojkovac cijene usluge na koje je saglasnost dala Agencija, a Skupština opštine Mojkovac nakon početka regulatornog perioda, tj. poslije 1.1.2023. godine.

Pregled primjene cijene usluge u toku 2023. godine je prikazan u narednoj tabeli.

Tabela 6.1 Primjena cijena usluga u 2023. godini

Vršilac	Regulisane cijene	Privremene cijene	Druge cijene	Nema informacija
ViK Andrijevica		✓		
ViK Bar	✓			
ViK Berane			✓	
ViK Bijelo Polje		✓		
ViK Budva	✓			
ViK Cetinje		✓		
ViK Danilovgrad			✓	
KD Gusinje	✓			
ViK Herceg Novi			✓	
ViK Kolašin			✓	
ViK Kotor		✓		
KD Mojkovac			✓	
ViK Nikšić	✓			
KD Petnjica				✓
KD Plav				✓
KD Plužine	✓			
ViK Pljevlja		✓		
ViK Podgorica	✓			
ViK Rožaje			✓	
KD Šavnik		✓		
ViK Tivat		✓		
ViK Tuzi	✓			
ViK Ulcinj	✓			
KD Žabljak		✓		
Ukupno	8	8	6	2

Primjer KD Mojkovac ukazuje na neprincipijelni pristup vršilaca i jedinica lokane samouprave u odnosu na primjenu cijene usluge u skladu sa Zakonom. Naime, kao za KD Mojkovac, Agencija je u toku 2022. godine dala saglasnost na predlog cijena usluga za 2023. godinu i po zahtjevima ViK Tivat i ViK Pljevlja. Međutim, ovi vršioci na početku regulatornog perioda, odnosno 1.1.2023. godine nijesu posjedovali saglasnost skupštine jedinice lokalne samouprave na predlog cijena usluga za 2023. godinu, te su postupili u skladu sa Zakonom i tokom 2023. godine primjenjivali privremenu cijenu. S druge strane, zanemarujući činjenicu da saglasnost Skupštine opštine Mojkovac na predlog cijena usluga za 2023. godinu nije data do predviđenog roka, KD Mojkovac tokom 2023. godine nije primjenjivao privremenu cijenu, iako je to po sili zakona trebalo da uradi. Takođe, upitno je i postupanje Skupštine opštine Mojkovac, koja nakon početka regulatornog perioda, dakle u trenutku u kojem je poznato da KD Mojkovac treba da primjenjuje privremenu cijenu, postupa po zahtjevu KD Mojkovac za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu i donosi odluku kojom se daje saglasnost po tom zahtjevu.

Osim što većina organa lokalne uprave ne postupa u skladu sa Zakonom i bez prethodnog zahtjeva Agenciji ne dostavljaju informacije o primjeni cijene usluga u propisanom roku, izuzetno zabrinjava

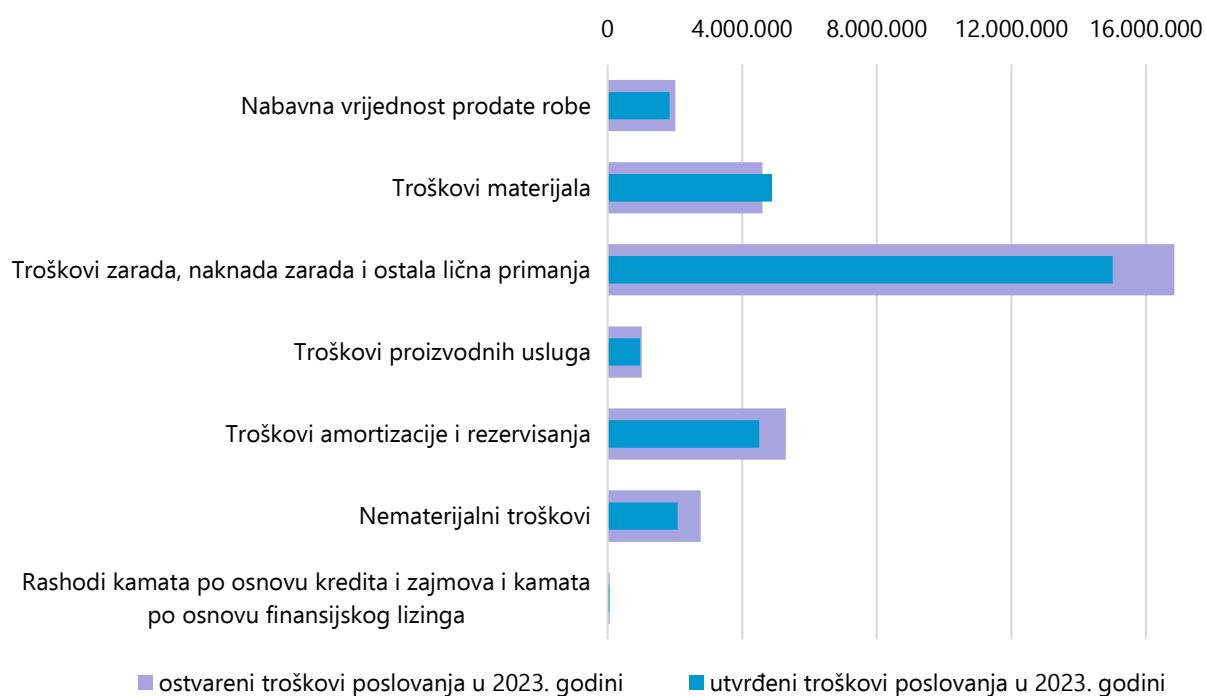
činjenica da su o primjeni cijena usluga u 2023. godini koje nijesu utvrđene u skladu sa Zakonom Agenciju obavijestili nadležni organi lokane uprave, i to upravo oni koji su u skladu sa Zakonom prepoznati kao organi koji bi trebalo da vode računa o zakonitosti rada vršilaca. Dakle, i pored nespornih okolnosti u kojima vršioci primjenjuju nezakonite cijene usluge uz znanje organa lokalne uprave, nadležni organi ne preduzimaju neophodne mjere kako bi se stvorili ulovi za zakonito poslovanje vršilaca.

6.2. Analiza utvrđenih i ostvarenih elemenata regulatornog prihoda za 2023. godinu

Ova analiza se odnosi na sedam vršilaca koji su u toku 2023. godine primjenjivali regulisanu cijenu usluge (ViK Bar, ViK Budva, ViK Nikšić, KD Plužine, ViK Podgorica, ViK Tuzi i ViK Ulcinj). KD Gusinje nije obuhvaćeno ovom analizom iz razloga što, u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, nije dostavilo podatke koji se odnose na elemente regulatornog prihoda i cijene usluge za 2023. godinu u formi koja je propisana Metodologijom.

Utvrđeni regulatorni prihod za ovih sedam vršilaca za 2023. godinu iznosi 23.562.652,24 €, dok ostvareni regulatorni prihod u 2023. godini iznosi 25.626.578,84 €, što je za 8,76% više u odnosu na utvrđeni iznos. ViK Bar, ViK Budva, KD Plužine, ViK Podgorica i ViK Tuzi su ostvarili veći regulatorni prihod od utvrđenog, a ViK Nikšić i ViK Ulcinj manji. Najveće odstupanje ostvarenog od utvrđenog regulatornog prihoda je bilo kod ViK Budva, gdje je ostvaren iznos regulatornog prihoda za 28,78% veći u odnosu na utvrđeni. Razlog ovome je to što su u toku 2023. isporučene veće količine vode za piće i prihvaćene veće količine otpadne vode u odnosu na planirane. Dodatno, značajan uticaj na veće ostvarenje regulatornog prihoda je imalo i to što je ViK Budva u toku 2023. godine veći broj korisnika iz kategorije fizičkih lica preregistrovao u kategoriju pravnih lica, što je za posljedicu imalo povećanje regulatornog prihoda iz razloga što je cijena usluge u 2023. godini za korisnike iz kategorije pravnih lica bila veća u odnosu na cijenu usluge za korisnike iz kategorije fizičkih lica.

Ostvareni troškovi poslovanja u 2023. godini (32.595.201,48 €) su veći za 11,09% u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za tu godinu (29.342.471,31 €). Posmatrajući po grupama troškova, došlo je većeg ostvarenja u svim grupama, osim za grupu troškova koja se odnosi na troškove materijala. Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za 2023. godinu, po grupama troškova, prikazano je na dijagramu ispod.

Dijagram 6.1 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za 2023. godinu

Troškovi nabavne vrijednosti prodate robe u 2023. godini (2.014.602,53 €) su ostvareni u većem iznosu u odnosu na utvrđeni iznos tih troškova (1.838.671,60 €) za 9,57%. Ovi troškovi dominantno predstavljaju troškove nabavke vode za piće od Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje, pa je na veće ostvarenje troškova nabavne vrijednosti prodate robe uticala nabavke veće količine vode u odnosu na raniji period. Kako su u skladu sa Metodologijom ovi troškovi prepoznati kao troškovi na koje vršilac ne može da utiče, razlika ostvarenih i utvrđenih troškova nabavne vrijednosti prodate robe će vršiocima biti nadomještana kroz regulatorni prihod, tj. cijenu usluge za 2025. godinu.

Troškovi materijala su jedina grupa troškova poslovanja kod koje je ostvaren iznos u 2023. godini (4.604.848,90 €) manji u odnosu na utvrđeni za tu godinu (4.881.694,32 €), i to za 5,67%. Posmatrano zbirno, troškovi nabavke materijala, troškovi materijala za izradu i troškovi ostalog materijala (režijskog) su ostvareni u iznosu koji je za 13,07% manji u odnosu na utvrđeni iznos tih troškova. Troškovi električne energije su ostvareni na približnom nivou u odnosu na utvrđene troškove, dok su troškovi goriva ostvareni u iznosu koji je za 12,23% manji u odnosu na utvrđene. Na manje ostvarenje troškova goriva su uticali ViK Nikšić i ViK Podgorica, gdje je bilo značajno manje ostvarenje ovih troškova u odnosu na utvrđene, pa je tako ViK Nikšić ove troškove ostvario u iznosu koji je za 46,37% manji od utvrđenog, a ViK Podgorica za 24,38%. Kod ostalih vršilaca su troškovi goriva ostvareni u većem iznosu u odnosu na utvrđene.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostala lična primanja su ostvareni u iznosu (16.847.134,87 €) koji je za 12,25% veći u odnosu na utvrđeni (15.008.617,77 €). Samo je ViK Bar ove troškove ostvario u neznatno manjem iznosu u odnosu na utvrđeni, dok su ostali vršioci ove troškove u poređenju sa utvrđenim ostvarili u većem iznosu, i to: ViK Budva za 16,06%, ViK Nikšić za 7,13%, KD Plužine za 22,74%, ViK Podgorica za 12,19%, ViK Tuzi za čak 55,60% i ViK Ulcinj za 23,38%.

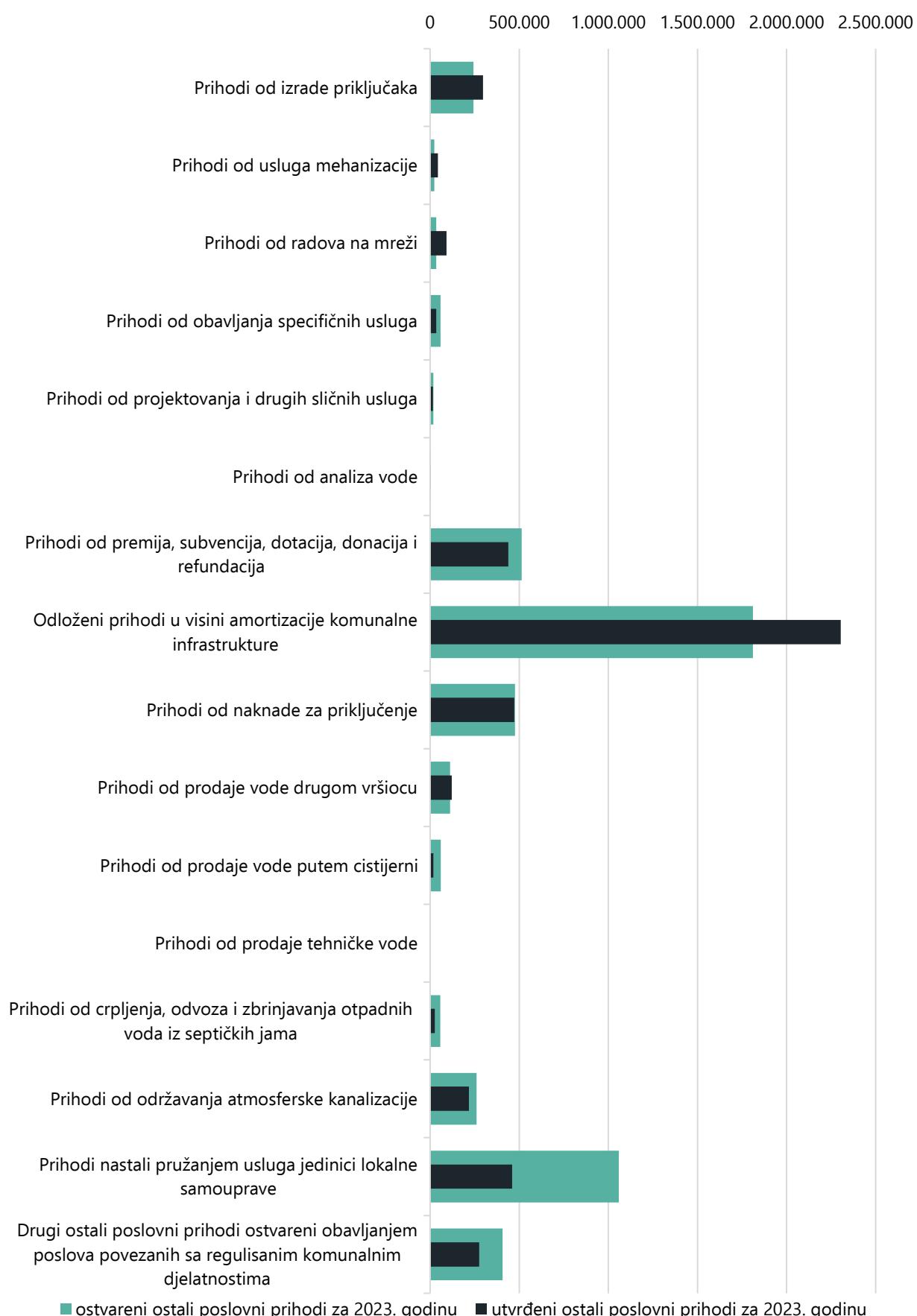
Troškovi proizvodnih usluga su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2023. godinu za 4,39%.

Troškovi amortizacije i rezervisanja su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2023. godinu za 17,49%. Na uvećanje ove grupe troškova u najvećoj mjeri je uticao ViK Budva, iz razloga što su ostvareni troškovi amortizacije i rezervisanja kod ovog vršioca u 2023. godini (1.334.826,42 €) veći za 111,28% spram tih troškova utvrđenih za 2023. godinu (631.783,13 €). Uvećanje troškova amortizacije i rezervisanja u 2023. godini će se odraziti na cijene usluga za 2025. godinu, jer se ovi troškovi za 2025. godinu, shodno Metodologiji, utvrđuju u iznosu tih troškova ostvarenih u 2023. godini.

Nematerijalni troškovi su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2023. godinu za 32,68%. Na ovo uvećanje je uticalo i to što su u ostvarene troškove poslovanja prikazani troškovi naknade za zaštitu voda od zagađivanja, koji nijesu obuhvaćeni utvrđenim troškovima za 2023. godinu, jer se u skladu sa tada važećom metodologijom, ovi troškovi nijesu smatrani opravdanim troškovima poslovanja.

Rashodi kamata po osnovu kredita i zajmova i kamata po osnovu finansijskog lizinga su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2023. godinu za 7,07%.

Vršioci koji su obuhvaćeni ovom analizom su u 2023. godini ostvarili veće ostale poslovne prihode koji predstavljaju osnovicu za računanje odbitne stavke prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda, u odnosu na te prihode koji su utvrđeni za 2023. godinu, i to za 6,54%. Ostali poslovni prihodi su ostvareni u manjem iznosu u odnosu na utvrđene kod ViK Bar za 18,28%, ViK Budva za 1,82%, ViK Podgorica za 12,94% i ViK Ulcinj za 55,90%. Kod KD Plužine, ostali poslovni prihodi, koji se odnose samo na prihode od prodaje vode putem cistijerni, su ostvareni u iznosu koji je za 170,41% veći u odnosu na utvrđeni, dok je ViK Tuzi ostvario ostale poslovne prihode u 2023. godinu, iako oni nijesu bili utvrđeni za tu godinu. Kod ViK Nikšić je došlo do značajno većeg ostvarenja ostalih poslovnih prihoda u odnosu na utvrđene, i to primarno kao posljedica većeg ostvarenja prihoda nastalih pružanjem usluga jedinici lokalne samouprave. Ti su prihodi za 2023. godinu kod ViK Nikšić utvrđeni u iznosu od 10.017,70 €, dok su ostvareni u iznosu od čak 705.083,22 €. Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode i fluktuacija ostvarenja ovih prihoda kroz godine ima veliki uticaj na formiranje cijena usluga za naredne regulatorne periode, kako kroz uticaj korekcija, tako i kroz to što ostvarenje iz prethodnih godina predstavlja osnovicu za utvrđivanje ovih prihoda za naredne godine. Na dijagramu ispod je prikazano odstupanje ostvarenih ostalih poslovnih prihoda u 2023. godini u odnosu na te prihode utvrđene za istu godinu.

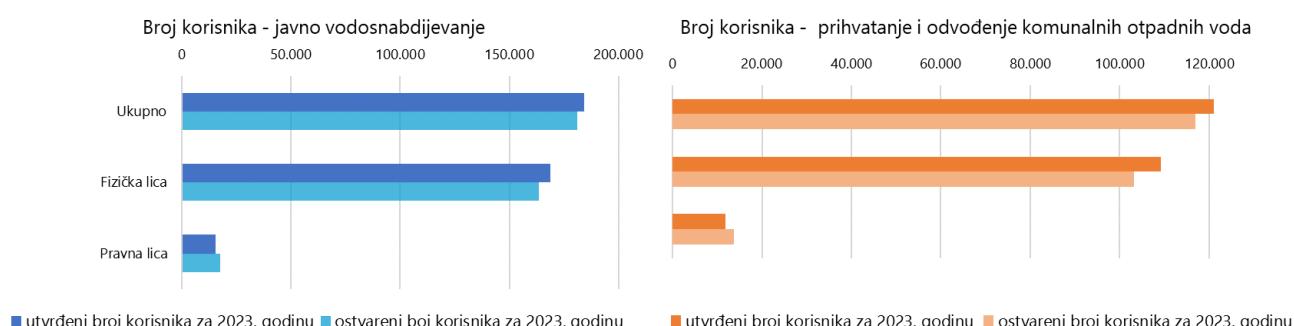

Dijagram 6.2 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode za 2023. godinu

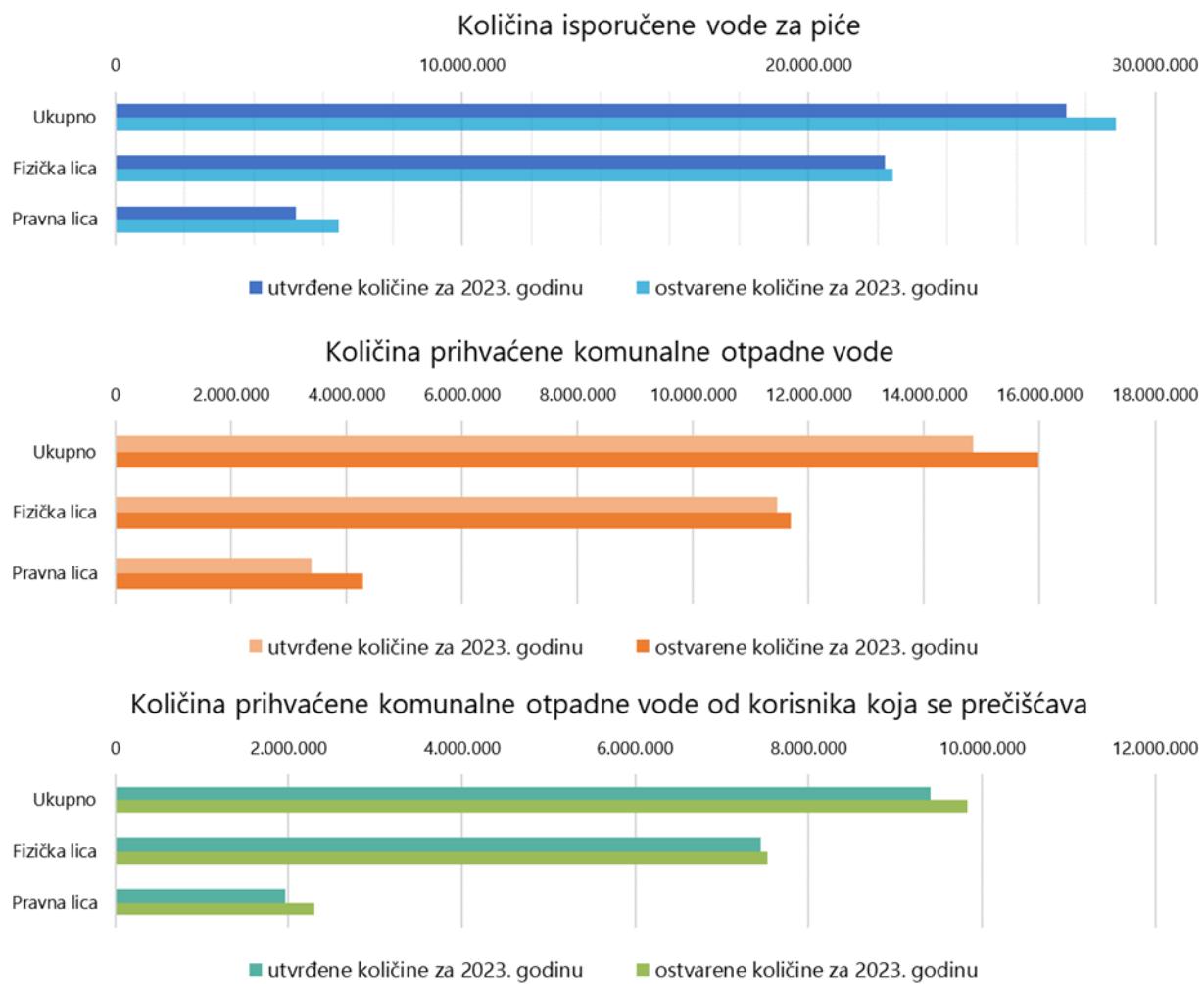
Veliki uticaj na ostvarenje regulatornog prihoda ima odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine. Tako je u 2023. godini broj korisnika za javno vodosnabdijevanje i broj korisnika za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda bio manji u odnosu na broj korisnika koji je, prilikom utvrđivanja cijena usluga, bio planiran za tu godinu. S druge strane, ostvarene količine isporučene vode za piće i prihvaćene komunalne otpadne vode su u 2023. godini ostvarene u većem iznosu u odnosu na očekivane, odnosno utvrđene količine za tu godinu. Značajnija odstupanja količina isporučene vode su zabilježena kod ViK Bar, gdje je isporučeno za 15,11% više vode za piće u odnosu na projektovanu količinu za 2023. godinu, kod ViK Budva je isporučeno za 24,68% više vode od plana, dok je kod ViK Tuzi to odstupanje iznosilo 11,26%. ViK Budva je takođe i prihvatio veću količinu komunalne otpadne vode, i to za 26,44% više u odnosu na utvrđene količine. S druge strane, ViK Ulcinj je prihvatio manju količinu komunalne otpadne vode za 18,70% u odnosu na planirane količine. U posmatranom periodu kod ostalih vršilaca nije bilo značajnijih odstupanja ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine.

U postupku utvrđivanja cijena usluga je važno da se obračunske veličine planiraju sa posebnom pažnjom, jer one direktno utiču na cijene usluga. U slučaju kada se obračunske veličine, u prvom redu količine vode za piće i komunalne otpadne vode, ostvaruju u iznosima koji su veći od utvrđenih, dolazi do povećanja regulatornog prihoda. U uslovima gdje se ostvaruju veći prihodi, a ukoliko se regulatorni okvir ne poznaje dovoljno dobro, vršioci mogu biti podstaknuti da neracionalno povećavaju troškove poslovanja, ne uzimajući u obzir da će ostvarenje većeg regulatornog prihoda u tekucoj godini kroz korekcije dovesti do smanjenja regulatornog prihoda u narednim godinama. Precizno planiranje elemenata regulatornog prihoda, u prvom redu obračunskih veličina, kao i poznavanje regulatornih pravila i njihovih posljedica na naredne regulatorne periode je ključno za stabilno poslovanje i izbjegavanje neželjenih finansijskih posljedica.

Na narednim dijagramima je prikazano odstupanje ostvarenih od utvrđenih obračunskih veličina za 2023. godinu, po kategorijama korisnika.

Dijagram 6.3 Odstupanje ostvarenog u odnosu na utvrđeni broj korisnika za 2023. godinu

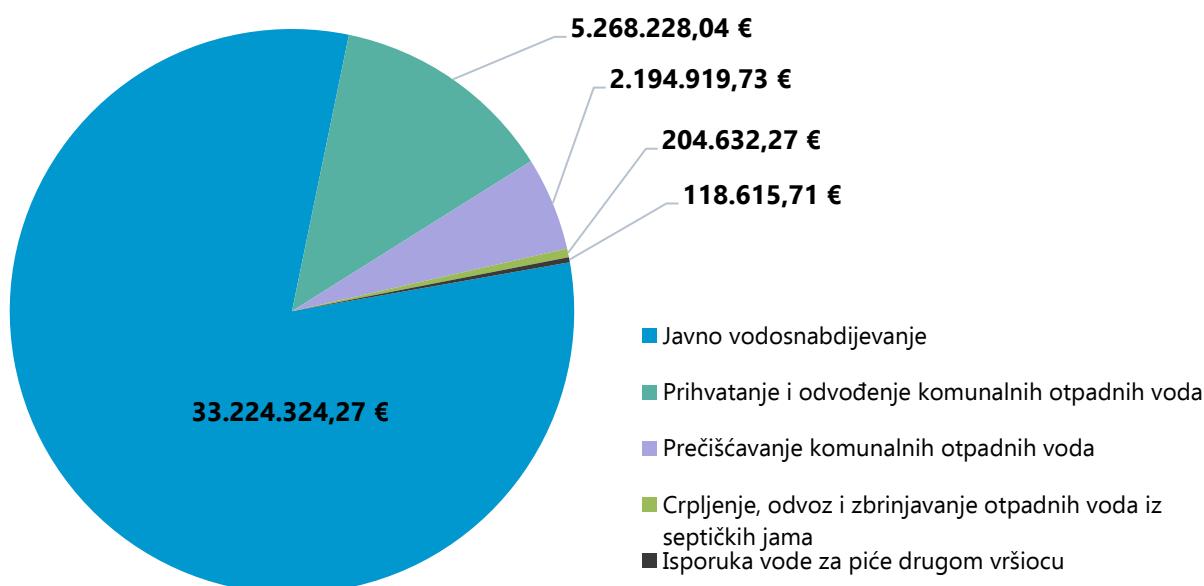

Dijagram 6.4 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine za 2023. godinu

7. ANALIZA UTVRĐENOOG REGULATORNOG PRIHODA I CIJENA USLUGA ZA 2024. GODINU

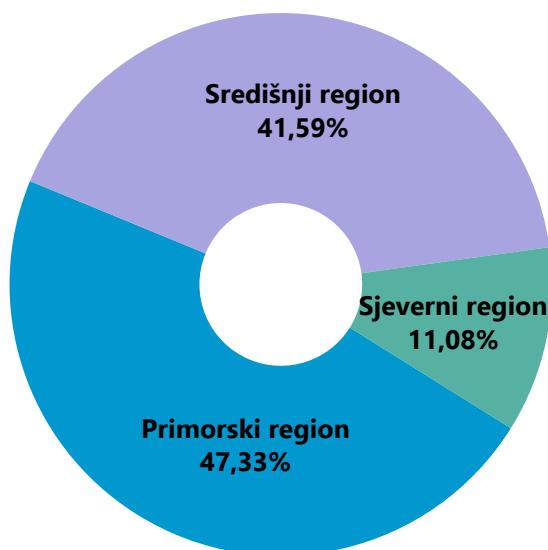
7.1. Utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu

Kako je prethodno navedeno, od ukupno 35 podnijetih zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, Agencija je donijela 33 odluka kojima se daje saglasnost na predlog cijena usluga za 2024. godinu, pri čemu je utvrđen ukupan regulatorni prihod (prihod od obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti) za 2024. godinu u iznosu od 41.010.720,03 €. Struktura utvrđenog regulatornog prihoda po djelatnostima je prikazana na dijagramu 7.1.

Dijagram 7.1 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu po djelatnostima

Posmatrajući prema regionima najveći udio utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu se odnosi na Primorski region (šest vršilaca, bez PPOV Kotor-Tivat i Otpadne vode Budva) i to 19.409.744,72 € ili 47,33 % utvrđenog regulatornog prihoda na nivou Crne Gore. Za vršioce u Središnjem regionu (šest vršilaca) utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu iznosi 17.056.601,74 €, što predstavlja 41,59% utvrđenog regulatornog prihoda na nivou Crne Gore. Iako se u Sjevernom regionu nalazi najveći broj vršilaca (12 vršilaca ne računajući KD Petnjica, jednako kao zajedno u Primorskem i Središnjem regionu) utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu iznosi svega 11,08% utvrđenog regulatornog prihoda na nivou Crne Gore, odnosno 4.544.373,57 €. Ovo je slučaj, između ostalog, što u Sjevernom regionu postoji veći broj vršilaca koji pružaju uslugu značajno manjem broju korisnika u poređenju sa vršiocima iz Primorskog ili Središnjeg regiona.

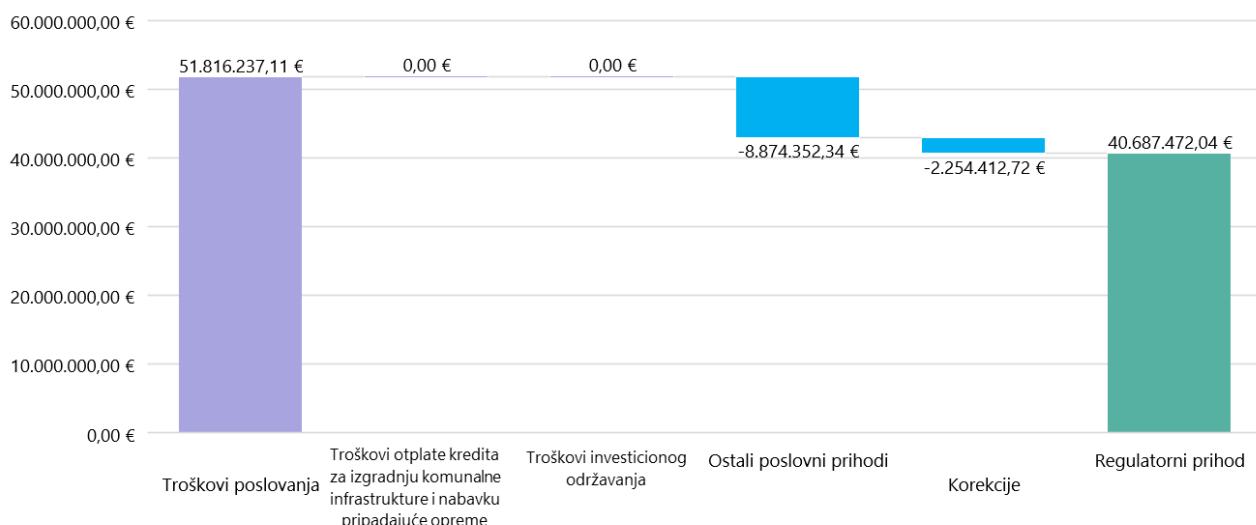
Dijagram 7.2 Udio utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu po regionima

Posmatrano pojedinačno po vršiocima, najveći udio u utvrđenom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2024. godinu se odnosi na ViK Podgorica i taj udio iznosi 24,90%. Osim ViK Podgorica udio u utvrđenom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2024. godinu iznad 10% ima ViK Budva i on iznosi 15,19%. Najmanji udio u utvrđenom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2024. godinu (ne posmatrajući Agenciju za stanovanje Podgorica, koja obavlja samo djelatnost crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama) ima KD Šavnik i on iznosi 0,13%.

U skladu sa Metodologijom, regulatorni prihod za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda se sastoji od sljedećih elemenata:

- 1) troškova poslovanja (TP);
- 2) troškova otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme (TOK);
- 3) troškova investicionog održavanja komunalne infrastrukture i pripadajuće opreme (IO);
- 4) ostalih poslovnih prihoda (OPP); i
- 5) korekcija (K).

Utvrđeni regulatorni prihod za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih za 2024. godinu iznosi 40.687.472,04 €, a njegova struktura, prema elementima regulatornog prihoda, je prikazana na narednom dijagramu.

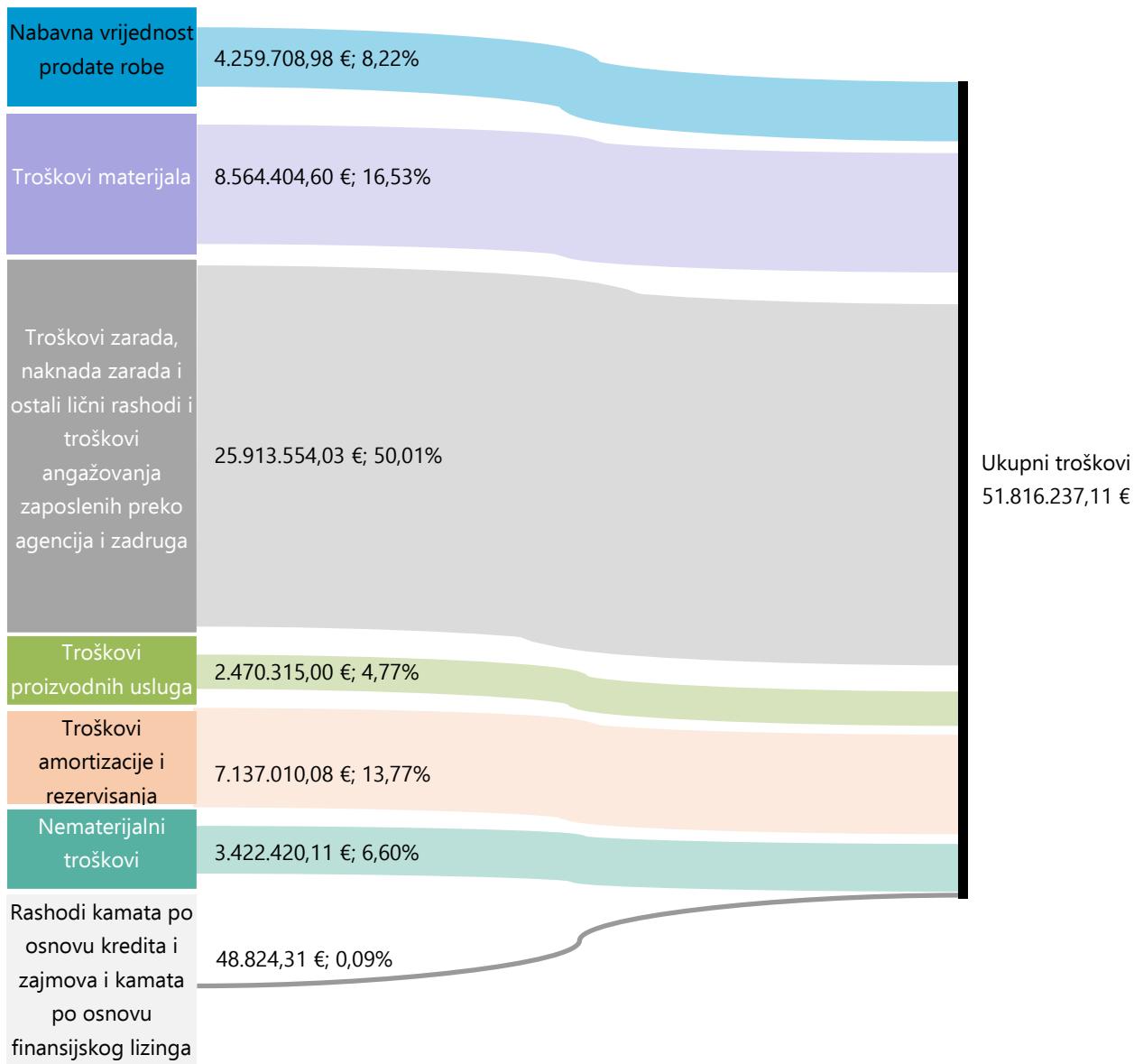
Dijagram 7.3 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. godinu po elementima regulatornog prihoda

7.2. Utvrđeni troškovi poslovanja za 2024. godinu

Utvrđeni troškovi poslovanja za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu iznose 51.816.237,11 €. Od tog iznosa 40.898.797,79 € ili 78,93% se odnosi na javno vodosnabdijevanje, 8.404.571,41 € ili 16,22% na prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, dok se 2.512.867,90 € ili 4,85% utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu odnosi na prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Podaci o troškovima poslovanja i drugim elementima regulatornog prihoda za 2024. godinu ne obuhvataju podatke koji se odnose na crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama i isporuku vode za piće drugom vršiocu.

U strukturi utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu dominantni su troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi i troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga, koji čine 50,01% utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu. Značajan udio u utvrđenim troškovima poslovanja imaju troškovi nabavne vrijednosti prodate robe (8,22%), koji se u najvećoj mjeri odnose na troškove nabavke vode za piće od Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje (ViK Bar, ViK Budva, ViK Kotor, ViK Tivat i ViK Ulcinj), troškove ViK Danilovgrad za nabavku vode za piće od ViK Podgorica i troškove ViK Herceg Novi za transport vode za piće preko teritorije Republike Hrvatske.

Struktura utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu po grupama troškova je prikazana na dijagramu 7.4.

Dijagram 7.4 Struktura utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu po grupama troškova

Budući da je prethodnom periodu došlo do velikog porasta inflacije, Metodologijom u skladu sa kojom su se utvrđivali troškovi poslovanja za 2024. godinu, je propisano da se određeni troškovi poslovanja usklađuju sa inflacijom: troškovi materijala - ne uključujući troškove električne energije i troškove goriva, svi troškovi proizvodnih usluga i veći dio nematerijalnih troškova - ne uključujući troškove poreza, naknada i taksi, troškove reprezentacije, troškove savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica i troškove pomoći, sponzorstva i donacija. Primjenom ovog metodološkog rješenja, troškovi koji se usklađuju sa inflacijom su utvrđeni u iznosu koji je za 8,92% veći u odnosu na iznos ovih troškova u slučaju kada se ne bi usklađivali sa inflacijom. Troškovi poslovanja koji se usklađuju sa inflacijom čine 13,80% ukupno utvrđenih troškova poslovanja za 2024. godinu.

Takođe, metodološko rješenje koje se primjenjivalo prilikom utvrđivanja cijena usluga za 2024. godinu propisuje izuzetak za utvrđivanje troškova poslovanja koji se odnose na troškove istraživanja i troškove savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica. Ovi troškovi obuhvataju troškove izrade studija i elaborata, konsultantskih usluga i savjetovanja i drugih aktivnosti kojima se postiže unaprjeđenje obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti i stvaraju uslovi za dostizanje zahtjeva utvrđenih propisom kojim se uređuje kvalitet i obim poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti i drugim propisima. Metodologijom je propisano da se predmetni troškovi utvrđuju kao planirani za regulatorni period, s tim da ne mogu biti veći od 1,5% opravdanih troškova poslovanja. Ovom mjerom se daje podsticaj vršiocu da unaprijedi svoje poslovanje, a posljedično i da se obezbijedi bolji kvalitet usluga koje se pružaju korisnicima.

Prilikom utvrđivanja cijena usluga za 2024. godinu, od mogućih 773.024,55 € predviđenih za troškove istraživanja i troškove savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica, a kojima se postiže unaprjeđenje obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti, samo je jedan vršilac utvrdio te troškove, i to ViK Tivat u iznosu od 50.000,00 €.

7.3. Utvrđeni troškovi otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme i troškovi investicionog održavanja za 2024. godinu

Zakonom je propisano da su elementi cijene usluge, između ostalih, i troškovi otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme i troškovi investicionog održavanja. U skladu sa Zakonom, podatke za izračunavanje ova dva elementa cijene usluge obezbeđuje jedinica lokalne samouprave, pri čemu je vršilac dužan da sredstva naplaćena od pruženih komunalnih usluga po osnovu ovih troškova, uplati na poseban račun jedinice lokalne samouprave, dok se ta sredstva mogu koristiti samo za investiciono održavanje u skladu sa programom investicionog održavanja, odnosno za otplatu kredita. Jedinice lokalne samouprave u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu nijesu vršiocima dostavile podatke za utvrđivanje troškove otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme i troškove investicionog održavanja, odnosno kao i ranijih godina vršiocu nijesu utvrdili ove troškove i oni nijesu element cijene usluge za 2024. godinu.

7.4. Utvrđeni ostali poslovni prihodi za 2024. godinu

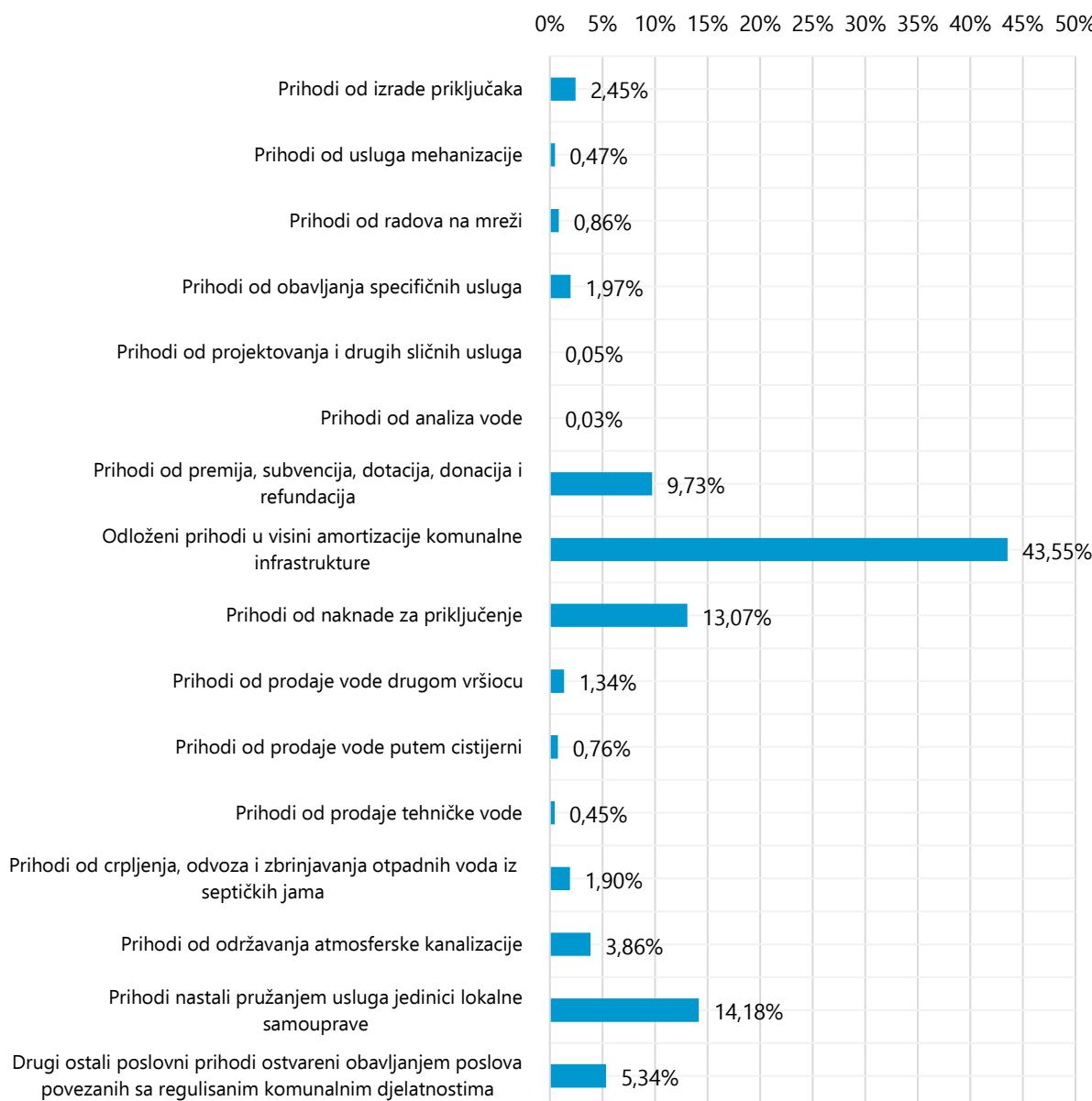
Ostali poslovni prihodi su element cijene usluge koji se računa kao odbitna stavka prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda, odnosno element cijene za čiji se iznos umanjuje regulatorni prihod. Ostali poslovni prihodi su prihodi ostvareni obavljanjem poslova povezanih sa regulisanim komunalnim djelatnostima, uz angažovanje istih resursa ili dijela resursa koji se koriste za obavljanje tih regulisanih komunalnih djelatnosti (radna snaga, materijal, energenti i dr.) i drugi ostali poslovni prihodi kojima se finansira dio troškova nastalih obavljanjem regulisanih komunalnih djelatnosti. Prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda, vršilac prikazuje ukupne troškove poslovanja, koji nastaju dijelom zbog obavljanja osnovne djelatnosti, a dijelom uslijed obavljanja dopunskih djelatnosti. Kako se cjelokupni troškovi poslovanja ne bi pokrivali prihodima od osnovne djelatnosti, odnosno kroz

cijenu usluge (prihodi od obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti – regulatorni prihod), regulatorni prihod se umanjuje za prihode od obavljanja dopunskih djelatnosti (ostali poslovni prihodi). Članom 20 stav 5 Zakona je propisano da su vršioci dužni da vode posebno knjigovodstvo za dopunske djelatnosti. U tom slučaju, vršilac bi imao tačne knjigovodstvene evidencije rashoda i prihoda koji nastaju uslijed obavljanja dopunskih djelatnosti, pa se tada ovi prihodi i rashodi vršilaca ne bi uzimali u obzir prilikom utvrđivanja cijena usluga. Međutim, kako vršioci ne vode posebno knjigovodstvo za dopunske djelatnosti, definisano je pomenuto metodološko rješenje prema kojem se ostali poslovni prihodi računaju kao odbitna stavka prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda, kako se isti troškovi poslovanja ne bi pokrivali iz dva izvora, kroz prihode od regulisanih komunalnih djelatnosti (regulatorni prihod) i prihode od dopunskih djelatnosti.

Utvrđeni ostali poslovni prihodi za 2024. godinu iznose 8.874.352,34 €.

U strukturi utvrđenih ostalih poslovnih prihoda za 2024. godinu najveći udio se odnosi na odložene prihode u visini amortizacije komunalne infrastrukture, i to 3.864.707,13 € ili 43,55% utvrđenih ostalih poslovnih prihoda za 2024. godinu. Ovi prihodi se odnose na prihode koji se obračunavaju u visini troškova amortizacije komunalne infrastrukture koja je evidentirana u poslovnim knjigama vršilaca. Pored ovih prihoda, značajniji udio u ukupnim ostalim poslovnim prihodima za 2024. godinu imaju prihodi od naknade za priključenje (1.159.694,48 € - 13,07%) i prihodi nastali pružanjem usluga jedinici lokalne samouprave (1.258.374,07 € - 14,18%).

Na dijagramu 7.5 je dat prikaz strukture utvrđenih ostalih poslovnih prihoda za 2024. godinu.

Dijagram 7.5 Struktura utvrđenih ostalih poslovnih prihoda za 2024. godinu

7.5. Utvrđene korekcije za 2024. godinu

Metodologijom je propisano da, ako u periodu primjene cijene usluge dođe do odstupanja ostvarenih od utvrđenih troškova poslovanja na koje vršilac nije mogao da utiče (troškovi poreza, troškovi naknada, troškovi nabavke vode za piće i sl.), ostvarenih od utvrđenih troškova investicionog održavanja, ostvarenog od utvrđenog regulatornog prihoda, nastalog uslijed odstupanja ostvarenih od utvrđenih obračunskih veličina i ostvarenih od utvrđenih ostalih poslovnih prihoda vršilac utvrđuje korekcije tih elemenata za koje ima konačne podatke prilikom utvrđivanja cijene usluge za regulatorni period.

Prilikom utvrđivanja cijena usluga za 2024. godinu, vršiocu koji su tokom 2022. godine primjenjivali cijenu usluge na koju su saglasnost dale Agencija i skupština jedinice lokane samouprave su utvrdili korekcije elemenata cijene usluge uslijed odstupanja ostvarenih u odnosu na utvrđene veličine.

Korekcije se mogu utvrditi u korist korisnika (umanjenjem regulatornog prihoda) ili u korist vršioca (uvećanjem regulatornog prihoda).

Prikazano na primjeru korekcija troškova poslovanja, korekcije se utvrđuju korist vršioca u slučaju kada su troškovi poslovanja koji se koriguju u 2022. godini ostvareni u iznosu koji je veći od iznosa u kojem su oni utvrđeni za 2022. godinu. Nastala razlika će kroz korekcije biti element cijene usluge za 2024. godinu, na način što će se regulatorni prihod za 2024. godinu uvećati za iznos te razlike. S druge strane, prikazano na primjeru korekcija regulatornog prihoda, korekcije se utvrđuju u korist korisnika, ako je u toku 2022. godine ostvaren veći regulatorni prihod u odnosu na utvrđeni za tu godinu, uslijed povećanja količina isporučene (fakturisane) vode za piće. Tada se regulatorni prihod za 2024. godinu umanjuje za iznos razlike ostvarenog i utvrđenog regulatornog prihoda.

Prilikom utvrđivanja cijena usluga za 2024. godinu, 16 vršilaca je utvrdilo korekcije elemenata regulatornog prihoda za 2022. godinu (ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, KD Gusinje, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Nikšić, KD Plav, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Tivat, ViK Tuzi, ViK Ulcinj i KD Žabljak), koje su kao element regulatornog prihoda za 2024. godinu uticale na utvrđene cijene usluga za tu godinu. Kako je tokom 2022. godine na snazi i dalje bilo zakonsko rješenje koje je predviđalo da se u toku regulatornog perioda, odnosno u toku jedne kalendarske godine može primjenjivati i privremena i regulisana cijena usluge, to su korekcije utvrđene za period u kojem su primjenjivane regulisane cijene usluga (12 mjeseci ili manje).

Utvrđene korekcije elemenata regulatornog prihoda za 2022. godinu, koje su element cijena usluga za 2024. godinu, su utvrđene u iznosu od 2.254.412,72 €. Ove korekcije su utvrđene u korist korisnika, odnosno utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu je po osnovu utvrđenih korekcija umanjen za iznos od 2.254.412,72 €.

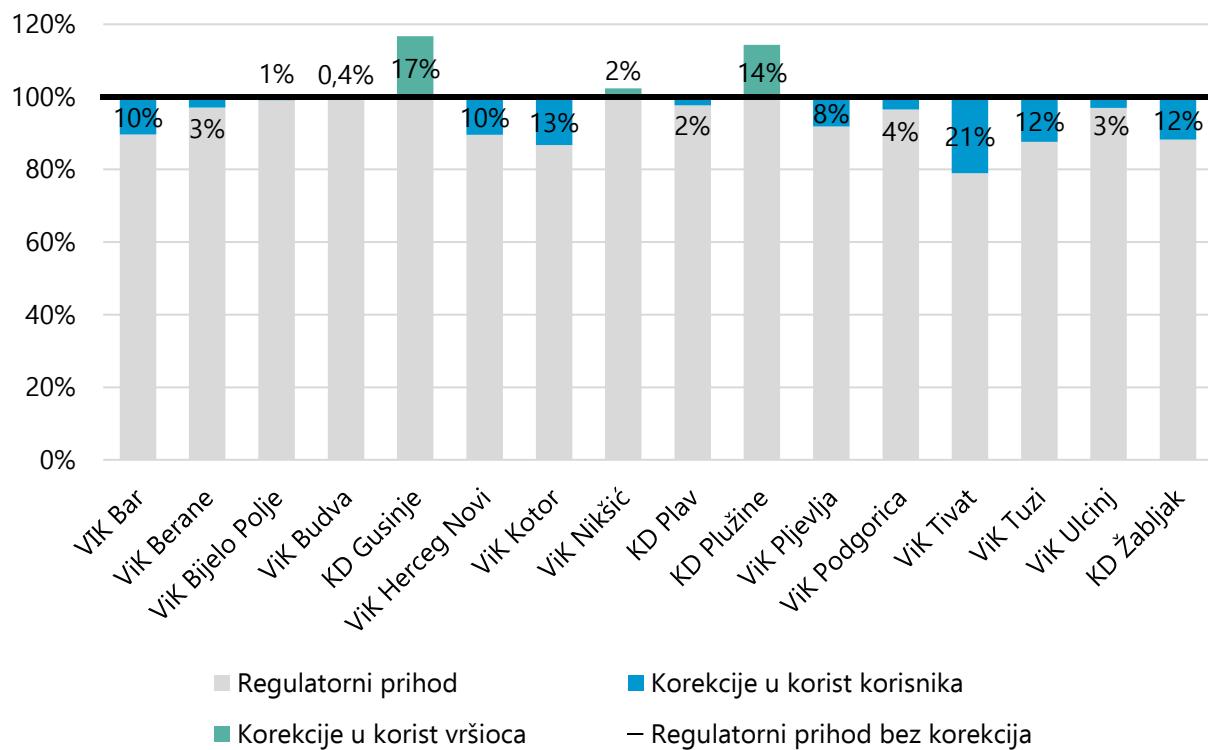
Utvrđene korekcije za 2024. godinu obuhvataju korekcije troškova poslovanja u iznosu od 95.940,80 € u korist vršilaca, korekcije regulatornog prihoda u iznosu od 1.426.878,42 € u korist korisnika i korekcije ostalih poslovnih prihoda u iznosu od 923.475,11 € u korist korisnika.

Troškovi poslovanja na koje vršilac nije mogao da utiče su u 2022. godini ostvareni u većem iznosu u odnosu na iznos u kojem su ti troškovi utvrđeni, pa je regulatorni prihod za 2024. godinu uvećan za iznos ovih korekcija. Takođe, regulatorni prihod i ostali poslovni prihodi u 2022. godini su ostvareni u većem iznosu u odnosu na iznos u kojem su utvrđeni za 2022. godinu, ali je regulatorni prihod za 2024. godinu umanjen za iznos ovih korekcija, jer je vršilac u 2022. godini ostvario veće prihode u odnosu na utvrđene.

Korekcije mogu da imaju značajan uticaj na iznos utvrđenog regulatornog prihoda. Tako je, na primjer, prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda za 2024. godinu za ViK Tivat ovaj prihod utvrđen u iznosi od 2.006.539,13 €, što je za 533.381,37 € ili 21,00% manje u odnosu na iznos regulatornog prihoda koji bi se utvrđivao u slučaju da korekcije nijesu element regulatornog prihoda. Ovo je posljedica toga što je ViK Tivat u 2022. godini ostvario veći regulatorni prihod (2.627.384,69 €) za 19,60% u odnosu na utvrđeni za tu godinu (2.196.836,79 €), što znači da je po osnovu većeg

ostvarenja fakturisanih količina (vode za piće i komunalnih otpadnih voda) u 2022. godini ostvario regulatorni prihod za 430.547,90 € veći od utvrđenog.

Na dijagramu koji slijedi prikazan je uticaj korekcija na utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu za 16 vršilaca kod kojih su korekcije elemenata regulatornog prihoda iz 2022. godine element regulatornog prihoda za 2024. godinu.

Dijagram 7.6 Uticaj korekcija elemenata regulatornog prihoda za 2022. godinu na utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu

7.6. Utvrđene cijene usluge za 2024. godinu

Cijene usluga za 2024. godinu su utvrđene alokacijom regulatornog prihoda na obračunske veličine. Vršioci su obračunske veličine za regulatorni period utvrdili kao planirane. U postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga Agencija sa posebnom pažnjom vrši provjeru podataka koji se odnose na ostvarene obračunske veličine za posljednju godinu za koju postoje konačni podaci, kako bi se obračunske veličine za regulatorni period planirale sa što manjom mogućnošću pojave proizvoljne procjene, a u cilju ublažavanja uticaja korekcija na naredne regulatorne periode uslijed odstupanja ostvarenih od utvrđenih obračunskih veličina, tj. regulatornog prihoda.

U toku postupka davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, Agencija je sačinila izvještaje o analizi zahtjeva i dokumentacije dostavljene uz zahtjeve, koji između ostalog, sadrže i predlog cijena usluga za 2024. godinu. Prije donošenja konačnih odluka po zahtjevima vršilaca, Agencija je pomenute izvještaje objavila na svojoj internet stranici i uputila poziv svim zainteresovanim subjektima da, u roku od 15 dana od dana objavljivanja izvještaja, dostave svoje primjedbe i mišljenja u vezi sa izvještajima, odnosno predlozima cijena usluga. Dodatno, Agencija je

dostavila obaveštenje vršiocima, jedinicama lokane samouprave (osnivačima vršilaca) i organizaciji za zaštitu potrošača da su izvještaji objavljeni na internet stranici Agencije i u kojem roku mogu da dostave primjedbe i mišljenja u vezi sa izvještajem.

Od ukupno 33 izvještaja na koje su zainteresovani subjekti imali mogućnost da daju primjedbe i mišljenja, dostavljene su samo primjedbe na Izvještaj o analizi dokumentacije po zahtjevi DOO „Vodovod i kanalizacija-Cetinje“ Cetinje za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu, i to od strane Prijestonice Cetinje. Primjedbe koje je Agencija uvažila su se odnosile na tehničke omaške u izvještaju. Ove primjedbe nijesu imale uticaj na utvrđeni predlog cijena usluga za 2024. godinu, ali su doprinijele poboljšanju kvaliteta odluke koja je naknado donesena.

Sve odluke koje je Agencija donijela po zahtjevima vršilaca za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu su objavljene na internet stranici Agencije.

U narednoj tabeli je dat prikaz utvrđenih cijena usluga za 2024. godinu za sve vršioce po djelatnostima koje obavljaju.

Tabela 7.1 Pregled utvrđenih cijena usluga za 2024. godinu na koje je Agencija dala saglasnost

Vršilac		JV		POKOV		PKOV	Datum davanja saglasnosti Agencije
		f.l.	p.l.	f.l.	p.l.		
ViK Andrijevica	f.d.c.	1,6786	2,5180	0,5630	0,1687	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,4540	0,6691	0,5630	0,4217	-	
ViK Bar	f.d.c.	0,5856	0,7057	0,1259	0,1259	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,8524	1,0271	0,2407	0,2908	-	
ViK Berane	f.d.c.	0,5601	1,3963	0,3520	0,3520	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,2661	0,5283	0,1314	0,2605	-	
ViK Bijelo Polje	f.d.c.	0,9464	2,8627	0,5981	0,5981	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,3884	0,7163	0,2606	0,4804	-	
ViK Budva	f.d.c.	0,4609	0,4609	0,3070	0,3070	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	1,1997	1,5560	0,2440	0,3172	-	
ViK Cetinje	f.d.c.	1,5848	2,7734	0,2261	0,2261	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	1,4486	3,6751	0,2596	0,4472	-	
ViK Danilovgrad	f.d.c.	1,4388	1,4388	1,1270	1,1270	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,6318	0,8463	1,1479	1,3521	-	
KD Gusinje	f.d.c.	0,3579	1,4613	0,1850	0,1850	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,4156	0,6027	0,2921	0,4156	-	
ViK Herceg Novi	f.d.c.	1,7755	1,7755	0,2233	0,2233	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,6948	0,9676	0,0234	0,0336	0,2079	
ViK Kolašin	f.d.c.	0,7717	1,1190	0,3311	0,3311	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,4524	0,8595	0,2383	0,4485	-	
ViK Kotor	f.d.c.	0,7993	0,7993	1,0216	1,0216	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,9352	1,2509	0,2900	0,2900	-	
KD Mojkovac	f.d.c.	0,5521	0,5521	0,0977	0,0977	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,4946	0,8763	0,4117	0,7292	0,1335	

ViK Nikšić	f.d.c.	0,7565	0,7565	0,4883	0,4883	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,5140	0,7450	0,1963	0,2766	0,3408	
KD Plav	f.d.c.	0,4892	2,5248	0,1693	0,1693	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,3421	0,5780	0,2271	0,3569	-	
KD Plužine	f.d.c.	3,0316	3,0316	0,2182	0,2182	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,6448	1,1346	0,2184	0,3832	-	
ViK Pljevlja	f.d.c.	1,5895	2,2332	0,1759	0,2471	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,6388	1,1131	0,1079	0,1881	-	
ViK Podgorica	f.d.c.	1,0407	1,0407	0,3095	0,3095	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,3702	0,5575	0,1270	0,1928	0,1479	
ViK Rožaje	f.d.c.	0,7958	0,7958	0,3775	0,3775	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,3551	0,8105	0,1891	0,4357	-	
KD Šavnik	f.d.c.	0,8290	0,8290	0,0213	0,0213	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,8737	1,0701	0,7607	0,9312	-	
ViK Tivat	f.d.c.	1,9225	2,7335	0,5908	0,5908	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,7661	1,0246	0,2004	0,2680	-	
ViK Tuzi	f.d.c.	1,2819	1,2819	-	-	-	26.7.2023. godine
	v.d.c.	0,3207	0,3207	-	-	-	
ViK Ulcinj	f.d.c.	0,7912	0,7912	0,1124	0,1124	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,8998	1,1403	0,3985	0,5779	-	
KD Žabljak	f.d.c.	0,5370	0,5370	0,1413	0,1413	-	2.8.2023. godine
	v.d.c.	0,6852	1,4033	0,0417	0,0854	0,1268	

f.d.c. - fiksni dio cijene

v.d.c. - varijabilni dio cijene

JV - javno vodosnabdijevanje

POKOV - prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

PKOV - prečišćavanje komunalnih otpadnih voda

f.l. - fizička lica

p.l. - pravna lica

Na osnovu utvrđenih cijena usluga i planiranih obračunskih veličina za 2024. godinu dobijaju se ponderisane cijene usluga po djelatnostima na nivou Crne Gore, i one su prikazane u narednoj tabeli.

Tabela 7.2 Ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2024. godinu

Cijena usluge	JV		POKOV		PKOV
	Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica	
Fiksni dio cijene usluge	0,9911	1,0710	0,3237	0,3123	-
Varijabilni dio cijene usluge	0,5961	0,9269	0,1758	0,2574	0,1820

Polazeći od projektovane prosječne mjesecne potrošnje vode za piće po korisniku za 2024. godinu, koja se dobija na osnovu planiranih količina isporučene vode za piće i planiranog broja korisnika za 2024. godinu ($10,72 \text{ m}^3$ mjesечно po korisniku iz kategorije fizičkih lica i $30,28 \text{ m}^3$ mjesечно po korisniku iz kategorije pravnih lica) može se prikazati iznos prosječnog mjesecnog računa po djelatnostima za utvrđenu ponderisanu cijenu na nivou Crne Gore za 2024. godinu.

Tabela 7.3 Iznos prosječnog mjesečnog računa za regulisane komunalne djelatnosti za ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2024. godinu

Cijena usluge	JV	
	Fizička lica	Pravna lica
Javno vodosnabdijevanje	7,38 €	29,14 €
Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	2,21 €	8,11 €
Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	1,95 €	5,51 €
Ukupno	11,54 €	42,75 €

Osim davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, kako je prethodno navedeno, Agencija je po zahtjevu 10 vršilaca dala saglasnost i na predlog cijene usluge za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septicke jama za 2024. godinu, koje su prikazane u tabeli koja slijedi.

Tabela 7.4 Pregled cijena usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septicke jama za 2023. godinu na koje je Agencija dala saglasnost

Vršilac	Cijena
Agencija za stanovanje Podgorica	9,5346 €/m ³
ViK Bar	14,3637 €/m ³
ViK Berane	10,0505 €/m ³
ViK Bijelo Polje	13,5170 €/m ³
ViK Budva	19,4458 €/m ³
ViK Cetinje	16,2890 €/m ³
ViK Herceg Novi	16,6343 €/m ³
ViK Nikšić	7,5941 €/m ³
ViK Podgorica	13,4299 €/m ³
KD Žabljak	16,3761 €/m ³

7.7. Izjednačavanje cijena usluga

Članom 54 stav 6 Zakona propisano je da su cijene komunalnih usluga, odnosno komunalnog proizvoda po jedinici mjere iste su za sve korisnike, dok je članom 81b Zakona propisano da će se cijene komunalnih usluga, odnosno komunalnog proizvoda po jedinici mjere, izjednačiti za sve korisnike u skladu sa Metodologijom u periodu od pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG“, broj 66/19).

Kako je to i bila u obavezi, Agencija je definisala metodološko rješenje koje omogućava postepeno izjednačavanje cijena usluga za različite kategorije korisnika u periodu koji je propisan Zakonom.

Postupak izjednačavanja cijena usluga je otpočeo utvrđivanjem cijena usluga za 2021. godinu, odnosno za godinu u kojoj su po prvu put primjenjivane regulisane cijene usluge. Prije početka

regulacije, cijene usluge za korisnike iz kategorije pravnih lica su bile i za preko 300% veće u odnosu na cijene usluge za korisnike iz kategorije fizičkih lica. U tabeli 7.5 je prikazano za koliko procenata je varijabilni dio cijene usluge za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda za korisnike iz kategorije pravnih lica bio veći u odnosu na varijabilni dio cijene usluge za korisnike iz kategorije fizičkih lica po vršiocima, u godini u kojoj se primjenjivala neregulisana cijena usluge (2020. godina), kao i u godinama za koje su utvrđivane regulisane cijene usluga (2021-2024. godina). Pogodnosti postepenog izjednačavanja cijena su uočljive kod vršilaca koji su svake godine, u periodu od 2021-2024. godine utvrđivali i primjenjivali regulisane cijene usluga.

Tabela 7.5 Pregled izjednačavanja cijena za period 2020-2024. godina

Vršilac		2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
ViK Andrijevica	JV	-	-	-	95%	47%
	POKOV	-	-	-	300%	150%
ViK Bar	JV	91%	82%	61%	41%	20%
	POKOV	93%	83%	62%	42%	21%
ViK Berane	JV	291%	262%	196%	131%	99%
	POKOV	291%	262%	196%	131%	98%
ViK Bijelo Polje	JV	250%	225%	169%	-	84%
	POKOV	250%	225%	169%	-	84%
ViK Budva	JV	99%	89%	75%	59%	30%
	POKOV	100%	90%	75%	60%	30%
ViK Cetinje	JV	307%	276%	231%	-	154%
	POKOV	143%	129%	108%	-	72%
ViK Danilovgrad	JV	75%	68%	-	-	34%
	POKOV	40%	36%	-	-	18%
KD Gusinje	JV	-	180%	135%	90%	45%
	POKOV	-	169%	127%	85%	42%
ViK Herceg Novi	JV	107%	95%	79%	-	39%
	POKOV	100%	103%	87%	-	44%
ViK Kolašin	JV	200%	180%	-	-	90%
	POKOV	196%	176%	-	-	88%
ViK Kotor	JV	100%	90%	68%	-	34%
	POKOV	0%	0%	0%	-	0%
KD Mojkovac	JV	257%	231%	-	154%	77%
	POKOV	250%	231%	-	154%	77%
ViK Nikšić	JV	135%	122%	101%	90%	45%
	POKOV	131%	118%	92%	82%	41%
KD Plav	JV	204%	184%	138%	92%	69%
	POKOV	169%	152%	114%	76%	57%

KD Plužine	JV	338%	304%	228%	152%	76%
	POKOV	335%	302%	226%	151%	75%
ViK Pljevlja	JV	220%	198%	149%	99%	74%
	POKOV	220%	198%	149%	99%	74%
ViK Podgorica	JV	225%	202%	152%	101%	51%
	POKOV	231%	208%	156%	104%	52%
ViK Rožaje	JV	285%	257%	-	-	128%
	POKOV	290%	261%	-	-	130%
KD Šavnik	JV	67%	60%	45%	30%	22%
	POKOV	67%	60%	45%	30%	22%
ViK Tivat	JV	100%	90%	67%	45%	34%
	POKOV	100%	90%	68%	45%	34%
ViK Tuzi	JV	-	-	0%	0%	0%
	POKOV	-	-	-	-	-
ViK Ulcinj	JV	119%	107%	80%	53%	27%
	POKOV	200%	180%	135%	90%	45%
KD Žabljak	JV	311%	279%	210%	-	105%
	POKOV	311%	279%	209%	-	105%

Kako je period u kojem cijene usluge treba da se izjednačenoročen, to je 2024. godina posljednja godina u kojoj su cijene usluge za korisnike iz kategorije fizičkih i pravnih lica različite. Od 2025. godine cijene usluge će biti jednake za sve korisnike.

8. PRIKAZ STANJA U SEKTORU

Iako sadržaj Izvještaja nije preciziran Zakonom, Agencija je, kao i ranijih godina, u cilju upoznavanja Skupštine Crne Gore sa stanjem u sektoru i u ovaj izvještaj uvrstila poglavje u kojem je dat njegov kratki prikaz.

Analiza stanja sektora za izvještajni period je sprovedena na osnovu podataka koje su vršioci dostavili u okviru procesa dostavljanja podataka o poslovanju u skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti.

Agencija je u ranijem periodu više puta ukazivala na propuste koje vršioci prave prilikom dostavljanja podataka, kao i na manjak adekvatnih evidencija kada su u pitanju određeni podaci o poslovanju.

Naime, Agencija je još 2018. godine donijela Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, kojima je između ostalog, propisan način dostavljanja podataka o poslovanju vršilaca, a koji su neophodni za ispunjavanje obaveza Agencije propisnih Zakonom. Uprkos tome što Agencija podatke o poslovanju vršilaca prikuplja već šest godina, pojedini vršioci i dalje ne dostavljaju podatke blagovremeno, dok podaci kod pojedinih vršilaca nijesu cjelokupni.

Nedostavljanje podataka o poslovanju ili dostavljanje podataka o poslovanju koji nijesu zadovoljavajućeg kvaliteta negativno utiče na sprovođenje adekvatnih analiza u cilju prikazivanja realnog stanja u sektoru na nivou Crne Gore. Štaviše, podaci o poslovanju koje vršioci dostavljaju, koriste se i za potrebe drugih aktivnosti koje sprovodi Agencija u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Zakonom.

U pogledu načina i ažurnosti dostavljanja podataka, nije napravljen pomak u povećanju broja onih vršilaca koji blagovremeno dostavljaju podatke o poslovanju. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, broj 140/22), između ostalog, propisana je odredba na osnovu koje je moguće novčanom kaznom kazniti za prekršaj pravno lice vršilac komunalne djelatnosti koje ne dostavlja Agenciji na njen zahtjev svu dokumentaciju i podatke koji su joj potrebni za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom. Ovo samo upućuje na činjenicu, da je neophodno institucionalno osvijestiti vršioce, o važnosti prikupljanja i dostavljanja pouzdanih podataka.

Međutim, može se primijetiti određeni napredak u pogledu kvaliteta dostavljenih podataka. Agencija je u prethodim izvještajima, upozoravala na nekonzistentnost podataka koji su dostavljeni kroz različite postupke koje vodi Agencija. Naime, određeni podaci o poslovanju, koji se prikupljaju za potrebe poređenja poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca, su podaci koji se koriste prilikom sprovođenja postupaka za utvrđivanje cijena usluga, pa se primjećuje da je povećan broj vršilaca koji su dostavili iste podatke za 2023. godinu kroz oba pomenuta procesa.

Za razliku od 2022. godine, podatke o poslovanju za 2023. godinu su dostavili svi vršioci.

Tokom izvještajnog perioda, regulisane komunalne djelatnosti u Crnoj Gori obavljalo je ukupno 28 vršilaca, dakle isti broj vršilaca kao što je to bilo tokom 2022. godine.

Pet vršilaca obavlja samo regulisane komunalne djelatnosti, odnosno djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, dok 12 vršilaca pored regulisanih komunalnih djelatnosti obavlja i djelatnost upravljanja atmosferskim vodama. Sedam vršilaca, osim regulisanih komunalnih djelatnosti, obavlja i druge komunalne djelatnosti, kao što su upravljanje komunalnim otpadom, upravljanje javnom rasvjетom i dr. Dva vršioca obavljaju samo djelatnost upravljanja komunalnim otpadnim vodama i to prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, dok dva vršioca obavljaju isključivo djelatnost crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama.

Tabela 8.1 Podjela vršilaca po djelatnostima koje obavljaju

Regulisane komunalne djelatnosti	Regulisane komunalne djelatnosti i upravljanje atmosferskim vodama
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva (ViK Budva)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevica (ViK Andrijevica)
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi (ViK Herceg Novi)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar (ViK Bar)
DOO „Vodovod i kanalizacija Kotor“ Kotor (ViK Kotor)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane (ViK Berane)
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat (ViK Tivat)	DOO „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje (ViK Bijelo Polje)
DOO „Vodovod i kanalizacija Tuzi“ Tuzi (ViK Tuzi)	DOO „Vodovod i kanalizacija-Cetinje“ Cetinje (ViK Cetinje)
Regulisane komunalne djelatnosti i druge komunalne djelatnosti	Regulisane komunalne djelatnosti i upravljanje atmosferskim vodama
DOO „Komunalne djelatnosti“ Guspine (KD Guspine)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad (ViK Danilovgrad)
DOO „Komunalne usluge Gradac“ Mojkovac (KD Mojkovac)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin (ViK Kolašin)
DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica (KD Petnjica)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić (ViK Nikšić)
DOO „Komunalne djelatnosti“ Plav (KD Plav)	DOO „Vodovod“ Pljevlja (ViK Pljevlja)
DOO „Komunalno Plužine“ Plužine (KD Plužine)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica (ViK Podgorica)
DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik (KD Šavnik)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje (ViK Rožaje)
DOO „Komunalno i vodovod“ Žabljak (KD Žabljak)	DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj (ViK Ulcinj)
Upravljanje komunalnim otpadnim vodama – crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama	Upravljanje komunalnim otpadnim vodama – prečišćavanje komunalnih otpadnih voda
DOO „Agencija za stanovanje“ Podgorica	DOO „Otpadne vode“ Budva
DOO „S&E Tehnica“ Bar	DOO „PPOV Kotor-Tivat“ Tivat

8.1. Zaposleni

Kod vršilaca je u 2023. godini bilo zaposleno ukupno 2.271 lice. Pored lica koja su zaposlena preko ugovora o radu, na određeno ili neodređeno vrijeme, u toku 2023. godine, bilo je angažovano još dodatno 143 lica, posredstvom agencija za ustupanje zaposlenih ili preko ugovora o privremenim i povremenim poslovima. Ovi podaci se odnose samo na zaposlene koji obavljaju poslove u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima.

U poređenju sa zemljama okruženja, gdje je u 2023. godini u prosjeku bilo 3,37 - 6,43 zaposlenih lica na 1.000 korisnika², u Crnoj Gori je u 2023. godini kod vršilaca bilo 8,22 zaposlenih lica (uključujući i lica angažovana po drugom osnovu) na 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, što bi mogao biti pokazatelj prekomjernog broja zaposlenih. Međutim, za razliku od 2022. godine, kada je

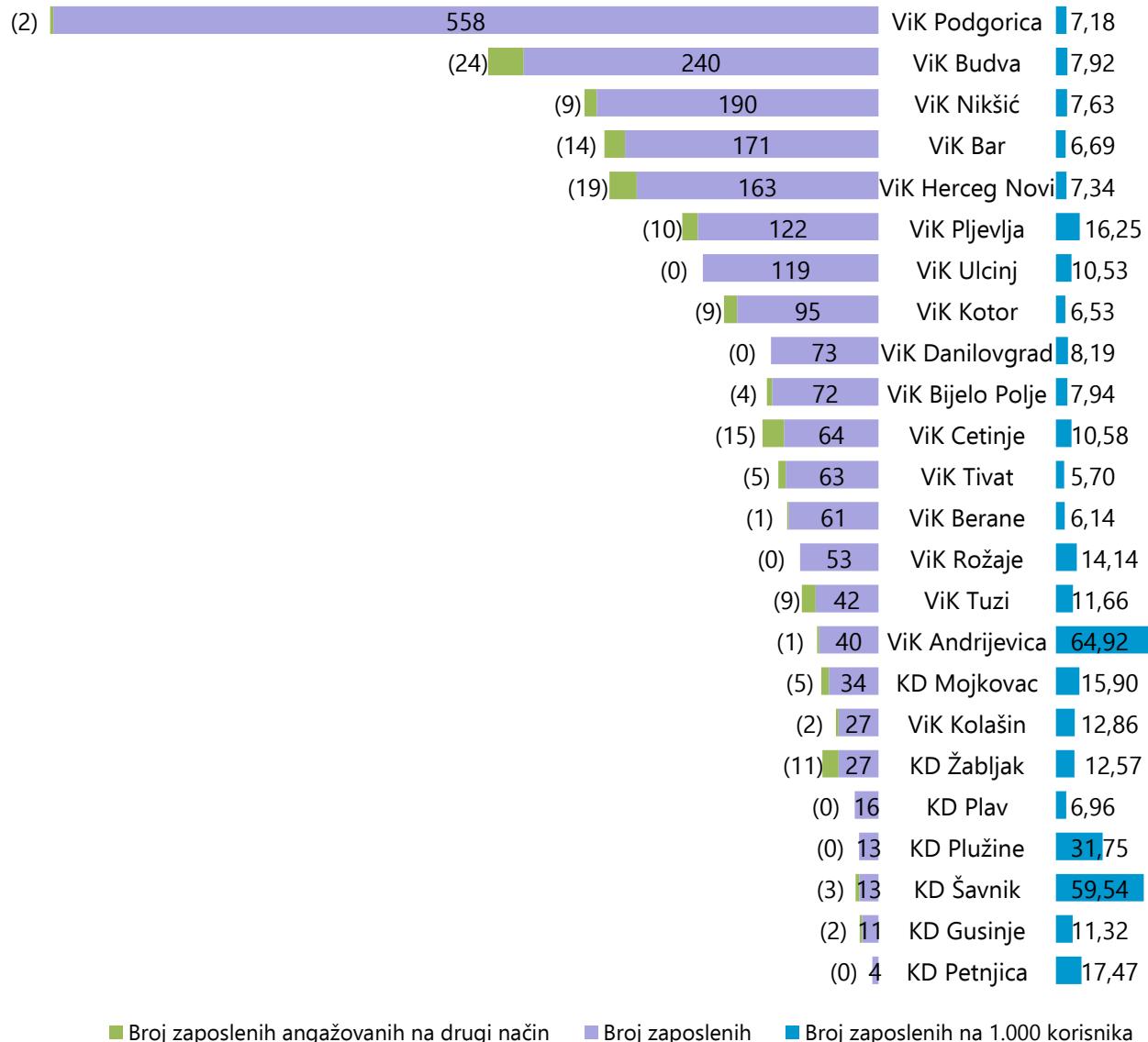
² <https://newibnet.org/country-dashboard>

u Crnoj Gori bilo zaposleno 8,29 lica na 1.000 korisnika, može se primijetiti, blagi pad vrijednosti ovog pokazatelja.

Pokazatelj broj zaposlenih na 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja ima visoku vrijednost kod većine vršilaca koji pored regulisanih komunalnih djelatnosti obavljaju i druge komunalne djelatnosti (KD Šavnik, KD Plužine, KD Mojkovac i KD Petnjica). Pored ovih vršilaca broj zaposlenih na 1.000 korisnika je veći od prosjeka na nivou Crne Gore kod još sedam vršilaca, i to: KD Gusinje, KD Žabljak, ViK Kolašin, ViK Tuzi, ViK Rožaje, ViK Cetinje i ViK Ulcinj. Značajno veća vrijednost ovog indikatora, kod vršilaca koji obavljaju samo regulisane komunalne djelatnosti, je bila kod ViK Andrijevica i ViK Pljevlja.

Najmanja vrijednost pokazatelja broja zaposlenih na 1.000 korisnika u 2023. godine je kod ViK Tivat i iznosi 5,70, dok je vrijednost ovog pokazatelja manja od prosjeka na nivou Crne Gore kod: ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Nikšić, KD Plav i ViK Podgorica.

Visoke vrijednosti broja zaposlenih na 1.000 korisnika ne moraju nužno ukazivati na prekomjeran broj zaposlenih, već i na mali broj korisnika. Naime, privredna društva koja obavljaju regulisane komunalne djelatnosti moraju imati u radnom odnosu lica koja su raspoređena na određena radna mjesta u skladu sa zakonom (izvršni direktor, lice koje vodi i odgovorno je za proces upravljanja, održavanja i razvoja i dr.), pa se kod vršilaca koji pružaju uslugu malom broju korisnika dobija veoma visoka vrijednost pokazatelja broja zaposlenih na 1.000 korisnika. Ovo je naročito izraženo kod vršilaca u Sjevernom regionu i pokazuje da je u takvim slučajevima izazovno postići finansijsku održivost vršioca sa prihvatljivim cijenama usluge, budući da troškovi zarada predstavljaju dominantne troškove poslovanja kod većine vršilaca.

Dijagram 8.1 Broj zaposlenih kod vršilaca u 2023. godini i broj zaposlenih na 1.000 korisnika

8.2. Korisnici

Tokom 2023. godine, u Crnoj Gori je u prosjeku bilo 293.808 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, od čega je 267.559 korisnika iz kategorije fizička lica i 26.249 korisnika iz kategorije pravna lica.

U odnosu na broj korisnika u decembru 2022. godine, ukupan broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja se smanjio za 2,84%, pri čemu se broj korisnika iz kategorije fizičkih lica smanjio za 3,49%, dok se broj korisnika iz kategorije pravnih lica uvećao za 4,33%. Značajnije promjene broja korisnika su primjetne kod ViK Budva, gdje je određeni broj korisnika, koji je prethodno pripadao kategoriji fizičkih lica, preregistrovan u kategoriju pravnih lica, što je između ostalog, uticalo na to da prosječan broj korisnika iz kategorije pravnih lica kod ViK Budva, poraste za 88% u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu, a da se prosječan broj korisnika iz kategorije fizičkih lica smanji za 8%.

Što se tiče broja korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda, tokom 2023. godine je ukupno bilo 178.309 korisnika, što je za 1,72% manje u odnosu na decembar 2022. godine. Korisnika iz kategorije fizičkih lica je bilo 158.190, dok je korisnika iz kategorije pravnih lica bilo 20.119. U odnosu na decembar 2022. godine, promjena broja korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda ima sličan trend kao i kod korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja. Naime, broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih iz kategorije fizičkih lica se smanjio za 2,85%, dok se broj korisnika iz kategorije pravnih lica uvećao za 8,21%.

Tabela 8.2 Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda po kategorijama

Vršilac	Javno vodosnabdijevanje					Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda				
	2023.			2022.	2023/ 2022 (%)	2023.			2022.	2023/ 2022 (%)
	fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno		fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno	
ViK Podgorica	71.790	6.260	78.050	87.824	-11,13%	47.115	4.521	51.636	57.189	-9,71%
ViK Budva	27.256	6.065	33.321	32.786	1,63%	25.530	5.636	31.166	30.634	1,74%
ViK Bar	25.287	2.407	27.694	27.150	2,00%	13.832	2.066	15.898	15.742	0,99%
ViK Nikšić	24.675	1.406	26.081	25.957	0,48%	10.927	883	11.810	11.724	0,73%
ViK Herceg Novi	23.129	1.653	24.782	24.426	1,46%	16.658	1.370	18.028	17.635	2,23%
ViK Kotor	14.940	1.052	15.992	15.946	0,29%	6.079	444	6.523	6.090	7,11%
ViK Tivat	11.090	782	11.872	11.599	2,35%	5.189	442	5.631	5.525	1,92%
ViK Ulcinj	10.249	1.033	11.282	11.471	-1,65%	5.430	620	6.050	6.119	-1,13%
ViK Berane	9.232	826	10.058	9.883	1,77%	5.328	737	6.065	5.940	2,10%
ViK Bijelo Polje	8.589	907	9.496	9.321	1,88%	3.656	719	4.375	4.309	1,53%
ViK Danilovgrad	8.390	478	8.868	9.365	-5,31%	446	42	488	506	-3,56%
ViK Pljevlja	7.290	813	8.103	9.066	-10,62%	6.982	795	7.777	7.796	-0,24%
ViK Cetinje	6.619	787	7.406	7.376	0,41%	3.349	633	3.982	3.977	0,13%
ViK Tuzi	4.227	215	4.442	4.275	3,91%	-	-	-	-	-
ViK Rožaje	3.283	466	3.749	3.718	0,83%	3.303	466	3.769	3.207	17,52%
KD Žabljak	2.817	199	3.016	2.987	0,97%	612	125	737	710	3,80%
KD Mojkovac	2.151	275	2.426	2.402	1,00%	890	187	1.077	1.075	0,19%
KD Plav	2.106	185	2.291	2.269	0,97%	1.222	163	1.385	1.386	-0,07%
ViK Kolašin	2.054	176	2.230	2.146	3,91%	428	70	498	456	9,21%
KD Gusinje	1.025	86	1.111	1.073	3,54%	497	64	561	559	0,36%
ViK Andrijevica	553	85	638	645	-1,09%	200	69	269	219	22,83%
KD Plužine	370	42	412	451	-8,65%	356	37	393	431	-8,82%
KD Šavnik	226	33	259	257	0,78%	161	30	191	193	-1,04%
KD Petnjica	211	18	229	-	-	-	-	-	-	-

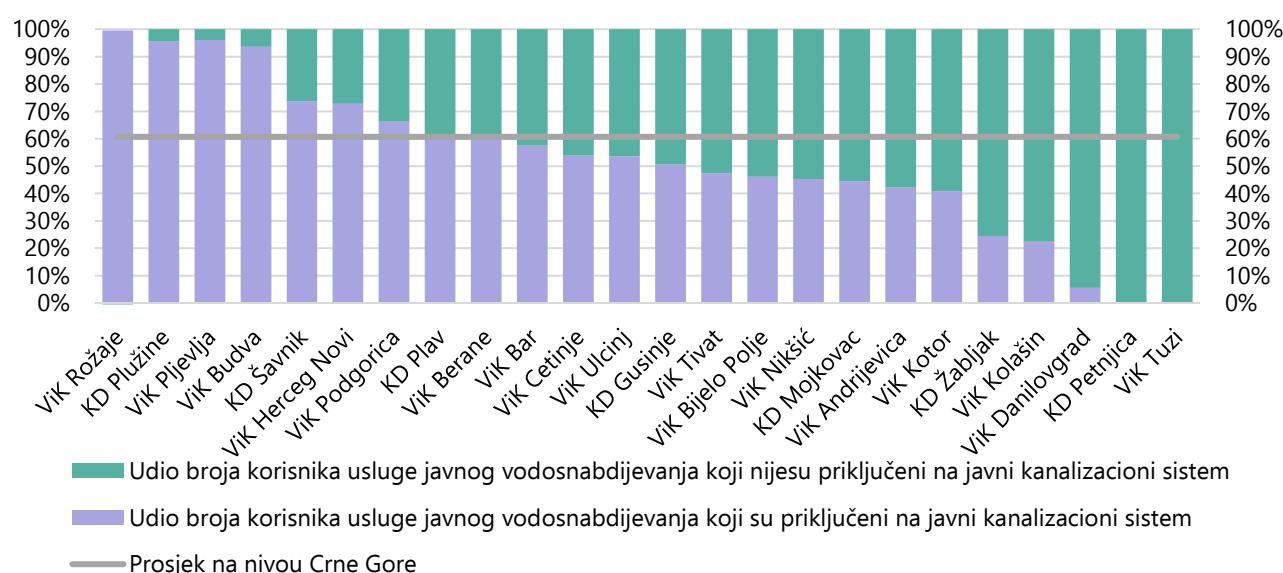
Najviše korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja u 2023. godini imao je ViK Podgorica (78.050), gdje je kao i u 2022. godini, došlo do smanjenja broja korisnika u odnosu prethodnu godinu za 11,13%, a što je posljedica sprovođenja aktivnosti na sređivanju baza podataka o korisnicima.

Najveći porast broja korisnika u 2023. godini ostvaren je kod ViK Tuzi i to za 3,91%, dok je, sa druge strane, kod ViK Podgorica i ViK Pljevlja došlo do pada broja korisnika za 11,13%, odnosno 10,62%. Smanjenje broja korisnika kod ViK Pljevlja je posljedica sređivanja baza podataka, tako da je za 2023. godinu dostavljen podatak o broju korisnika kojima se isporučuje tretirana voda, za razliku od prethodnog perioda, kada je pored broja korisnika kojima se isporučuje tretirana voda, dostavljan i podatak o broju korisnika koji od ViK Pljevlja preuzimaju netretiranu (tehničku) vodu.

Najveći broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u 2023. godini bio je kod ViK Podgorica, i to 51.636 korisnika. Međutim, broj korisnika ove usluge se, kao i broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, smanjio za 9,71%, što je ujedno i najveće smanjenje broja korisnika. Ovo ponovo ukazuje na uticaj sređivanja baza podataka kod ViK Podgorica. Najveći porast broja korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u 2023. godini je ostvaren kod ViK Andrijevici, i to za 22,83%.

Četiri vršioca imaju manje od 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja (ViK Andrijevica, KD Plužine, KD Šavnik i KD Petnjica), gdje je najmanje korisnika kod KD Petnjica, i to 229. Sedam vršilaca ima između 1.000 i 5.000 korisnika (KD Gusinje, ViK Kolašin, KD Mojkovac, KD Play, ViK Rožaje, ViK Tuzi i KD Žabljak). Svi navedeni vršioci, osim ViK Tuzi, nalaze se u Sjevernom regionu.

Analizirajući podatke iz prethodne tabele, može se primjetiti da veliki broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja (39%) nema priključak na javni kanalizacioni sistem. Ovaj odnos je neznatno smanjen u odnosu na 2022. godinu, kada je 40% korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja nije posjedovao priključak na javni kanalizacioni sistem. Kod korisnika iz kategorije fizičkih lica, i dalje 41% korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja nije priključeno na javni kanalizacioni sistem, dok se kod korisnika iz kategorije pravnih lica ovaj odnos smanjio sa 26% u 2022. godini na 23% u 2023. godini, što upućuje na to da se povećao broj korisnika iz kategorije pravna lica koji su tokom 2023. godine priključeni na javni kanalizacioni sistem.

Dijagram 8.2 Udio broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja koji nisu priključeni na javni kanalizacioni sistem

Za razliku od 2022. godine, kada je kod 14 vršilaca priključenost korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja na javni kanalizacioni sistem bila ispod prosjeka na nivou Crne Gore, u 2023. godini ovaj broj je porastao na 17. Vršioci kod kojih je stepen priključenosti korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja na javni kanalizacioni sistem ispod crnogorskog prosjeka su: KD Plav 60%, ViK Berane 60%, ViK Bar 57%, ViK Cetinje 54%, ViK Ulcinj 54%, KD Gusinje 51%, ViK Tivat 47%, ViK Bijelo Polje 46%, ViK Nikšić 45%, KD Mojkovac 44%, ViK Andrijevica 42%, ViK Kotor 41%, KD Žabljak 24%, ViK Kolašin 22%, ViK Danilovgrad 5%, KD Petnjica 0% i ViK Tuzi 0%. Naročito se ističe ViK Danilovgrad, gdje ovaj pokazatelj ima veoma nisku vrijednost i iznosi samo 5%, dok sa druge strane u Petnjici i Tuzima ni ne postoji javni kanalizacioni sistem.

U ukupnom broju korisnika dominantni su korisnici iz kategorije fizičkih lica, koji čine 91% ukupnog broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i 89% usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda.

Jedan kuriozitet, koji je karakterističan za ViK Rožaje, ogleda se u tome da ViK Rožaje ima veći broj korisnika prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u odnosu na broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, iz razloga što je određeni broj korisnika priključen na sistem vodosnabdijevanja koji nije dat na upravljanje ViK Rožaje.

8.3. Količine potisnute vode

U toku 2023. godine sa lokalnih vodoizvorišta, za potrebe javnog vodosnabdijevanja, zahvaćeno je ukupno 111.969.016 m³ vode. Podatke o zahvaćenim količinama vode Agenciji nijesu dostavili: ViK Andrijevica, ViK Danilovgrad, KD Gusinje, ViK Kolašin, KD Mojkovac, KD Plav i KD Šavnik. Sa druge strane, KD Plužine, ViK Rožaje, ViK Tuzi i KD Žabljak su dostavili podatke o mjerjenim i procijenjenim količinama zahvaćene vode, ali ovi podaci se ne mogu smatrati relevantnim iz razloga što je količina zahvaćene vode jednaka ili približno identična količinama fakturisane vode. Takođe, KD Petnjica je dostavio podatke prema kojima su količine zahvaćene vode u 2023. godini, a koje su utvrđene na osnovu procjene, nerealno veće u odnosu na fakturisane količine. Naime, stepen neprihodovane vode u tom slučaju bi iznosio čak 99%, te se ni ovi podaci ne mogu smatrati relevantnim. Pored navedenih, još pet vršilaca ne sprovodi mjerjenje zahvaćenih količina vode, pa se ni ovi podaci ne mogu smatrati vjerodostojnim, jer se zasnivaju na procjeni vršioca. U tabeli koja slijedi dat je pregled količina zahvaćene vode, mjerene i procijenjene.

Tabela 8.3 Količine zahvaćene vode u 2023. godini

Vršilac	Količina zahvaćene vode iz sopstvenih izvora	
	mjerene	procijenjene
ViK Podgorica	39.230.472	-
ViK Nikšić	-	13.762.067
ViK Herceg Novi	12.113.588	-
ViK Bar	11.841.607	-
ViK Kotor	5.995.050	274.665

ViK Ulcinj	-	5.545.101
ViK Budva	5.530.134	-
ViK Cetinje	5.471.374	-
ViK Berane	-	4.416.768
ViK Bijelo Polje	-	3.849.996
ViK Pljevlja	-	2.583.286
ViK Tivat	1.354.908	-
ViK Andrijevica	-	-
ViK Danilovgrad	-	-
KD Gusinje	-	-
ViK Kolašin	-	-
KD Mojkovac	-	-
KD Petnjica	-	-
KD Plav	-	-
KD Plužine	-	-
ViK Rožaje	-	-
KD Šavnik	-	-
ViK Tuzi	-	-
KD Žabljak	-	-
Ukupno	81.537.133	30.431.883

Na osnovu prikazanih vrijednosti o zahvaćenim količinama vode može se konstatovati da je, na bazi mjerjenih količina, sedam vršilaca u toku 2023. godine sa lokalnih vodoizvorišta zahvatilo 81.537.133 m³ vode, dok ostala količina predstavlja samo procjenu tog podatka.

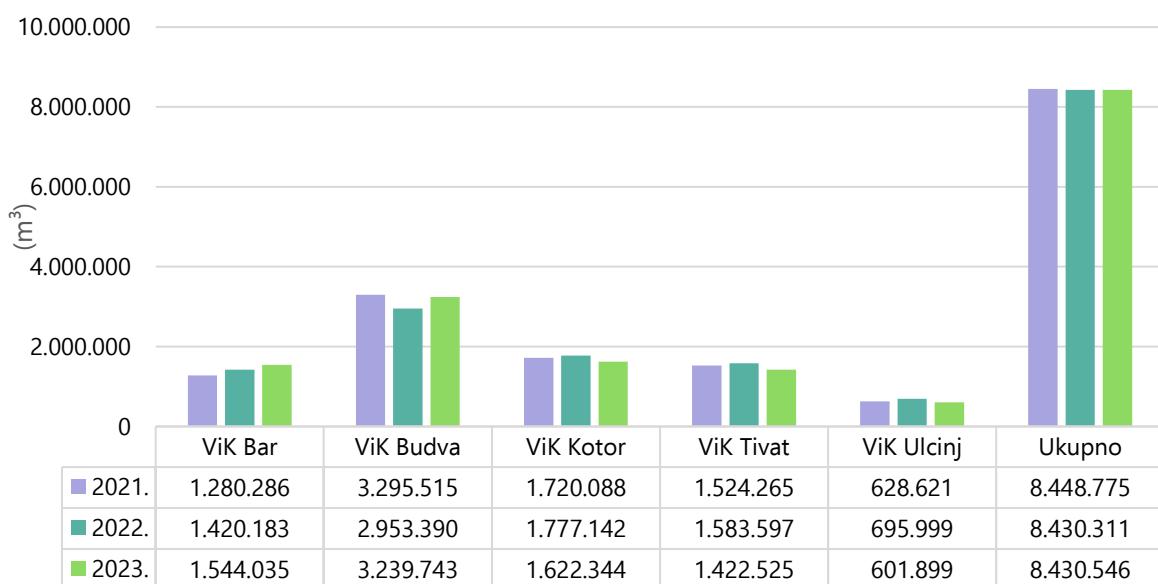
Najveću količinu vode je zahvatio ViK Podgorica, 39.230.472 m³, što čini 48% zahvaćene vode koja se mjeri. Ova količina obuhvata i količinu vode koju ViK Podgorica isporučuje ViK Danilovgrad i koja je u 2023. godini iznosila 2.136.379 m³.

Kada je riječ o kontinualnom registrovanju količina zahvaćene vode, tu su najefikasniji vršioci iz Središnjeg i Primorskog regiona.

Bitno istaći da se podaci o količinama zahvaćene vode kod većine vršilaca ne mogu smatrati pouzdanim, zato što veći broj vršilaca na izvorištima ne posjeduje uređaje za mjerjenje količine zahvaćene vode, iako je ta obaveza propisana članom 51 Zakona o vodama. Ovo predstavlja veliku prepreku u sagledavanju indikatora koji se odnosi na stepen neprihodovane vode, a koji predstavlja jedan od polaznih osnova za planiranje daljih aktivnosti u pogledu razvitka i unaprjeđenja komunalne infrastrukture, kao i ocjenu efikasnosti rada vršilaca.

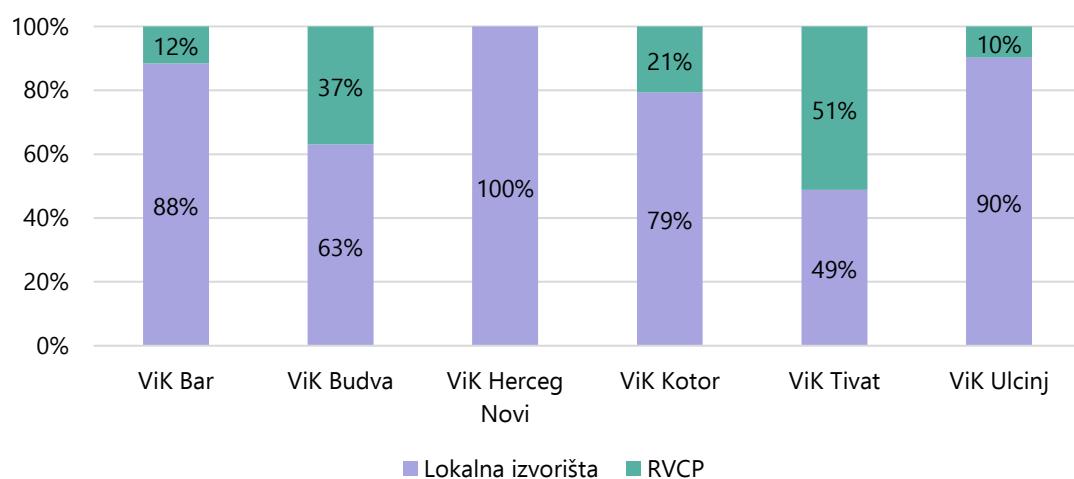
Pored količina vode koje vršioci zahvataju sa lokalnih vodoizvorišta, vršioci iz Primorskog regiona su u toku 2023. godine od Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje (u daljem tekstu: RVCP) preuzeli ukupno 8.430.546 m³ vode. U odnosu na 2022. godinu, u 2023. godini vršioci su od RVCP, kumulativno, preuzeli identičnu količinu vode.

Gledano pojedinačno, u odnosu na 2022. godinu, manju količinu vode od RVCP u 2023. godini preuzeo je ViK Ulcinj (za 14%), ViK Tivat (za 10%) i ViK Kotor (za 9%), dok su više vode od RVCP preuzeli ViK Bar (za 9%) i ViK Budva (za 10%). ViK Herceg Novi u 2023. godini, kao ni prethodnih godina nije preuzimao vodu iz sistema RVCP. Količine preuzete vode od RVCP u 2021., 2022. i 2023. godini prikazane su na dijagramu ispod.

Dijagram 8.3 Količine vode preuzete od RVCP (m^3)

Na narednom dijagramu prikazan je odnos količine vode preuzete od RVCP i količine vode zahvaćene sa lokalnih izvorišta. Na istom se može uočiti da je u toku 2023. godine, od ukupne količine potisnute vode u sistem, procentualno najveće učešće vode iz RVCP bilo kod ViK Tivat (51%), međutim to je manje nego u 2022. godini, kada je 60% potisnute vode preuzeto od RVCP. Ovo ukazuje na činjenicu da se snabdijevanje vodom korisnika ViK Tivat većim dijelom oslanja na RVCP. Sa druge strane, od ukupno potisnute količine vode, najmanje vode iz RVCP su preuzeli ViK Ulcinj (10%) i ViK Bar (12%).

Dijagram 8.4 Odnos količine vode preuzete od RVCP i količine vode zahvaćene sa lokalnih izvorišta

Uzimajući u obzir količinu zahvaćene vode sa lokalnih izvorišta (mjerena i procijenjena) i količinu vode koja je preuzeta od RVCP, u toku 2023. godine na nivou Crne Gore u vodovodne sisteme potisnuto je ukupno 120.399.562 m³ vode. Količina vode koja je preuzeta od RVCP čini 7,00% ukupno potisnute vode.

8.4. Količine isporučene vode i prihvачene komunalne otpadne vode

U toku 2023. godine korisnicima je isporučeno 43.870.097 m³ vode za piće, od čega je 33.915.927 m³ vode isporučeno korisnicima iz kategorije fizičkih lica, a 9.954.170 m³ vode korisnicima iz kategorije pravnih lica. U odnosu na 2022. godinu, količina isporučene vode za korisnike iz kategorije fizičkih lica manja je za 2 %, dok je za korisnike iz kategorije pravnih lica uvećana za 2%. U narednoj tabeli su prikazane fakturisane količine vode za piće, koje su isporučene korisnicima u 2022. i 2023. godini.

Tabela 8.4 Količine isporučene vode po kategorijama korisnika (m³)

Vršilac	2023.			2022.	2023/2022
	fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno	
ViK Podgorica ³	12.243.537	3.371.722	15.615.259	16.331.498	-4%
ViK Budva	2.451.548	1.638.927	4.090.475	3.610.047	13%
ViK Nikšić	3.069.141	422.847	3.491.988	3.605.156	-3%
ViK Herceg Novi	2.410.358	860.068	3.270.426	3.043.883	7%
ViK Bar	2.488.414	536.080	3.024.494	2.810.518	8%
ViK Tivat	1.331.895	494.112	1.826.007	1.958.725	-7%
ViK Kotor	1.299.428	496.098	1.795.526	1.775.781	1%
ViK Bijelo Polje	1.335.478	309.265	1.644.743	1.574.412	4%
ViK Ulcinj	1.217.566	328.810	1.546.376	1.495.238	3%
ViK Danilovgrad	1.068.715	430.482	1.499.197	1.593.985	-6%
ViK Berane	1.086.671	194.980	1.281.651	1.252.586	2%
ViK Cetinje	822.826	110.279	933.105	959.964	-3%
ViK Tuzi	800.148	89.899	890.047	1.058.615	-16%
ViK Pljevlja	666.952	212.671	879.623	1.022.001	-14%
ViK Rožaje	569.910	123.533	693.443	715.106	-3%
ViK Kolašin	306.509	89.346	395.855	393.293	1%
KD Mojkovac	200.318	43.719	244.037	237.123	3%
KD Žabljak	163.093	72.556	235.649	251.472	-6%
KD Plav	174.828	41.160	215.988	276.951	-22%

³ Podaci o količinama isporučene vode ne uključuju količine vode koje ViK Podgorica isporučuje ViK Danilovgrad

ViK Andrijevica	81.590	25.171	106.761	100.094	7%
KD Plužine	46.494	37.870	84.364	88.606	-5%
KD Gusinje	59.536	14.828	74.364	72.915	2%
KD Petnjica	15.504	1.296	16.800	0	-
KD Šavnik	5.468	8.451	13.919	13.337	4%
Ukupno	33.915.927	9.954.170	43.870.097	44.241.306	-1%

Iz tabele iznad se može primjetiti da je ViK Budva u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu, ostvario najveće povećanje isporučene vode korisnicima i to za 13%, dok je KD Plav, u 2023. godini, isporučio za 22% manje količine vode u odnosu na 2022. godinu. Vršioci koji su u 2023. godini isporučili više vode korisnicima u odnosu na 2022. godinu su: ViK Bar (za 8%), ViK Herceg Novi (za 7%), ViK Andrijevica (za 7%), ViK Bijelo Polje (za 4%), KD Šavnik (za 4%), KD Mojkovac (za 3%), ViK Ulcinj (za 3%), ViK Berane (za 2%), KD Gusinje (za 2%), ViK Kolašin (za 1%) i ViK Kotor (za 1%). Vršioci, njih 11, koji su tokom 2023. godine, korisnicima isporučili manje količine vode u odnosu na 2022. godinu su: KD Plav (za 22%), ViK Tuzi (za 16%), ViK Pljevlja (za 14%), ViK Tivat (za 7%), ViK Danilovgrad (za 6%), KD Žabljak (za 6%), KD Plužine (za 5%), ViK Podgorica (za 4%), ViK Cetinje (za 3%), ViK Nikšić (za 3%) i ViK Rožaje (za 3%).

Najviše vode za piće je isporučio ViK Podgorica, i to 15.615.259 m³, što predstavlja 36% ukupno isporučene vode u Crnoj Gori.

S druge strane, u toku 2023. godine od korisnika je prihvaćeno 23.984.281 m³ komunalne otpadne vode, i to 17.503.940 m³ od korisnika iz kategorije fizičkih lica i 6.480.341 m³ od korisnika iz kategorije pravnih lica. U odnosu na 2022. godinu, količina prihvaćene komunalne otpadne vode za korisnike iz kategorije fizičkih lica nije značajnije uvećana, za 1%, dok je za korisnike iz kategorije pravnih lica uvećana čak za 16%.

Tabela 8.5 Količine prihvaćene komunalne otpadne vode po kategorijama korisnika (m³)

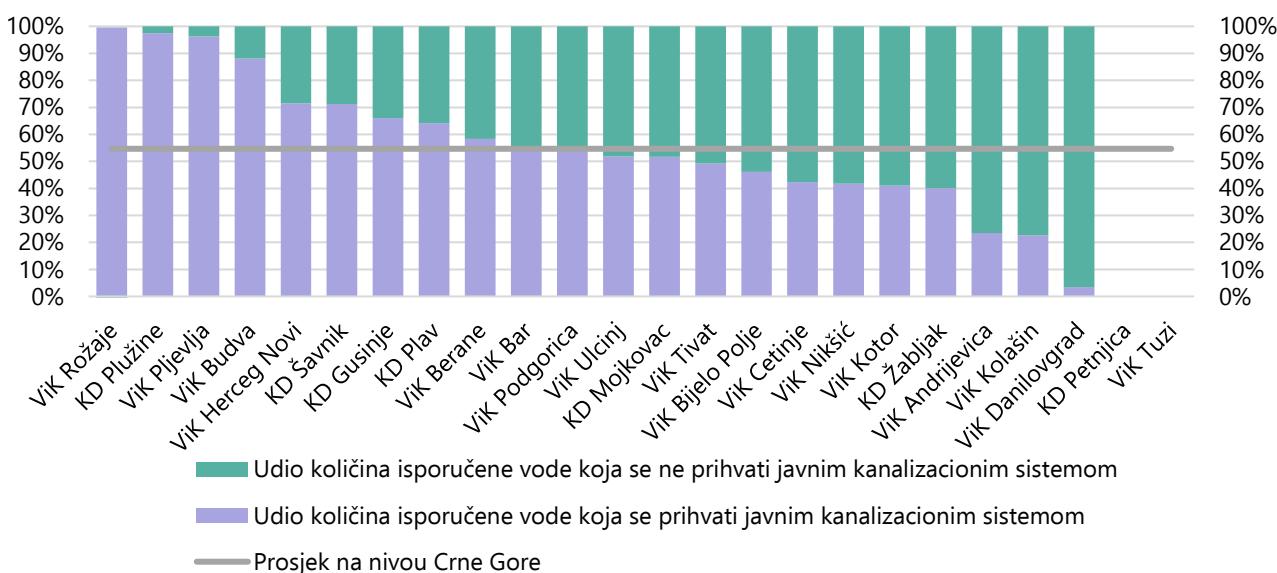
Vršilac	2023.			2022.	2023/2022
	fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno	
ViK Podgorica	6.421.507	1.952.116	8.373.623	8.287.259	1%
ViK Budva	2.177.609	1.424.813	3.602.422	3.103.092	16%
ViK Herceg Novi	1.650.422	689.508	2.339.930	2.043.263	15%
ViK Bar	1.247.797	413.958	1.661.755	1.555.902	7%
ViK Nikšić	1.107.557	350.107	1.457.664	1.471.930	-1%
ViK Tivat	597.486	301.357	898.843	786.508	14%
ViK Pljevlja	634.061	212.489	846.550	933.468	-9%
ViK Ulcinj	696.561	104.255	800.816	777.742	3%
ViK Bijelo Polje	535.164	224.189	759.353	721.978	5%

ViK Berane	596.253	151.283	747.536	729.681	2%
ViK Kotor	509.527	227.851	737.378	695.623	6%
ViK Rožaje	573.535	123.026	696.561	698.508	0%
ViK Cetinje	321.078	74.152	395.230	391.892	1%
KD Plav	100.065	38.466	138.531	176.403	-21%
KD Mojkovac	100.346	25.781	126.127	125.808	0%
KD Žabljak	49.350	45.032	94.382	77.510	22%
ViK Kolašin	49.650	39.892	89.542	93.971	-5%
KD Plužine	45.699	36.514	82.213	86.449	-5%
ViK Danilovgrad	36.259	15.523	51.782	52.622	-2%
KD Gusinje	35.371	13.739	49.110	45.615	8%
ViK Andrijevica	15.360	9.652	25.012	23.153	8%
KD Šavnik	3.283	6.638	9.921	10.456	-5%
KD Petnjica	-	-	-	-	0%
ViK Tuzi	-	-	-	-	0%
Ukupno	17.503.940	6.480.341	23.984.281	22.888.833	5%

Povećanje količina prihvaćene komunalne otpadne vode u 2023. godini je ostvarila većina vršilaca i to: ViK KD Žabljak (za 22%), Budva (za 16%), ViK Herceg Novi (za 15%), ViK Tivat (za 14%), ViK Andrijevica (za 8%), KD Gusinje (za 8%), ViK Bar (za 7%), ViK Kotor (za 6%), ViK Bijelo Polje (za 5%), ViK Ulcinj (za 3%), ViK Berane (za 2%), ViK Cetinje (za 1%) i ViK Podgorica (za 1%). Kod KD Mojkovac i ViK Rožaje je u 2023. godini prihvaćena približno jednaka količina komunalne otpadne vode kao u 2022. godini. Kod sedam vršilaca je ostvareno smanjenje količina prihvaćene komunalne otpadne vode u odnosu na 2022. godinu, i to: KD Plav (za 21%), ViK Pljevlja (za 9%), ViK Kolašin (za 5%), KD Plužine (za 5%), KD Šavnik (za 5%), ViK Danilovgrad (za 2%) i ViK Nikšić (za 1%).

Najveća količina prihvaćene komunalne otpadne vode u 2023. godini je zabilježena kod ViK Podgorica ($8.373.623 \text{ m}^3$), što predstavlja 35% ukupne količine prihvaćene komunalne otpadne vode.

Kao i u slučaju broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda, primjetna je značajna disproporcija u odnosu na količine isporučene vode i količine prihvaćene komunalne otpadane vode, pa se 45% ukupne količine isporučene vode ne prihvata javnim kanalizacionim sistemom.

Dijagram 8.5 Udio količine isporučene vode koja se ne prihvata javnim kanalizacionim sistemom

Kod 12 vršilaca procenat količine isporučene vode koja se prihvata i odvodi javnim kanalizacionim sistemom je manja od prosjeka na nivou Crne Gore (55%) i to kod ViK Podgorica (54%), ViK Ulcinj (52%), KD Mojkovac (52%), ViK Tivat (49%), ViK Bijelo Polje (46%), ViK Cetinje (42%), ViK Nikšić (42%), ViK Kotor (41%), KD Žabljak (40%), ViK Andrijevica (23%), ViK Kolašin (23%) i ViK Danilovgrad (3%), dok u Petnjici i Tuzima ne postoji javni kanalizacioni sistem, pa se sva komunalna otpadna voda odlaže u septičke jame.

8.5. Mjerenje količine isporučene vode

Količina isporučene vode korisnicima utvrđuje se očitavanjem posebnih ili zajedničkih vodomjera, a za korisnike koji nemaju vodomjer utvrđuje se paušalno. Na nivou Crne Gore, u 2023. godini, bilo je 87% korisnika koji imaju poseban vodomjer, 7% korisnika kojima se količina vode obračunava preko zajedničkog vodomjera i 6% korisnika koji su paušalci.

Kao i prethodnih godina, najveći broj korisnika sa posebnim vodomjerom je u Primorskom regionu, korisnika sa zajedničkim vodomjerom u Središnjem regionu, dok je najviše korisnika koji nemaju vodomjer (posebni i zajednički) u Sjevernom regionu. Količina isporučene vode korisnicima ViK Herceg Novom, ViK Podgorici i ViK Tuzima utvrđuje se preko vodomjera, posebnih ili zajedničkih, ali nema paušalnog utvrđivanja utrošene vode.

Tabela 8.6 Udio korisnika sa posebnim i zajedničkim vodomjerima i korisnika koji su paušalci

Vršilac	Posebni vodomjer	Zajednički vodomjer	Paušalci
ViK Tuzi	100,0%	0,0%	0,0%
ViK Budva	99,7%	0,1%	0,2%
ViK Bar	99,1%	0,5%	0,4%
ViK Tivat	97,3%	2,0%	0,7%
ViK Ulcinj	95,9%	1,2%	2,9%

ViK Danilovgrad	94,0%	0,0%	6,0%
ViK Herceg Novi	91,8%	8,2%	0,0%
ViK Podgorica	89,0%	11,0%	0,0%
KD Gusinje	86,0%	0,0%	14,0%
ViK Bijelo Polje	84,4%	7,9%	7,7%
KD Žabljak	83,7%	0,0%	16,3%
ViK Nikšić	76,4%	0,0%	23,6%
KD Plav	74,3%	2,3%	23,4%
ViK Cetinje	74,3%	13,1%	12,6%
ViK Rožaje	68,4%	9,4%	22,3%
ViK Berane	64,8%	10,4%	24,8%
ViK Kotor	61,3%	34,3%	4,4%
KD Mojkovac	59,5%	1,4%	39,2%
ViK Andrijevica	58,8%	2,8%	38,3%
KD Plužine	26,2%	17,7%	56,1%
ViK Kolašin	23,8%	0,0%	76,2%
KD Šavnik	23,6%	0,0%	76,4%
KD Petnjica	0,0%	0,0%	100,0%
ViK Pljevlja	-	-	-

Vršioci u Primorskom regionu, osim ViK Kotor, imaju visok stepen pokrivenosti korisnika vodomjerima, posebnim ili zajedničkim, i to preko 90%. Procenat korisnika koji imaju poseban vodomjer kod vršilaca u Primorskom regionu, osim kod ViK Kotor, veći je u odnosu na ostale vršioce u Crnoj Gori.

Takođe, ViK Podgorica svim korisnicima registruje količine isporučene vode putem vodomjera, gdje 89% korisnika ima posebni vodomjer, dok ostatak posjeduje zajednički vodomjer.

Stanje u Sjevernom regionu u pogledu registrovanja isporučene količine vode, sa izuzetkom ViK Bijelo Polje, KD Gusinje i KD Žabljak, nije na zadovoljavajućem nivou, kao u slučaju ViK Kolašin i KD Šavnik, gdje se kod većeg dijela korisnika količina isporučene vode utvrđuje paušalno, čak i do 76% korisnika. KD Petnjica svim korisnicima utrošak isporučene vode utvrđuje paušalno.

ViK Pljevlja je dostavio podatke o broju korisnika kojima se utrošak vode registruje preko posebnih ili zajedničkih vodomjera i broju korisnika koji su paušalci, međutim, ovi podaci zbirno daju veći iznos od ukupnog broja korisnika, a što je posljedica još nesređenih baza podataka, gdje se korisnici kojima se utrošak vode registruje preko dva vodomjera, vode kao dva korisnika.

Pokrivenost korisnika posebnim vodomjerima za korisnike iz kategorije pravnih lica je veća u odnosu na korisnike iz kategorije fizičkih lica.

8.6. Neprihodovana voda

Na osnovu podataka o količini vode koja je potisnuta u sistem (voda zahvaćena na lokalnim vodoizvorištima i voda preuzeta od RVCP) i količini vode koja se isporučuje korisnicima dobija se

stepen neprihodovane vode, što je pokazatelj tehničkih i komercijalnih gubitaka vode u vodovodnom sistemu. Podaci o neprihodovanoj vodi se mogu jedino posmatrati kao gruba procjena, budući da od ukupno 24 vršioца, samo njih šest vrši mjerena ukupno zahvaćene vode (ViK Bar, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Herceg Novi, ViK Podgorica i ViK Tivat). Kao primjer dobre prakse treba se pomenuti ViK Budva, koji je sproveo aktivnosti na instalaciji opreme za registrovanje zahvaćenih količina vode na onim izvoristima na kojim ova oprema nije postojala, te je tokom 2023. godine, registrovao svu zahvaćenu vodu.

Kako veći broj vršilaca ne posjeduje odgovarajuće ulazne podatke koji se koriste za utvrđivanje stepena neprihodovane vode, to nije moguće prikazati vrijednost ovog indikatora na nivou Crne Gore. Prosječna vrijednost stepena neprihodovane vode za vršioce koji su dostavili podatke o količinama potisnute vode (mjeranim i procijenjenim količinama zahvaćene vode i količinama preuzetim od RVCP) i količinama fakturisane vode iznosi 67%, što je ukazuje na to, da je stepen neprihodovane vode na visokom nivou. Međutim, jedino za vršioce koji u potpunosti mjere količine vode potisnute u sistem i količine fakturisane vode, se može reći da postoje pouzdani elementi za proračun i analizu stepena neprihodovane vode.

Iako je problem neprihodovane vode u Crnoj Gori veoma izražen, sa druge strane važno je pomenuti i one koji se angažuju na smanjenju stepena neprihodovane vode. Primjer ViK Tivat, je reprezentativni primjer vršioца koji se uspješno i kontinuirano bavi ovim problemom. Naime, stepen neprihodovane vode u vodovodnom sistemu kojim upravlja ViK Tivat iznosi 34%, što je značajno ispod crnogorskog prosjeka, a svakako može poslužiti kao primjer dugim vršiocima da je samo predanim radom, stepen neprihodovane vode, moguće svesti na prihvatljiv nivo. U izještaju za 2022. godinu, navedeno je da je stepen neprihodovane vode za ViK Tivat iznosio 26%. Međutim, nakon detaljnih analiza podataka dostavljenih od strane ViK Tivat, ustanovljeno je da je Agenciji dostavljen nepotpun podatak o fakturisanim količinama, te je na osnovu toga izведен pogrešan zaključak. Naime, ViK Tivat je u 2022. godini, ostvario stepen neprihodovane vode 35,8%, dok je u 2023. godini, smanjen na 34%. Bitno je napomenuti da, pri nižim vrijednostima stepena neprihodovane vode, vršilac mora uložiti znatno veći napor da bi nastavio smanjenje ovog indikatora. Sa druge strane, kod vršilaca koji imaju visok stepen neprihodovane vode, sprovođenje aktivnosti na smanjenju stepena neprihodovane vode, bi trebalo vidljivo da utiče na značajnije smanjenje ovog indikatora.

Tabela 8.7 Stepen neprihodovane vode

Vršilac	Potisnuta voda (m ³)	Isporučena voda (m ³)	Stepen neprihodovane vode (%)
ViK Cetinje	5.471.374	933.105	83%
ViK Bar	13.385.642	3.024.494	77%
ViK Kotor	7.892.059	1.795.526	77%
ViK Ulcinj	6.147.000	1.546.376	75%
ViK Nikšić	13.762.067	3.491.988	75%

ViK Herceg Novi	12.113.588	3.270.426	73%
ViK Berane	4.416.768	1.281.651	71%
ViK Pljevlja	2.583.286	1.012.649	61%
ViK Podgorica ⁴	37.094.093	15.615.259	58%
ViK Bijelo Polje	3.849.996	1.644.743	57%
ViK Budva	8.769.877	4.090.475	53%
ViK Tivat	2.777.433	1.826.007	34%
ViK Andrijevica	Nema podataka	106.761	Nema podataka
ViK Danilovgrad	Nema podataka	1.499.197	Nema podataka
KD Gusinje	Nema podataka	74.364	Nema podataka
ViK Kolašin	Nema podataka	395.855	Nema podataka
KD Mojkovac	Nema podataka	244.037	Nema podataka
KD Petnjica	Nema podataka	16.800	Nema podataka
KD Plav	Nema podataka	215.988	Nema podataka
KD Plužine	Nema podataka	84.364	Nema podataka
ViK Rožaje	Nema podataka	693.443	Nema podataka
KD Šavnik	Nema podataka	13.919	Nema podataka
ViK Tuzi	Nema podataka	890.047	Nema podataka
KD Žabljak	Nema podataka	235.649	Nema podataka

Izražavanje stepena neprihodovane vode u procentima predstavlja dobar indikator poslovanja, ali na nekom opštem nivou. Međutim, stepen neprihodovane vode predstavljen u procentima, ne može sa dovoljnom preciznošću prikazati efikasnost vodovodnog sistema sa tehničkog aspekta. Da bi se neprihodovana voda, odnosno gubici vode mogli sagledati sa operativnog aspekta, potrebno je implementirati metodologije koje se bave ovom problematikom i primjenjuju na globalnom nivou. Pod ovim se smatra detaljnija analiza neprihodovane vode, kako bi se mogli definisati ciljevi i sprovodile aktivnosti u pogledu upravljanja gubicima. Polazni osnov za implementaciju naprednijih metodologija, je posjedovanje podataka o ukupnim količinama zahvaćene i isporučene vode, te je neophodno da vršioci preduzmu aktivnosti kako bi objezbijedili uslove za prikupljanje ovih podataka.

8.7. Fakturisanje i naplata

U toku 2023. godine vršioci su za sve djelatnosti koje obavljaju realizovali fakturisanu vrijednost u iznosu od 45.843.776,29 €. Najveću fakturisanu vrijednost je ostvario ViK Podgorica 9.983.143,20 €, što čini 22% ukupno fakturisane vrijednosti na nivou Crne Gore, dok fakturisana vrijednost pet vršilaca (ViK Bar, ViK Budva, ViK Herceg Novi, ViK Nikšić i ViK Podgorica), čini čak 66% ukupno fakturisane vrijednosti na nivou Crne Gore.

⁴ Podaci o količinama potisnute vode ne uključuju količine vode koje ViK Podgorica isporučuje ViK Danilovgrad

Tabela 8.8 Stopa naplate (%)

Vršilac	Fakturisano (€)	Naplaćeno (€)	Stopa naplate (%)
KD Plav	177.666,88	269.621,44	152%
ViK Cetinje	770.779,00	873.028,62	113%
ViK Bijelo Polje	1.101.029,54	1.199.028,78	109%
ViK Pljevlja	768.017,32	835.760,34	109%
ViK Berane	516.724,95	557.677,29	108%
ViK Kotor	2.453.056,19	2.601.148,59	106%
ViK Bar	3.781.682,70	3.973.502,80	105%
ViK Tuzi	490.451,73	513.729,85	105%
ViK Danilovgrad	1.427.687,44	1.472.043,00	103%
ViK Tivat	2.770.493,14	2.855.100,12	103%
ViK Andrijevica	33.240,00	34.116,00	103%
KD Plužine	614.635,07	629.921,69	102%
ViK Ulcinj	2.154.071,94	2.177.533,71	101%
ViK Budva	7.851.793,35	7.676.608,81	98%
ViK Podgorica	9.983.143,20	9.750.381,25	98%
KD Šavnik	33.446,15	32.523,80	97%
KD Žabljak	881.948,42	852.665,22	97%
ViK Herceg Novi	4.527.797,20	4.305.550,23	95%
KD Gusinje	110.939,72	102.836,02	93%
ViK Kolašin	309.843,86	277.873,11	90%
KD Mojkovac	400.703,42	346.734,78	87%
KD Petnjica	80.998,92	67.362,55	83%
ViK Rožaje	427.252,36	329.972,16	77%
ViK Nikšić	4.176.373,80	3.059.980,43	73%

U toku 2023. godine stopa naplate na nivou Crne Gore je iznosila 98%. Potrebno je napomenuti da se prikazane vrijednosti stope naplate ne odnose samo na regulisane komunalne djelatnosti, već i na druge djelatnosti koje obavljaju vršioci (druge komunalne djelatnosti, pružanje usluga jedinci lokalne samouprave i sl.), iz razloga što vršioci ne vode posebne evidencije naplate po djelatnostima.

Najniža stopa naplate u 2023. godini je bila kod ViK Nikšić (73%) i ViK Rožaje (77%).

8.8. Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda

Podatke o količinama komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda dostavili su ViK Berane, ViK Nikšić, ViK Podgorica, KD Žabljak, Otpadne vode Budva i PPOV Kotor-Tivat.

U toku 2023. godine ovi vršioci su tretirali ukupno $17.110.563\text{ m}^3$ komunalne otpadne vode, što je za 1,4% manje u odnosu na količinu komunalne otpadne vode koja je tokom 2022. godine predata na postrojenja za prečišćavanje.

Ove količine obuhvataju $5.692.468\text{ m}^3$ komunalnih otpadnih voda koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravljaju Otpadne vode Budva, $3.935.585\text{ m}^3$ koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravlja PPOV Kotor-Tivat, $3.960.022\text{ m}^3$ koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravlja ViK Podgorica, $1.927.128\text{ m}^3$ koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravlja ViK Nikšić, kao i $1.595.360\text{ m}^3$ komunalnih otpadnih voda koje su tretirane na postrojenju u Beranama.

Otpadne vode Budva komunalne otpadne vode prihvataju od ViK Budva, PPOV Kotor-Tivat prihvataju komunalne otpadne vode od ViK Kotor i ViK Tivat, dok ViK Nikšić, ViK Podgorica, ViK Berane i KD Mojkovac, na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda tretiraju komunalne otpadne vode koje prihvataju od svojih korisnika. Na postrojenju kojim upravlja KD Žabljak, ne postoji oprema za registrovanje količina komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje, te podaci koje je dostavio ovaj vršilac nijesu smatrani relevantnim, dok iz istog razloga KD Mojkovac nije dostavio podatke o količinama komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje.

9. ANALIZA FINANSIJSKOG POSLOVANJA VRŠILACA

Agencija je izvršila uvid u finansijsko poslovanje vršilaca za 2023. godinu na osnovu finansijskih iskaza koji su preuzeti sa portala e-Prijava Poreske uprave Crne Gore.

U nastavku je dat kratak prikaz finansijskog poslovanja vršilaca.

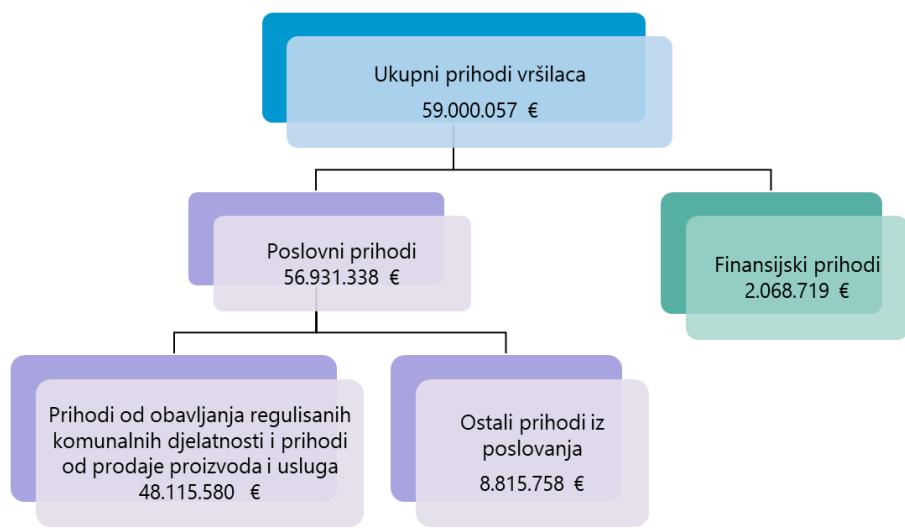
Od ukupno 24 vršioca, njih 11 (ViK Andrijevica, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, KD Gusinje, KD Petnjica, KD Plav, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Rožaje, ViK Ulcinj), su prema bilansu uspjeha na kraju 2023. godine poslovali sa gubitkom.

Ukupan rezultat poslovanja⁵ u 2023. godini na nivou sektora bio je negativan (gubitak) i iznosio je 6.003.519 €, od čega se 3.822.762 € odnosilo na gubitak ViK Podgorica. U Primorskom regionu vršioci su poslovali sa gubitkom od 895.855 €, u Središnjem regionu sa gubitkom od 4.699.526€, a u Sjevernom regionu ostvaren je gubitak od 408.138 €.

Ukupni prihodi vršilaca u 2023. godini iznose 59.000.057 € i sastoje se od poslovnih prihoda u iznosu od 56.931.338 € i finansijskih prihoda u iznosu od 2.068.719 €. Ukupni rashodi vršilaca u 2023. godini iznose 63.617.444 € i sastoje se od rashoda poslovanja u iznosu od 60.779.873 € i finansijskih rashoda u iznosu od 2.837.571 €.

Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u 2023. godini iznosi 92,74% na nivou Crne Gore. U Primorskom regionu ovaj procenat iznosi 99,65%, u Središnjem regionu iznosi 83,14%, dok u Sjevernom regionu iznosi 95,92%.

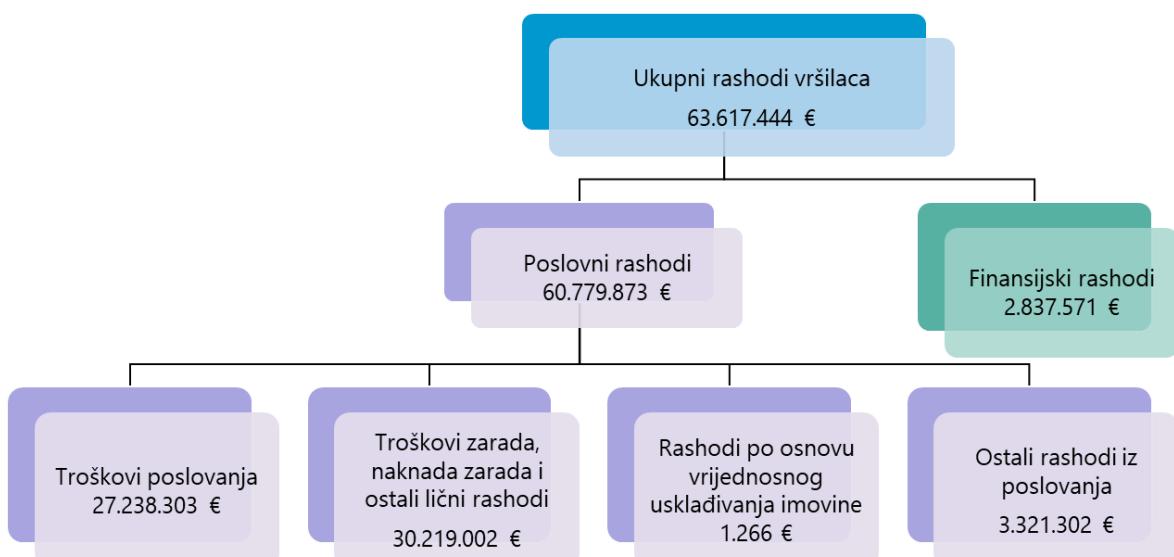
Poslovni prihodi u 2023. godini iznose 56.931.338 € i sastoje se od prihoda od obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti i prihoda od prodaje proizvoda i usluga (prihodi od naknada za priključenje, radova na mreži, održavanja atmosferske kanalizacije i drugi) u iznosu od 48.115.580 € i ostalih prihoda iz poslovanja (prihoda od premija, subvencija, donacija i dotacija, naplaćenih otpisanih potraživanja, prihoda od smanjenja obaveza itd.) u iznosu od 8.815.758 €.

Dijagram 9.1 Struktura ukupnih prihoda vršilaca u 2023. godini

⁵ Ukupan rezultat poslovanja predstavlja razliku između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda vršilaca, nakon oporezivanja.

U izvještajnom periodu poslovni rashodi iznosili su 60.779.873 €. U navedene rashode spadaju troškovi poslovanja u iznosu od 27.238.303 €, u koje spadaju i troškovi materijala u iznosu od 7.550.454 € i troškovi amortizacije u iznosu od 7.048.963 €; troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u iznosu od 30.219.002 €; rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine 1.266 € i ostali rashodi iz poslovanja u iznosu od 3.321.302 €.

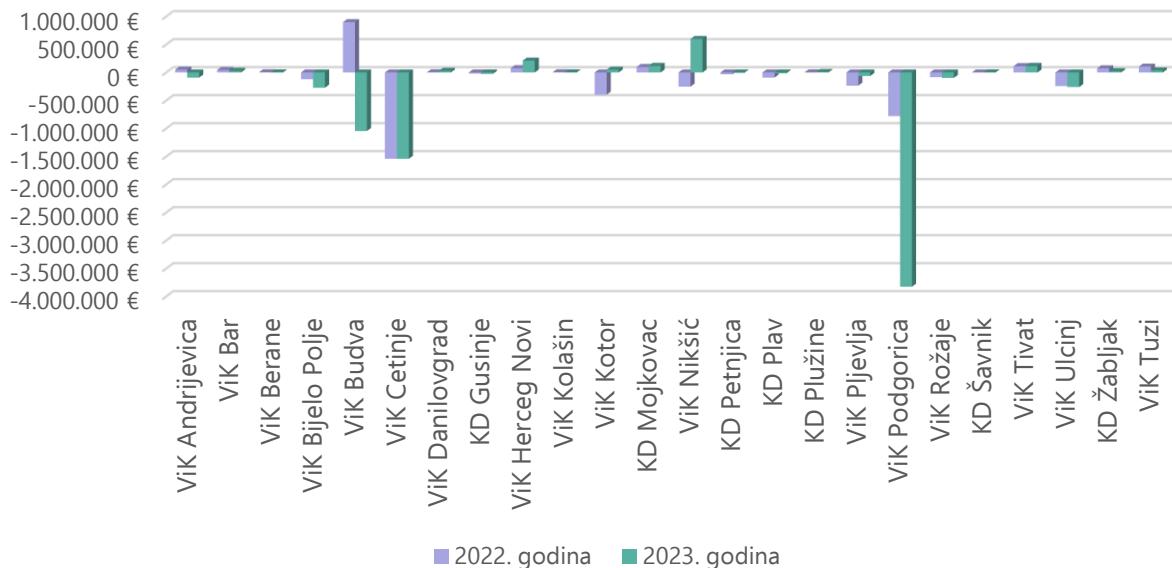

Dijagram 9.2 Struktura ukupnih rashoda vršilaca u 2023. godini

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima u 2023. godini iznosila je 93,67 %. Pokrivenost poslovnih rashoda u Primorskom regionu je 100,30%, u Središnjem regionu iznosi 85,45%, dok u Sjevernom regionu iznosi 94,25 %.

U 2023. godini, na nivou svih vršilaca ostvareno je više poslovnih rashoda u odnosu na poslovne prihode (poslovni rezultat) u iznosu od 3.848.535 €. Takođe, ostvaren je negativan finansijski rezultat u iznosu od 768.852 € (razlika između finansijskih prihoda i finansijskih rashoda).

Posmatrajući dobitak ili gubitak (nakon oporezivanja) za sve vršioce ostvarene 2022. i 2023. godine, zaključuje se da su u 2022. godini najveće gubitke zabilježili ViK Cetinje, ViK Kotor, ViK Nikšić, ViK Ulcinj i ViK Pljevlja, a u 2023. godini ViK Podgorica, ViK Cetinje i ViK Budva.

Dijagram 9.3 Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja po vršiocima za 2022. i 2023. godinu

U nastavku je dat osvrt na vršioce koji su ostvarili najveći negativni rezultat i vršioča koji je zabilježio najveći pozitivni rezultat među posmatranim subjektima u 2023. godini.

Analizirajući poslovanje ViK Cetinje u posmatranom vremenskom intervalu, uviđa se da je u 2023. godini lošiji poslovni rezultat uslovljen padom prihoda od prodaje za 12,44% u odnosu na 2022. godinu, dok su sa troškovne strane, troškovi zarada porasli za 17,35% u odnosu na istu 2022. godinu. Finansijski rezultat, iako se povećao za 59,53%, i dalje je bio negativan, što je u konačnom rezultiralo gubitkom u dvije godine uzastopno, odnosno 1.541.006 € u 2022. godini i 1.540.934 € u 2023. godini.

ViK Budva je 2022. godinu završilo sa dobitkom od 900.863 €, dok je narednu godinu završilo sa gubitkom od -1.030.434 €. Tokom 2023. godine je urađena procjena imovine i nova fer vrijednost osnovnih sredstava je uslovila povećanje troškova amortizacije, koji su činili 16,12% poslovnih rashoda u 2023. godini, dok su za 2022. godinu iznosili 6,54% poslovnih rashoda. Troškovi zarada su u 2023. godini iznosili 54,09% poslovnih rashoda, dok su u 2022. godini iznosili 52,07%.

ViK Podgorica je 2023. godinu završio sa negativnim poslovnim rezultatom od 2.659.231 €, dok je prethodne godine poslovni rezultat iznosio 400.723 €. Ovo je najviše uslovljeno padom prihoda od prodaje i prihoda od aktiviranja učinaka i robe, i sa druge, rashodne strane, porastom troškova zarada i ostalih rashoda iz poslovanja. Poslovni rezultat je u 2023. godini bio negativan i iznosio je 2.569.231 €, dok je u 2022. godini bio pozitivan i iznosio je 400.723 €. Finansijski rezultat je dvije godine zaredom bio negativan, u 2022. godini je iznosio 1.074.218 €, dok je u 2023. godini iznosio 375.790 €. U konačnom, ViK Podgorica je 2023. godinu završila sa neto gubitkom od 3.822.762 €, što je za 3.045.519 € veći neto gubitak u odnosu na prethodnu godinu.

ViK Ulcinj dvije godine zaredom ostvaruje gubitak. U 2023. godini su ostvareni za 3,79% manji poslovni prihodi u odnosu na 2022. godinu, dok su se poslovni rashodi povećali za 4,65% u odnosu

na isti period. Iako se finansijski rezultat poboljšao, odnosno porastao za 36,12%, sveobuhvatna situacija je rezultirala neto gubitkom na kraju godine u iznosu od 259.524 €, što je za 17.846 € veći gubitak nego u prethodnoj godini.

ViK Bijelo Polje je u 2023. godini ostvario manje poslovne prihode za 0,61% i veće poslovne rashode za 10,83% u odnosu na godinu ranije. Najveće povećanje troškova zabilježeno je kod troškova zarada, odnosno za 17,18% u odnosu na 2022. godinu. Nakon finansijskog rezultata koji je u 2023. godini bio 2,4 puta manji nego prethodne godine, ovaj subjekat je završio godinu sa gubitkom od 270.976 € odnosno 1,2 puta manje u odnosu na nivo iz 2022. godine.

ViK Nikšić je u 2023. godini ostvario za 30,94% veći prihod od prodaje u odnosu na 2022. godinu, čineći tako da ukupni poslovni prihodi porastu za 24,73% u odnosu na godinu ranije. Sa troškovne strane, ukupni poslovni troškovi su se uvećali za 5,99% u odnosu na 2022. godinu (najveće povećanje bilježe troškovi poslovanja za 6,06% i troškovi zarada za 5,48%), što je netirajući sa gore navedenim poslovnim prihodima, rezultiralo poslovnim rezultatom koji je porastao za 200,02%, odnosno sa nivoa iz 2022. godinu u iznosu od -453.600 € na 453.674 € u 2023. godini. Finansijski rezultat se smanjio za 27,99% u 2023. godini, ali je na kraju godine ovaj subjekat završio sa neto dobitkom u iznosu od 598.976 €, što je od neto gubitka u 2022. godini od 251.822 €, veće za 337,86%.

Analizom podataka iz poslovnih knjiga vršilaca o vrijednosti osnovnih sredstava, zaključuje se da je ukupna vrijednost tih osnovnih sredstava vršilaca u Crnoj Gori 290.956.776 €, pri čemu se 55% vrijednosti osnovnih sredstava nalazi u poslovnim knjigama vršilaca u Primorskom regionu, 39% u Središnjem regionu i 6% u Sjevernom regionu. Razlike u vrijednostima osnovnih sredstava značajno utiču na velike razlike u iskazanim troškovima amortizacije, pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima, a u krajnjem na razliku u cijenama usluga po regionima u Crnoj Gori.

Dalje, analiza bilansa stanja pokazuje da vrijednost ukupne aktive i pasive za sve vršioce u Crnoj Gori na dan 31.12.2023. godine iznosi 334.738.437 €. Aktiva se sastojala od stalne imovine koja iznosi 290.956.776 €, odloženih poreskih sredstava koja iznose 778.128 €, obrtnih sredstava koja iznose 42.781.985 € (od čega se 28.829.328 € odnosi na potraživanja od korisnika) i aktivnih vremenskih razgraničenja (AVR) u iznosu od 221.548 €.

Pasiva se sastoji od kapitala u iznosu od 97.839.668 €, dugoročnih rezervisanja i dugoročnih obaveza u iznosu od 9.780.428 €, odloženih poreskih obaveza u iznosu od 3.511.880 €, dugoročnih odloženih prihoda i primljenih dotacija u iznosu od 151.272.170 €, kratkoročnih rezervisanja i kratkoročnih obaveza u iznosu od 36.724.308 € i pasivnih vremenskih razgraničenja (PVR) u iznosu od 35.609.983 €.

10. UKAZIVANJE NA POTREBU UNAPRJEĐENJA ZAKONSKOG OKVIRA

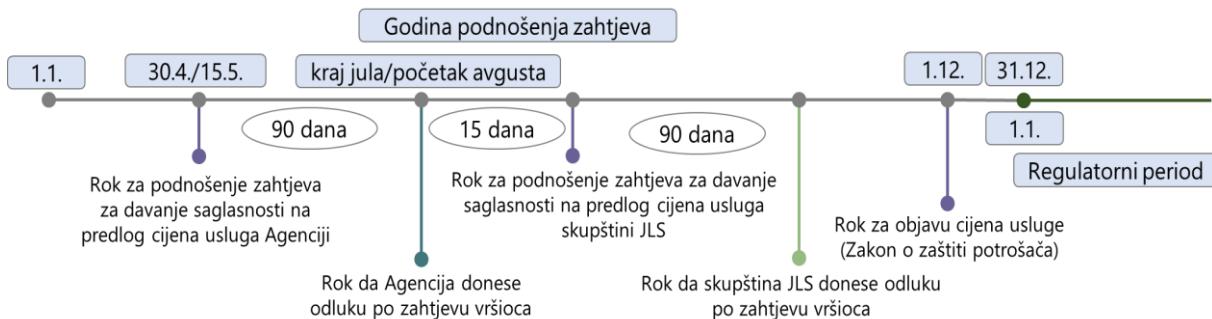
Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona iz 2022. godine su djelimično prevaziđeni nedostaci zakonskog okvira na koje je Agencija ukazivala u ranijem periodu. Naime, period primjene privremene cijene produžen je sa šest mjeseci na godinu dana, dodata je kaznena odredba u slučaju da vršilac ne dostavlja Agenciji dokumentaciju i podatke koji su joj potrebni za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom, kao i kaznena odredba u slučaju da nadležni organ lokalne uprave ne obavijesti Agenciju o primjeni nove cijene u roku od 15 dana.

Naime, Agencija je već punih sedam godina regulator za komunalne djelatnosti, a svoje aktivnosti bazira na Zakonu iz 2016. godine, koji je u međuvremenu pretrpio određene izmjene, koje nijesu imale značajan uticaj na stvaranje uslova za definisanje novog regulatornog okvira. Tokom ovog perioda, Agencija je sprovedla veliki niz aktivnosti, upoznala se sa radom vršilaca, zaposleni iz Agencije su prošli brojne obuke i spoznali načine regulacije u drugim zemljama. Na osnovu tih iskustava i bogatog iskustva iz regulacije energetskog sektora, Agencija zaključuje da je neophodno pristupiti sveobuhvatnoj izmjeni zakonskog okvira, kako bi se stvorili uslovi za implementaciju novih regulatornih mehanizma. U uređenju državne uprave, Agencija je subjekat koji ne može da kreira politike u oblasti komunalnih djelatnosti, već samo da sprovodi nadležnosti koje su joj povjerene. S obzirom na to da nema mogućnost da mijenja postojeće politike, Agencija smatra da je potrebno da ukaže na potrebu za unaprjeđenje zakonskog okvira i da pruži smjernice u kojem pravcu bi izmjene zakonskog okvira mogle ići, kako bi se postigli benefiti koje regulator u sektoru može da pruži. Agencija je kroz svoje propise, a u prvom redu Metodologijom, iscrpila sve mogućnosti za primjenu savremenih regulatornih rješenja, uslijed ograničenja trenutnim uređenjem u sektoru i važećim zakonskim okvirom.

Shodno navedenom, u nastavku su izdvojena zapažanja Agencije koja se odnose na potencijalne izmjene zakonskog okvira kojim se uređuje sektor, a koja se odnose na mogućnosti koje mogu da pruže nove regulatorne politike:

- **Rokovi za podnošenje zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga:** Shodno važećem metodološkom rješenju, rok za podnošenje zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za naredni regulatorni period je 30. april tekuće godine. Ovaj rok je utvrđen prema rokovima koji su definisani Zakonom i Zakonom o zaštiti potrošača. Naime, prema Zakonu o zaštiti potrošača, vršioci su dužni da nove cijene usluge objave najkasnije mjesec dana prije početka primjene. U slučaju kada regulatorni period počinje 1. januara naredne godine, to znači da vršilac mora da objavi cijenu usluge najkasnije do 1. decembra tekuće godine. Zakonom je propisano da Agencija ima rok od 90 dana da odluči po zahtjevu vršilaca za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga. Nakon toga, vršilac dostavlja zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga skupštini jedinice lokalne samouprave, u roku od 15 dana od dana dobijanja saglasnosti Agencije na predlog cijena usluga. Skupština jedinice lokalne samouprave takođe ima rok od 90 dana da odluči po zahtjevu vršioca za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga. Kada se ovi rokovi stave u vremenski okvir na nivou kalendarske godine, a polazeći od kraja, tj. od početka regulatornog perioda (1. januar naredne godine) krajnji rok za podnošenje

zahtjeva Agenciji bi bio 15. maj tekuće godine za narednu godinu, kako je to prikazano na narednom dijagramu.

Dijagram 10.1 Važeći vremenski okvir za utvrđivanje cijena usluga

Ovako definisani rokovi ne daju Agenciji dovoljno vremena za sagledavanje i analizu poslovanja vršilaca za posljednju godinu za koju postoje konačni podaci o poslovanju, otežavaju adekvatno planiranje obračunskih veličina, naročito kod vršilaca kod kojih uticaj na ostvarenje obračunskih veličina ima realizacija ljetne turističke sezone, kao i uticaj niza drugih faktora na koje vršioci ne mogu da utiču, a koje ni vršioci ni Agencija ne mogu da predvide. Kako je trenutno propisani rok od 90 u kojem Agencija treba da postupi po zahtjevima više od 20 vršilaca optimalan, Agencija je mišljenja da bi izmjenom Zakona trebalo stvoriti uslove gdje bi se zahtjevi Agenciji za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za naredni regulatorni period podnosili do 1. septembra tekuće godine. U tom slučaju, Agencija bi svoje aktivnosti u pogledu davanja saglasnosti na predlog cijena usluga mogla okončati do roka kada su vršioci dužni da objave nove cijene usluga, odnosno do 1. decembra.

- **Parametri efikasnosti poslovanja vršilaca koji utiču na cijenu usluga:** Regulatori u Evropi prilikom utvrđivanja cijena usluga u obzir uzimaju i uticaj efikasnosti poslovanja vršilaca i to kroz definisanje ciljeva u pogledu dostizanja željenih vrijednosti ključnih indikatora poslovanja, kao što su stepen neprihvaćene vode, kontinuitet usluge, kvalitet vode za piće, stopa naplate i drugi parametri. Ovi parametri treba da predstavljaju jedan od ulaznih podataka prilikom utvrđivanja cijena usluga. Na osnovu ocjene njihovog ostvarenja, može se dobiti slika o efikasnosti rada vršilaca, što se u krajnjem odražava na cijenu usluga. Na ovaj način se vršilac podstiče da unaprjeđuje svoju efikasnost, a na koncu i kvalitet usluge na zadovoljstvo korisnika. U važećem zakonskom okviru, Agencija samo objavljuje indikatore poslovanja vršilaca, koji služe isključivo kao informacija i ne pružaju mogućnost njihove dalje primjene u regulatornim procesima.
- **Monitoring kvaliteta usluga koje pružaju vršioci:** Jedan od osnovnih principa regulacije djelatnosti koje se obavljaju u uslovima prirodnog monopola je da se kroz cijenu usluge obezbijedi dovoljno finansijskih sredstava za obavljanje djelatnosti, dok je s druge strane, neophodno obezbediti visok kvalitet pružene usluge. Shodno trenutnim ovlašćenjima koje posjeduje, Agencija propisuje minimum kvaliteta i obima poslova za vršioce. Ovaj akt Agencije predstavlja polazište za jedinicu lokalne samouprave, koja svojim propisima može propisati strože uslove. U ovim okolnostima, Agencija nema mogućnost monitoringa kvaliteta pruženih

usluga, pa samim tim i nema smisla utvrđivati metodološka rješenja gdje bi se kroz cijenu usluge vrednovali parametri koji utiču na poboljšanje kvaliteta usluge. Kako bi Agencija ostvarila punu funkciju subjekta koji ostvaruje ravnotežu interesa između vršilaca i korisnika, neophodno je stvoriti uslove u kojima bi Agencija imala ovlašćenja u pogledu monitoringa kvaliteta usluge koju pružaju vršioci.

- **Investicije:** Agencija je jedini regulator u Evropi koji u svom djelovanju nema dodira sa investicijama koje se sprovode u cilju rekonstrukcije postojeće ili izgradnje nove infrastrukture. Regulatori mogu uvesti različite finansijske podsticaje kako bi stimulisali ulaganja, po pravilu kroz uspostavljanje mehanizama koji omogućavaju povrat uloženih sredstava. Ovo može uključivati cjenovne mehanizme koji vršiocima daju mogućnost da povrate troškove investicija kroz cijenu usluge. Ovaj model omogućava dugoročno planiranje i pokriva troškove velikih infrastrukturnih ulaganja. Ovakav način finansiranja izgradnje i rekonstrukcije komunalne infrastrukture se zasniva na razvoju dugoročnih strategija za infrastrukturu koje identificuju ključne potrebe i prioritete u sektoru. Kroz redovno praćenje i evaluaciju performansi infrastrukture, regulatorna tijela mogu da osiguraju da investicije budu usmjerene tamo gdje su najpotrebnije i da daju željene rezultate. Kroz ove mehanizme, regulatori igraju ključnu ulogu u podsticanju ulaganja u infrastrukturu i investicije. Kroz jasne regulative, finansijske podsticaje, mehanizme za povrat troškova, podršku inovacijama, transparentnost, dugoročne strategije i praćenje performansi, regulatorni organi stvaraju povoljan okvir koji podstiče razvoj i unaprjeđenje infrastrukturnih sistema, gdje je krajnji cilj poboljšanje kvaliteta pruženih usluga.
- **Priuštivost cijena usluga:** Stepen priuštivosti cijena usluga je ključan aspekt u regulaciji sektora. Priuštivost cijena usluga odnosi se na sposobnost domaćinstava da plate troškove komunalnih usluga bez ugrožavanja drugih osnovnih potreba i bez stvaranja finansijskog opterećenja koje bi moglo dovesti do ekonomskih ili socijalnih problema. Ovaj pojam uključuje ne samo visinu cijena usluga, već i relativne troškove u odnosu na prihode korisnika. Regulatorne strategije za osiguranje priuštivosti uključuju sprovođenje analiza uticaja na troškove i prihode korisnika kako bi se procijenilo kako promjene cijena usluga utiču na priuštivost i reviziju cijena usluga i eventualno uvođenje korektivnih mjera ako su troškovi nedostizni za dio stanovništva. Kroz primjenu različitih metoda ocjene priuštivosti i regulatornih strategija, moguće je raditi na očuvanju ravnoteže između finansijske održivosti sektora i realizacije investicija koje se finansiraju iz cijena usluga i pristupačnosti za korisnike.
- **Agregacija vršilaca:** U Crnoj Gori postoji određeni broj vršilaca sa veoma malim brojem korisnika, koji se suočavaju sa ozbiljnim izazovima u pogledu finansijske održivosti i kapaciteta za pružanje kvalitetnih usluga. Ovi vršioci se često nalaze u manje razvijenim područjima, gdje su prihodi od usluga ograničeni. Mali vršioci nemaju dovoljno korisnika da bi ostvarili potrebne prihode za pokrivanje operativnih troškova i neophodnih investicija. Cijena usluge koja je priuštiva korisnicima u ovim područjima često nije dovoljna da obezbijedi dugoročnu održivost preduzeća. Visoki fiksni troškovi, zajedno sa niskim prihodima, dovode do toga da ovi vršioci često funkcionišu sa gubicima ili uz dotacije osnivača, što otežava njihovu sposobnost za

unaprjeđenje infrastrukture i pružanje visokokvalitetne usluge. Dodatno, ovi vršioci često nemaju mogućnost i dovoljno sredstava da zaposle stručan i kvalifikovan kadar. Nedostatak adekvatne obuke i profesionalnog razvoja vodi ka slabijoj efikasnosti u upravljanju i održavanju sistema, što utiče na sve aspekte poslovanja, od tehničkog održavanja infrastrukture do administrativnog upravljanja i komunikacije sa korisnicima. Jedan od mogućih pristupa za prevazilaženje ovih problema je agregacija ili spajanje malih vršilaca. Agregacija omogućava zajedničko korišćenje resursa, smanjenje operativnih troškova i poboljšanje kapaciteta za pružanje usluga. Takođe, veći vršioci imaju bolje mogućnosti za obuku kadrova, implementaciju naprednih tehnologija i realizaciju investicija.

- **Višegodišnji poslovni planovi:** Trenutna praksa prema kojoj vršioci imaju jednogodišnje poslovne planove pokazuje se kao nepovoljna sa aspekta regulacije, jer onemogućava prelazak na višegodišnje regulatorne periode. Ovaj pristup može ograničiti dugoročno planiranje, investiranje i efikasnost u poslovanju. Zbog toga je važno razmotriti prelazak na višegodišnje poslovne planove. Višegodišnji poslovni planovi omogućavaju vršiocima da planiraju unaprijed i postavljaju dugoročne ciljeve. Ova stabilnost je ključna za ostvarivanje strateških investicija i razvoj infrastrukture. Sa jasnom vizijom za narednih nekoliko godina, vršioci mogu bolje alocirati resurse, optimizovati troškove i povećati efikasnost. To vodi ka boljoj organizaciji i smanjenju operativnih troškova. Kontinuirano planiranje omogućava vršiocima da unaprijeđe kvalitet usluga kroz dugoročna rješenja. Planiranje unaprijed omogućava redovno održavanje, nadogradnju sistema i uvođenje novih tehnologija. Višegodišnji poslovni planovi omogućavaju regulatornim tijelima da efikasnije prate i ocjenjuju performanse vršilaca. Dugoročni periodi pružaju bolji uvid u ostvarivanje ključnih indikatora poslovanja i omogućavaju prilagođavanje regulacija prema stvarnim potrebama. Vršioci usluga treba da definišu jasne i mjerljive ciljeve za narednih nekoliko godina. Ovo uključuje infrastrukturne projekte, unapređenje kvaliteta usluga i finansijske ciljeve. Prelazak na višegodišnje poslovne planove predstavlja značajan korak ka unaprjeđenju regulatornih politika i poslovanja vršilaca. Dugoročno planiranje donosi brojne prednosti, uključujući veću stabilnost, efikasnost i kvalitet usluga. Uz pravilnu implementaciju, višegodišnji planovi mogu obezbijediti održiv razvoj i poboljšanje infrastrukturnih kapaciteta, što je od ključnog značaja za dugoročni uspjeh i zadovoljstvo korisnika.

Osim navedenog, novi zakonski okvir bi trebalo da stvori uslove pri kojim bi se definisala ovlašćenja da Agencija kroz Metodologiju kreira podsticajne politike za nabavku opreme koja je vršiocima neophodna za poboljšanje efikasnosti poslovnih procesa (poslovni softveri, oprema za detekciju gubitaka i otklanjanje kvarova na mreži, SCADA itd.), zatim jasniji uslovi pod kojima Agencija izdaje, mijenja i ukida licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, kao i nedostatak pravnih posljedica u vezi sa tim, kao i druga pitanja koja su od značaja za regulaciju sektora i unaprjeđenje sektora uopšte.

Takođe, pored potreba za definisanjem zakonskog okvira, od krucijalne važnosti je da svi činiovi u sektoru primjenjuju zakonska rješenja bez izuzetka. Tako, na primjer, neispunjavanje sljedećih zakonom propisanih obaveza od strane vršilaca i jedinica lokalne samouprave, dodatno komplikuje

i primjenu važećih podzakonskih akata Agencije, budući da su ista bazirana na poštovanju zakonskih obaveza:

- nerazriješena pitanja vlasništva nad komunalnom infrastrukturom koja se koristi za obavljanje regulisane djelatnosti, kao i neodgovarajuća evidencija te infrastrukture;
- većina vršilaca ne vodi odvojeno knjigovodstvo za svaku djelatnost koju obavlja;
- investiciono održavanje komunalne infrastrukture od strane vršilaca, iako je ova obaveza data jedinicama lokalne samouprave u skladu sa Zakonom;
- većina vršilaca ne vodi sistematizovane evidencije o podacima o poslovanju;
- vršioci ne posjeduju mjerne uređaje na svim vodozahvatima;
- vršioci ne posjeduju pojedinačne ili zajedničke vodomjere kod svih korisnika, pa se isporučena količina vode utvrđuje paušalno, i dr.

Agencija je od preuzimanja nadležnosti iz oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, ukazivala na probleme zakonskog okvira i proaktivno djelovala. Ipak, neophodna je uključenost drugih institucija, prije svega, volja zakonodavaca, kako bi se zakoni poboljšali i samim tim stvorili uslovi za unaprjeđenje stanja u sektoru.

11. MEĐUNARODNA AKTIVNOST

Tokom izvještajnog perioda, zabilježene su značajne aktivnosti u oblasti međunarodne saradnje, koje su bile fokusirane na obuke i radionice organizovane posredstvom Mreže evropskih regulatora vode (European Water Regulators – WAREG). Aktivnosti organizovane uz pomoć WAREG-a rezultirale su značajnim unaprjeđenjem kapaciteta zaposlenih u Agenciji, što je doprinijelo da su njihova znanja i vještine sada na višem nivou. Sticanje novih znanja i razmjena iskustava sa drugim regulatorima omogućava Agenciji da bolje odgovori na izazove i zahtjeve sa kojima se susreće u obavljanju svojih poslova.

Posredstvom WAREG-a, regulatorna tijela iz Albanije, Sjeverne Makedonije, Kosova i Crne Gore su u maju 2022. godine potpisali Memorandum o saradnji, sa ciljem jačanja saradnje i razmjene informacija, zajedničkih analiza i poređenja postojećih modela regulacije sektora, te izgradnje kapaciteta u skladu sa evropskim zakonodavstvom i međunarodnim programima.

WAREG je inicirao realizaciju Programa razmjene znanja (KEP) za unapređenje regulatornih okvira na Zapadnom Balkanu, za zemlje potpisnice pomenutog memoranduma o saradnji. KEP projekat je kofinansiran od strane WAREG-a i podržan od strane Centralnoevropske inicijative (CEI). Ovaj projekat predstavlja zajedničku inicijativu za unapređenje efikasnosti i pristupačnosti metodologija za određivanje cijena usluga na Zapadnom Balkanu i oslanja se na kolektivnu ekspertizu zemalja članica kako bi se podstakla evropska integracija i održivi razvoj kroz regionalnu saradnju. Inicijativa odražava napor WAREG-a da prenese znanje i unaprijedi regulatorne prakse unutar EU i susjednih zemalja. Zemlje korisnice projekta bile su Albanija, Crna Gora i Sjeverna Makedonija.

Primarni cilj KEP projekta je osnaživanje nacionalnih regulatora naprednim vještinama za utvrđivanje cijena usluga kroz niz radionica i studijskih posjeta. Pored toga, ovaj projekat je usaglašen sa širim ciljevima integracije EU zakonodavstva o vodama.

Inicijalni sastanak KEP projekta je održan maju 2023. godine u Briselu, gdje su se okupile ključne zainteresovane strane i u okviru kojeg su predstavljeni glavni ciljevi projekta. Diskusije na ovom sastanku su se usmjerile na principe i zahtjeve EU direktiva u sektoru voda, sa uvidima stručnjaka Evropske komisije i identifikaciju oblasti za potencijalne reforme, posebno u metodologijama za određivanje cijena usluga. Nakon inicijalnog sastanka, održane su dvije tehničke radionice, i to prva u septembru 2023. godine u Budvi i druga u oktobru 2023. godine u Skoplju. Tehničke radionice su bile posvećene metodologijama za utvrđivanje cijena usluga u Evropi, sa posebnim aspektom na: komponente troškova poslovanja; primjenu regulatornih mehanizama za podsticaje i sankcionisanje; neprihodovanu vodu; primjenu indikatora poslovanja vršilaca u pogledu postavljanja ciljeva, monitoringa i evaluacije indikatora poslovanja i ciljeva za dostizanje propisanih vrijednosti indikatora poslovanja i pokrivenost korisnika mjerim uredajima (vodomjeri).

KEP projekat je zaključen finalnim sastankom, koji je održan u februaru 2024. godine u Briselu, na kojem su prezentovani stečeni benefiti učesnika projekta, a ovaj sastanak je takođe bio prilika da se naznače mogućnosti za buduću saradnju.

Ovaj KEP projekat za Agenciju predstavlja jedinstvenu platformu za razmjenu znanja i iskustava i saradnju, kroz koji je omogućeno da se steknu alati i vještine za rješavanje specifičnih izazova sa kojima se Agencija susreće u regulaciji sektora.

Takođe, Agencija je u toku 2023. godine imala priliku da učestvuje na dvije TAIEX radionice. TAIEX (Instrument za tehničku pomoć i razmenu informacija Evropske komisije) je program Evropske unije koji ima za cilj da podrži zemlje u usklađivanju i sprovоđenju zakonodavstva EU za vode olakšavajući razmenu iskustava. Ove radionice je organizovao WAREG u saradnji sa Generalnim direktoratom za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR) Evropske komisije.

Prva TAIEX radionica je održana u junu u Prištini sa fokusom na mogućnostima primjene ključnih pokazatelja poslovanja vršilaca u definisanju regulatornih politika i primjene *sunshine* regulacije u sektoru javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama.

Druga TAIEX radionica je održana u novembru u Tirani. Ključne teme ove radionice su se odnosile na agregaciju sektora vode, sa prednostima i teškoćama tokom implementacije, biznis planove vršilaca, ključne pokazatelje poslovanja vršilaca i kvalitet usluge i zaštitu potrošača.

Kao i u slučaju KEP projekta, ove radionice su pružile platformu za razmjenu znanja i izgradnju kapaciteta, unaprjeđujući regulatorne kapacitete članica WAREG-a i zemalja posmatrača.

Osim navedenih aktivnosti u organizaciji WAREG-a, Agencije je i u 2023. godini aktivno učestvovala na generalnim skupštinama WAREG-a. U 2023. godini su se održane četiri generalne skupštine, od kojih je jedna održana u septembru u Crnoj Gori.

Takođe, u 2023. godini predstavnici Agencije su učestvovali na Dunavskoj konferenciji voda (*Danube Water Conference*), koju su organizovale Međunarodna asocijacija vodovodnih preduzeća u sливу rijeke Dunav (IAWD) i Svjetska banke, kao i prisustvovali Trećem evropskom forumu regulacije vodnog sektora u organizaciji WAREG-a.

12. REZIME

U dijelu normativnih aktivnosti Agencije u 2023. godini, donijeta je nova metodologija za utvrđivanje cijena usluga za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, koja se primjenjivala u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu.

U izvještajnom periodu Agencija je donijela 39 odluka po zahtjevima vršilaca za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga, od toga jednu odluku o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu, tri odluke o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu, 33 odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu i dvije odluke o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu.

U dijelu licenciranja vršilaca, Agencija je donijela 23 rješenja o produženju perioda važenja licenci i jedno rješenje o odbijanju zahtjeva za produženje perioda važenja licenci. Takođe, u toku 2023. godine su izdate dvije licence.

Agencija je u oktobru 2023. godine donijela Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2022. godinu, koji je objavljen na internet stranici Agencije.

U toku izvještajnog perioda, Agencija je prikupljala podatke o poslovanju za 2023. godinu, koje su vršioci dužni da Agenciji dostavljaju kvartalno. Kao i ranijih godina, većina vršilaca nije bila ažurna kada se radi o dostavljanju podataka o poslovanju za 2023. godinu, pa su ovi podaci Agenciji dostavljeni nakon isteka propisanih rokova. U slučaju kada vršioci nijesu redovno dostavljali podatke o poslovanju, Agencija je vršiocima dostavila zahtjeve kojima je traženo da se ti podaci dostave. Takođe, Agencija je nadležnim inspekcijskim organima Opštine Berane i Opštine Petnjica podnijela inicijative za pokretanje inspekcijskog nadzora zbog nedostavljanja podataka o poslovanju ViK Berane i KD Petnjica. Inspekcijski organi Opštine Berane i Opštine Petnjica nijesu informisali Agenciju o ishodu postupka po podnesenim inicijativama.

U toku 2023. godine osam vršilaca je primjenjivalo regulisaniu cijenu usluge (ViK Bar, ViK Budva, KD Gusinje, ViK Nikšić, KD Plužine, ViK Podgorica, ViK Tuzi i ViK Ulcinj), osam privremenu cijenu (ViK Andrijevica, ViK Bijelo Polje, ViK Cetinje, ViK Kotor, ViK Pljevlja, KD Šavnik, ViK Tivat i KD Žabljak), dok je šest vršilaca primjenjivalo cijene usluga koje nijesu utvrđene u skladu sa Zakonom (ViK Berane, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kolašin, KD Mojkovac i ViK Rožaje). Agencija ne posjeduje informacije o cijenama usluga koje su u toku 2023. godine primjenjivali KD Petnjica i KD Plav. U skladu sa Zakonom, Agenciju o cijenama usluga koje su u primjeni obavještavaju nadležni organi lokane uprave, koji su ujedno nadležni i za kontrolu zakonitosti rada vršilaca. Kako su šest vršilaca u toku 2023. godine primjenjivali cijene usluge koje nijesu utvrđene u skladu sa Zakonom, zabrinjavajuće je to što su te informacije Agenciji dostavili upravo organi koji bi trebalo da vode računa o zakonitosti rada vršilaca.

Nakon sprovedene analize elemenata regulatornog prihoda ostvarenog u 2023. godini u odnosu na elemente koji su utvrđeni za tu godinu, za sedam vršilaca koji su primjenjivali regulisane cijene usluga (ViK Bar, ViK Budva, ViK Nikšić, KD Plužine, ViK Podgorica, ViK Tuzi i ViK Ulcinj), zaključeno je da je u

posmatranom periodu došlo do većeg ostvarenja regulatornog prihoda, kao i troškova poslovanja i ostalih poslovnih prihoda. Sprovedena analiza pokazuje da je veliki uticaj na ostvarenje regulatornog prihoda imalo odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine. Ovo potvrđuje činjenicu da je u postupku utvrđivanja cijena usluga važno da se obračunske veličine planiraju sa posebnom pažnjom.

U toku 2023. godine su sprovedene aktivnosti na davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, pri čemu je utvrđen ukupan regulatorni prihod u iznosu od 41.010.720,03 €. Prilikom utvrđivanja cijena usluga za 2024. godinu, nastavljen je proces postepenog izjednačavanja cijena usluga za korisnike iz kategorije fizičkih lica i korisnika iz kategorije pravnih lica. Cijene usluge za 2024. godinu su cijene usluga sa kojima se ovaj proces okončava, što znači da će cijene usluga za 2025. godinu biti jednake za sve korisnike.

Kroz proces dostavljanja podataka o poslovanju, koje vršioci dostavljaju Agenciji u skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, Agencija ima mogućnost da prati stanje u sektoru u Crnoj Gori. Uprkos tome što Agencija podatke o poslovanju vršilaca prikuplja već šest godina, pojedini vršioci i dalje ne dostavljaju podatke blagovremeno, dok podaci kod pojedinih vršilaca nijesu cjelokupni. Takođe, podaci o poslovanju koje dostavljaju vršioci su često nezadovoljavajućeg kvaliteta, što negativno utiče na sprovođenje adekvatnih analiza u cilju prikazivanja realnog stanja u sektoru na nivou Crne Gore. Dostavljanje nepouzdanih podataka iziskuje dodatne napore Agencije, koji se ogledaju u detaljnoj provjeri velikog broja podataka. Međutim, kako bi se sa sigurnošću utvrdilo da su podaci pouzdani, Agencija mora da ima uvid u dokumentaciju kojom vršioci dokazuju pouzdanost dostavljenih podataka. U tome se ogleda i najveći problem kod evaluacije pouzdanosti podataka, jer vršioci ne vode sveobuhvatne evidencije podataka o poslovanju, te nijesu u mogućnosti da dokažu vjerodostojnost svih podataka.

Poznato je da je upravljanje neprihodovanom vodom (tehnički i komercijalni gubici vode) jedna od glavnih aktivnosti koje vršilac treba da sprovodi, kako bi se dostigao optimalan nivo efikasnosti poslovanja. Efikasnost vršioca na ovom polju može se sagledati međusobnim poređenjem indikatora koji se odnose na neprihodovanu vodu, što omogućava primjena benčmarkinga, kao opšteprijehvaćenog alata za ove svrhe. Međutim, kako bi Agencija, kao organ koji je nadležan za sprovođenje benčmarkinga, mogla da učinkovito sprovodi ove aktivnosti, nužno je da vršioci stvore predulove koji će to omogućiti. Iako je značaj indikatora stepena neprihodovane vode neupitan, vrijednost ovog indikatora na nivou Crne Gore nije moguće iskazati iz razloga što ne postoje ulazni podaci njegovo računanje. Naime, većina vršilaca, i pored obaveze propisane Zakonom o vodama, ne mjeri količine zahvaćene vode na vodoizvorištima. Od 24 vršioca koji obavljaju djelatnost javnog vodosnabdijevanja, samo njih šest je u toku 2023. godine vršilo registrovanje ukupno zahvaćenih količina vode, dok je jedan vršilac vršio registrovanje većeg dijela količina zahvaćene vode. Prema tome, podaci koji se odnose na stepen neprihodovane vode na nivou Crne Gore se ne mogu smatrati relevantnim. Međutim, posmatrajući stepen neprihodovane vode za 2023. godinu za vršioce koji vrše registrovanje ukupno ili većeg dijela zahvaćenih količina vode, jasno je da su vrijednosti ovog indikatora na visokom nivou. Naime, kod šest vršilaca koji vrše registrovanje ukupno ili većeg dijela

zahvaćenih količina vode stepen neprihodovane vode iznosi 66% (ViK Cetinje 83%, ViK Bar 77%, ViK Kotor 77%, ViK Herceg Novi 73%, ViK Podgorica 58% i ViK Budva 53%). Imajući u vidu da je udio količina isporučene vode ovih vršilaca u ukupnim količinama isporučene vode u Crnoj Gori 65%, sa sigurnošću se može reći da stepen neprihodovane vode na nivou Crne Gore iznosi preko 50%.

U vezi sa stepenom neprihodovane vode, vrijedno je ukazati na primjer ViK Tivat. Stepen neprihodovane vode kod ovog vršioca je u 2023. godini iznosio 34%, što je za crnogorske prilike izuzetno dobra vrijednost ovog indikatora. Ovo ukazuje da je ViK Tivat uspostavio efikasan model za upravljanje neprihodovanom vodom, te ovaj vršilac dokazuje da nije nemoguće da se stepen neprihodovane vode svede u prihvatljive okvire.

Potrebitno je pomenuti da u trenutnom uređenju sektora postoje vršioci koji pružaju usluge veoma malom broju korisnika. Naime, od 24 vršioca njih četiri imaju manje od 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja (ViK Andrijevica, KD Plužine, KD Šavnik i KD Petnjica), dok sedam vršilaca ima između 1.000 i 5.000 korisnika (KD Gusinje, ViK Kolašin, KD Mojkovac, KD Plav, ViK Rožaje, ViK Tuzi i KD Žabljak). Ovi vršioci, sa izuzetkom ViK Tuzi, se nalaze u Sjevernom regionu. Vršioci sa malim brojem korisnika imaju visoke fiksne troškove poslovanja (dominantno troškovi zarada), koji se raspoređuju na mali broj korisnika, pa je u tim uslovima teško doći do prihvatljive cijene usluge, a istovremeno postići održivo poslovanje.

Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u 2023. godini iznosi 92,74% na nivou Crne Gore. U Primorskem regionu ovaj procenat iznosi 99,65%, u Središnjem regionu iznosi 83,14%, dok u Sjevernom regionu iznosi 95,92%.

Od ukupno 24 vršioca, njih 11 (ViK Andrijevica, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, KD Gusinje, KD Petnjica, KD Plav, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Rožaje, ViK Ulcinj), su prema bilansu uspjeha na kraju 2023. godine poslovali sa gubitkom, što je jednak broj kao i prethodne godine (ViK Bijelo Polje, ViK Cetinje, KD Gusinje, ViK Kotor, KD Petnjica, ViK Nikšić, KD Plav, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Rožaje i ViK Ulcinj).

U uređenju državne uprave, uloga Agencije je da sprovodi nadležnosti koje su joj povjerene, pri čemu nema mogućnost da kreira politike u oblasti komunalnih djelatnosti. Međutim, na bazi sada već višegodišnjeg iskustva u regulaciji sektora, Agencija je prepoznala da postoji potreba za unaprijeđenjem zakonskog okvira, koje bi omogućilo da se definiju novi regulatorni okviri i puna primjena regulatornih mehanizama. S tim u vezi, u Izveštaju su navedeni neki od potencijalnih pravaca prema kojima bi mogloći definisanje novog zakonskog okvira.

Na polju međunarodne saradnje i unaprjeđenja vještina zaposlenih u Agenciji, bitno je istaći da je u toku 2023. godine realizovan Program razmjene znanja (KEP) za unaprjeđenje regulatornih okvira na Zapadnom Balkanu. KEP projekat je kofinansiran od strane WAREG-a i podržan od strane Centralnoevropske inicijative (CEI). Projekat predstavlja zajedničku inicijativu za unaprjeđenje efikasnosti i pristupačnosti metodologija za određivanje cijena usluga na Zapadnom Balkanu i oslanja se na kolektivnu ekspertizu zemalja članica EU, kako bi se podstakla evropska integracija i održivi razvoj kroz regionalnu saradnju. Zemlje korisnice projekta bile su Albanija, Crna Gora i

Sjeverna Makedonija, u okviru koje su pored inicijalnog i završnog sastanka, održane dvije tehničke radionice.

Na kraju, potrebno je istaći da je KD Petnjica jedini vršilac koji je osnovan od strane jedinice lokalne samouprave koji ne posjeduje licencu za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti i koji Agenciji nije podnosio zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga.

Broj: 24/2771-3

Podgorica, 26. jula 2024. godine

Predsjednik Odbora

Branislav Prelević, s.r.

13.

PRILOG - Pregled osnovnih podataka po vršiocima

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar
Branka Čalovića br. 13, 85000 Bar

www.vodovod-bar.me
vodovodbar@t-com.me

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	27.694
Broj korisnika fizička lica	25.287 (91,31%)
Broj korisnika pravna lica	2.407 (8,69%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Ukupno fakturisano m ³	3.024.494
Fakturisano m ³ fizičkim licima	2.488.414
Fakturisano m ³ pravnim licima	536.080

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti

14

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	15.898
Broj korisnika fizička lica	13.832 (87%)
Broj korisnika pravna lica	2.066 (13%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	1.661.755
Fakturisano m ³ fizičkim licima	1.247.797
Fakturisano m ³ pravnim licima	413.958

Naplaćeno € u 2023. god.

3.973.502,80

Fakturisano € u 2023. god.

3.781.682,70

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Obaveze prema dobavljačima

169.000

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

3.973.502,80

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

169.000

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

308.611

Rashodi poslovanja

5.195.055,00

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

13.385.642

Prihodi poslovanja

5.045.808,00

Neto sveobuhvatni rezultat

29.328

Potraživanja od kupaca

Doo „Vodovod i kanalizacija“ Berane

IV crnogorske brigade br. 13, 84300 Berane

www.vlkberane.me

vlk.berane@gmail.com

Broj korisnika usluge javnog vodosнabдijevanja

Ukupan Broj korisnika	10.058
Broj korisnika fizička lica	9.232 (91,79%)
Broj korisnika pravna lica	826 (8,21%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosнabдijevanja

Ukupno fakturisano m ³	1.281.651
Fakturisano m ³ fizičkim licima	1.086.671
Fakturisano m ³ pravnim licima	194.980

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
61
Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
1

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	6.065
Broj korisnika fizička lica	5.328 (87.85%)
Broj korisnika pravna lica	737 (12.15%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	747.536
Fakturisano m ³ fizičkim licima	596.253
Fakturisano m ³ pravnim licima	151.283

Naplaćeno € u 2023. god.

	516.724,95
--	-------------------

Fakturisano € u 2023. god.

	557.677,29
--	-------------------

	557.677,29
--	-------------------

Naplaćeno € u 2023. god.
Fakturisano € u 2023. god.

Neto sveobuhvatni rezultat	1.528
----------------------------	--------------

Prihodi postlovanja	836.860,00
---------------------	-------------------

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
Stopa naplate

Doo „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje

Muha Dizdarevića br. 8, 84000 Bijelo Polje

www.vodovodbp.me

bistica@vodovodbp.me

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
4

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
4

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	9.496
Broj korisnika fizička lica	8.589 (90,45%)
Broj korisnika pravna lica	907 (9,55%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Ukupno fakturisano m ³	1.644.743
Fakturisano m ³ fizičkim licima	1.335.478
Fakturisano m ³ pravnim licima	309.265

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	4.375
Broj korisnika fizička lica	3.656 (83,57%)
Broj korisnika pravna lica	719 (16,43%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	759.353
Fakturisano m ³ fizičkim licima	535.164
Fakturisano m ³ pravnim licima	224.189

Naplaćeno € u 2023. god.

	1.199.028,78
	1.101.029,54

Fakturisano € u 2023. god.

	1.101.029,54
--	---------------------

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
Stopa naplate

Obaveze prema dobavljačima
174.872

Prihodi postovanja
1.166.571,00

Neto sveobuhvatni rezultat
-270.976

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
3.849.996

Potraživanja od kupaca
666.632

Prihodi postovanja
1.436.734,00

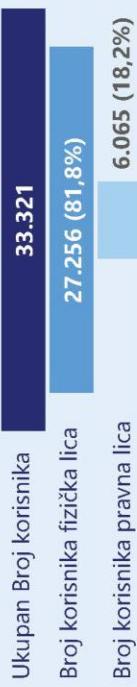
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva

Trg Sunca br. 1, 85310 Budva

www.vodovodibudva.me

vodovod@t-com.me

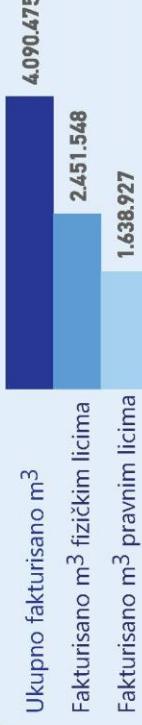
Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
24

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
8.769.877

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
8.769.877

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
7.50

Potraživanja od kupaca
3.443.118

Obaveze prema dobavljačima
1.645.669

Fakturisano € u 2023. god.
7.851.793,35

Naplaćeno € u 2023. god.
7.676.608,81

Stopa naplate

Neto sveobuhvatni rezultat
-1.044.003

Prihodi postovanja
7.792.612,00

Rashodi poslovanja
8.128.617,00

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda
95,87%

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda
97,77%

Doo „Vodovod i kanalizacija - Cetinje“ Cetinje

Ulica 16 br. 2G, 81250 Cetinje

www.vikct.me

kontakt@vikct.me

Broj zaposlenih za
regulisane komunalne
djelatnosti
15

Broj zaposlenih
angajažovanih na drugi način
5.471.374

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
5.471.374

Broj korisnika usluge javnog vodosнabдijevanja

Ukupan Broj korisnika	7.406
Broj korisnika fizička lica	6.619 (89,37%)
Broj korisnika pravna lica	787 (10,63%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosнabдijevanja

Ukupno fakturisano m ³	933.105
Fakturisano m ³ fizičkim licima	822.826
Fakturisano m ³ pravnim licima	110.279

Stepen neprihodovanje vode (%)

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m ³)	10,36
---	--------------

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	3.982
Broj korisnika fizička lica	3.349 (84,1%)
Broj korisnika pravna lica	633 (15,9%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	395.230
Fakturisano m ³ fizičkim licima	321.078
Fakturisano m ³ pravnim licima	74.152

Naplaćeno € u 2023. god.	873.028,62
Fakturisano € u 2023. god.	770.779,00

Obaveze prema dobavljačima	12.679.099
Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima	42,93%
Rashodi poslovanja	2.258.733,00

Neto sveobuhvatni rezultat	-1.540.934
Stopa naplate	113,27%

Doo „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad

Jefta Čaja Šćepanovića bb, 81410 Danilovgrad

www.vik-dg.me

jkzpdanilovgrad@t-com.me

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	8.868
Broj korisnika fizička lica	8.390 (94,61%)
Broj korisnika pravna lica	478 (5,39%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Ukupno fakturisano m ³	1.499.197
Fakturisano m ³ fizičkim licima	1.068.715
Fakturisano m ³ pravnim licima	430.482

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	488
Broj korisnika fizička lica	446 (91,39%)
Broj korisnika pravna lica	42 (8,61%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	51.782
Fakturisano m ³ fizičkim licima	36.259
Fakturisano m ³ pravnim licima	15.523

Naplaćeno € u 2023. god.

	1.472.043,00	1.427.687,44
--	---------------------	---------------------

Fakturisano € u 2023. god.
 1.49.588

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
Stopa naplate

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)

(nema podatka)

Neto sveobuhvatni rezultat
29.299

Prihodi poslovanja
1.412.529,00

Rashodi poslovanja
1.348.673,00

104,73%

103,11%

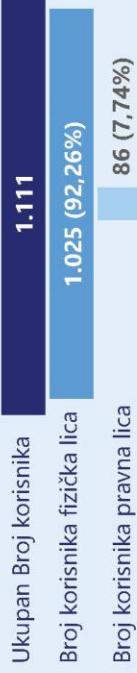
Doo „Komunalne djelatnosti“ Gusinje

Grebajska br. 6, 84326 Gusinje

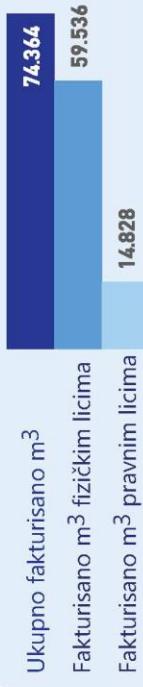
komunalnedjelatnosti@opstinaagusinje.me

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Stepen neprihodovane vode (%)

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisano € u 2023. god.

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
Stopa naplate

Obaveze prema dobavljačima
14.470

Doo „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi

Put X hercegovačke brigade br. 3, 85340 Herceg Novi

www.vodovodhnovi.co.me

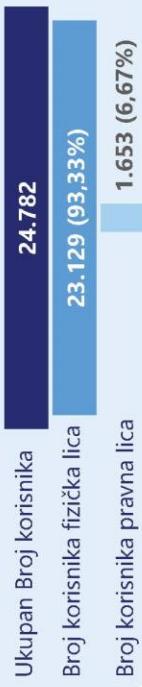
vodovodhn@t-com.me

Broj zaposlenih za
regulisane komunalne
djelatnosti
19

Broj zaposlenih
angagozvanih na drugi način
19

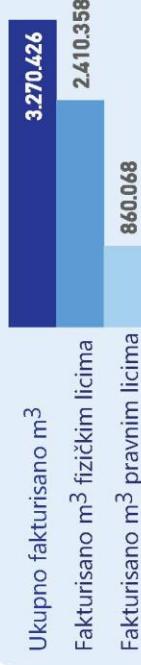
Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Stepen neprihodovanje vode (%)

Fakturisano € u 2023. god.

Naplaćeno € u 2023. god.

Potraživanja od kupaca
1.582.396

Obaveze prema dobavljačima
79.277

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima
Stopa naplate

Neto sveobuhvatni rezultat
211.884

Prihodi postovanja
5.792.274,00

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

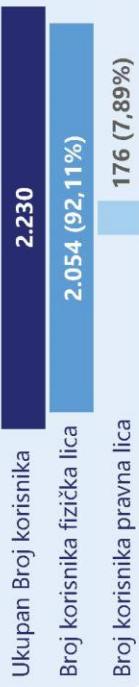

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin
IV proleterske bb, 81210 Kolašin

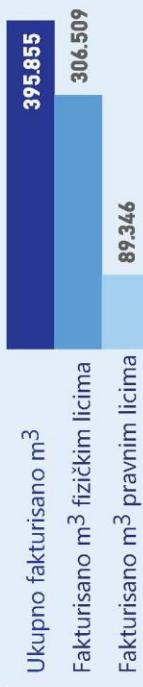
www.vodovodkl.me
jkpkolasin@t-com.me

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisano € u 2023. god.

Mjesečna potrošnja vode
fizička lica (m³)
12,44

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima
Stopa naplate

Obaveze prema dobavljačima
114.128

Broj zaposlenih
angažovanih na drugi način

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Potraživanja od kupaca
479.916

Rashodi poslovanja
471.994,00

Prihodi poslovanja
477.734,00

Neto sveobuhvatni rezultat
1.976

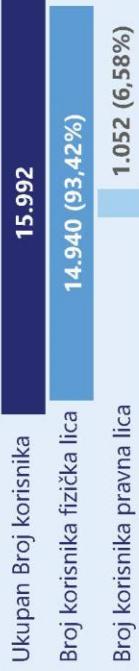
Doo „Vodovod i kanalizacija Kotor“ Kotor

Škaljari bb, 85330 Kotor

www.vodovodkotor.com

vodovod.kotor@t-com.me

Broj korisnika usluge javnog vodosнabдijevanja

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosнabдijevanja

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za
regulisane komunalne
djelatnosti

9

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)

7.892.059

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Naplaćeno € u 2023. god.

2.601.148,59

Fakturisano € u 2023. god.

2.453.056,19

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovним prihodima

106,04%

Obaveze prema dobavljačima
fizička lica (m³)

7.25

Potraživanja od kupaca

566.744

Rashodi poslovanja

3.935.005,00

Rashodi poslovanja

3.608.786,00

DOO „Komunalne usluge Gradac“ Mojkovac

Vojislava Šćepanovića bb, 84205 Mojkovac

<https://gradacmojkovac.me>

gradacmojkovac@gmail.com

Broj zaposlenih za regulisane komunalne
djelatnosti

34

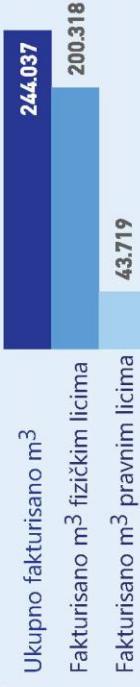
Broj zaposlenih
angajovanih na drugi način

Količina potisnute
vode u sistem (m^3)
(nema podatka)

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

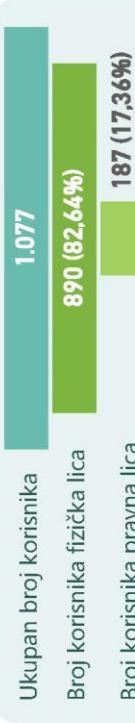

Stepen neprihodovane vode (%)

卷之三

1

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisano € u 2023. god.
Naplaćeno € u 2023. god.

346.734,78
400.703,42

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima Stopa naplate

Obaveze prema dobavljačima
195.361

195.361

86,53%
112,89%

hodi poslovanja
08.454,00

sveobuhvatni rezultat
117.084

Potraživanja od kupaca
1.438.173

Doo „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić
Hercegovački put br. 4, 81400 Nikšić

www.vodovodnk.me
info@vodovodnk.me

Broj korisnika usluge javnog vodosнabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	26.081
Broj korisnika fizička lica	24.675 (94,61%)
Broj korisnika pravna lica	1.406 (5,39%)

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	11.810
Broj korisnika fizička lica	10.927 (92,52%)
Broj korisnika pravna lica	883 (7,48%)

Fakturisane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	3.491.988
Fakturisano m ³ fizičkim licima	3.069.141
Fakturisano m ³ pravnim licima	422.847

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
190
Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
9

Stepen neprihodovanje vode (%)

74,63%

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
13.762.067

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
10,37

Potraživanja od kupaca
5.890.650

Obaveze prema dobavljačima
1.017.628

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Rashodi poslovanja
4.450.899,00

Neto sveobuhvatni rezultat
598.976

Prihodi poslovanja
4.904.573,00

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
4.176.373,80

Naplaćeno € u 2023. god.
3.059.980,43

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate

DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjića

Centar 5 br. 10, 84312 Petnjića

komunalna.djelatnost@petnjića.co.me

Broj korisnika usluge javnog vodosнabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	229
Broj korisnika fizička lica	211 (92,14%)
Broj korisnika pravna lica	18 (7,86%)

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	-
Broj korisnika fizička lica	-
Broj korisnika pravna lica	-

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosнabdijevanja

Ukupno fakturisano m ³	16.800
Fakturisano m ³ fizičkim licima	15.504
Fakturisano m ³ pravnim licima	1.296

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
0
(nema podatka)

Stepen neprihodovanje vode (%)

4

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
0
(nema podatka)

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Potraživanja od kupaca
-5.344

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
6,12

Obaveze prema dobavljačima
22.485

Stopa naplate

Fakturisano € u 2023. god.
80.998,92

Naplaćeno € u 2023. god.
67.362,55

Neto sveobuhvati rezultat
-5.038

Prihodi poslovanja
180.523,00

Rashodi poslovanja
185.561,00

Fakturisane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda
97,28%

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda
83,16%

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

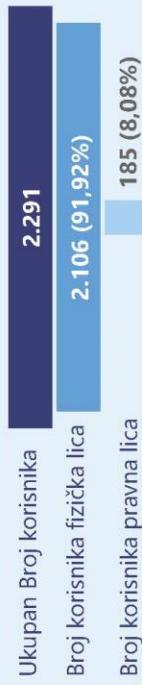
Stopa naplate

Doo "Komunalne djelatnosti" Plav
Čaršijska br. 20A, 84325 Plav

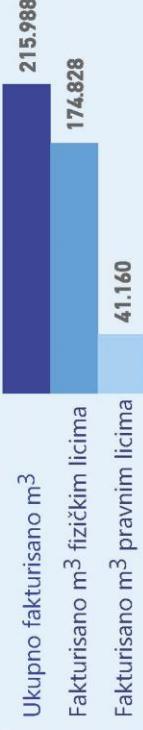
www.komunalnedjelatnostiplav.me
komunalnoplav@hotmail.com

Broj korisnika usluge javnog vodosнabdijevanja

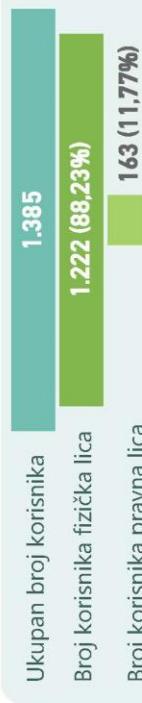
Fakturisane količine za uslugu javnog vodosнabdijevanja

Stepen neprihodovane vode (%)

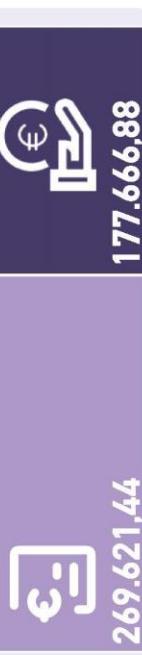
Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Naplaćeno € u 2023. god.

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
Stopa naplate

Obaveze prema dobavljačima
6,92

Potraživanja od kupaca
976.982

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Prihodi poslovanja
638.600,00

Neto sveobuhvatni rezultat
-13.955

Doo „Komunalno Plužine“ Plužine

Lazara Sočiće bb, 81435 Plužine

www.komunalnopluzine.me

jp.stambenokomunalno.pluzine@t-com.me

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti

Broj zaposlenih

13

Broj zaposlenih
angagažovanih na drugi način
0

0

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)

Mjesečna potrošnja vode
fizička lica (m³)
10,47

Stepen neprihodovanje vode (%)

Stepen neprihodovanje vode (%)

13

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima
40.469

Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca
83.479

Prihodi postovanja

Prihodi postovanja
664.609,00

Rashodi postovanja

Rashodi postovanja
655.580,00

Neto sveobuhvatni rezultat

Neto sveobuhvatni rezultat
8.752

Stopa naplate

Stopa naplate
101,38%

Fakturirane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

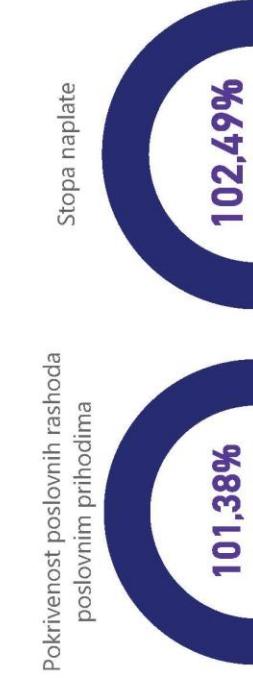
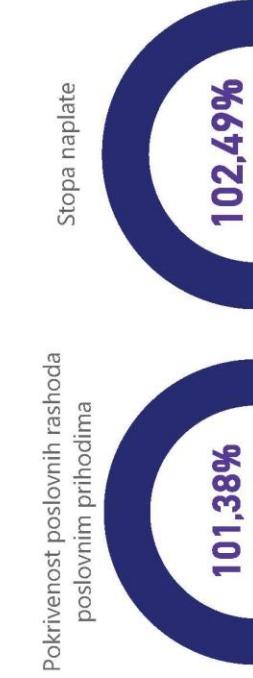
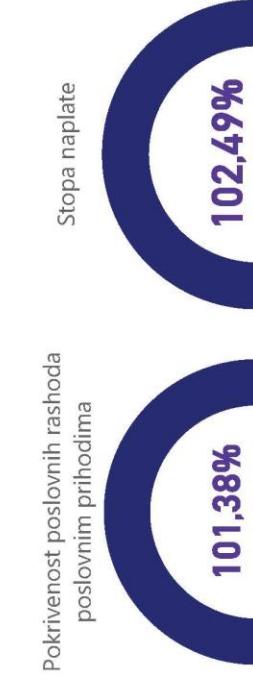
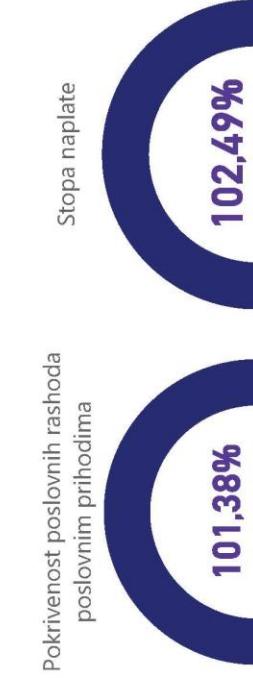
Fakturirane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

DOO „Vodovod“ Piјevlja
Kralja Petra I br.29, 84210 Piјevlja

www.vodovodpijevlja.com
pvvodovod@gmail.com

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti

10
Broj zaposlenih
angažovanih na drugi način

Stepen neprihodovanje vode (%)

Ukupno fakturisano m³ **879.623**
Fakturisano m³ fizičkim licima **666.952**
Fakturisano m³ pravnim licima **212.671**

Broj korisnika usluge javnog vodosнabдijevanja

Ukupan Broj korisnika **8.103**
Broj korisnika fizička lica **7.290 (89,97%)**
Broj korisnika pravna lica **813 (10,03%)**

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika **7.777**
Broj korisnika fizička lica **6.982 (89,78%)**
Broj korisnika pravna lica **795 (10,22%)**

Fakturisane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m³ **846.550**
Fakturisano m³ fizičkim licima **634.061**
Fakturisano m³ pravnim licima **212.489**

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)

7,62
Mjesečna potrošnja vode
fizička lica (m³)

Obaveze prema dobavljačima

Naplaćeno € u 2023. god.

768.017,32

Fakturisano € u 2023. god.

835.760,34

288.498
Obaveze prema dobavljačima

Naplaćeno € u 2023. god.
Fakturisano € u 2023. god.

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

97,56%

569.198
Potraživanja od kupaca

1.701.189,00
Prihodi postovanja

-60.590
Neto sveobuhvatni rezultat

1.743.744,00
Rashodi postovanja

108,82%

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

97,56%

Doo „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica
Zetskih vladara bb, 81000 Podgorica

www.vikpg.me
vikpg@t-com.me

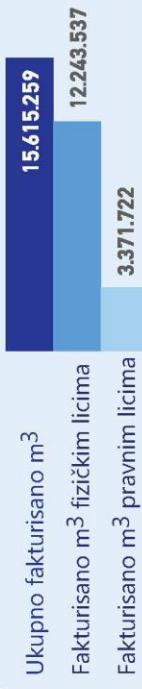
Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za
regulisane komunalne
djelatnosti
2
Broj zaposlenih
angajažovanih na drugi način

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
37.094.093

Potraživanja od kupaca
4.284.250
Obaveze prema dobavljačima
2.293.424

Naplaćeno € u 2023. god.

9.983.143,20
Fakturisano € u 2023. god.
9.750.381,25

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

Neto sveobuhvatni rezultat
-3.822.762

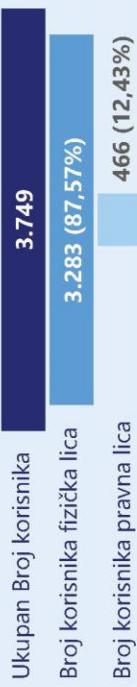
Prihodi postovanja
11.999.449,00
Rashodi postovanja
14.658.680,00

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje
Jaha Kurtagića bb, 84310 Rožaje

www.vodovodrozaje.me
vodovodrozaje@t-com.me

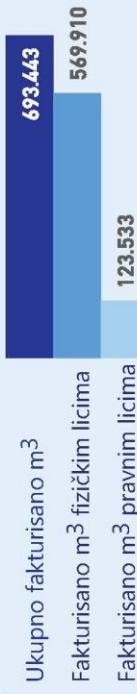
Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

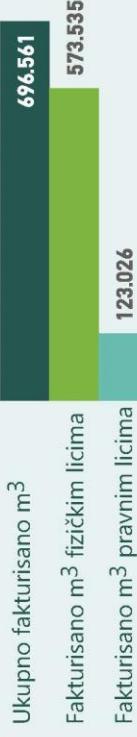
Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za angažovanja na drugi način
0
(nema podatka)

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Stopa naplate
Naplaćeno € u 2023. god.

Obaveze prema dobavljačima
26.037

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Rashodi poslovanja
592.344,00

Neto sveobuhvatni rezultat
-94.934

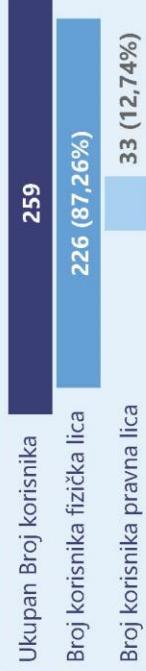
DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik
Šavnička I br. 5, 81450 Šavnik

-
komunalno.savnik@gmail.com

Broj zaposlenih za
regulisane komunalne
djelatnosti
3

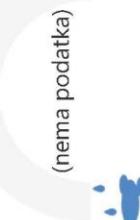
Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Stepen neprihodovane vode (%)

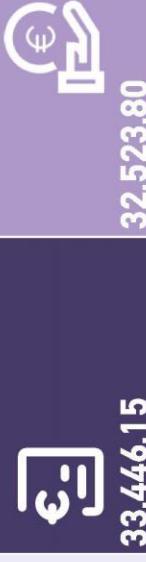
Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisano € u 2023. god.

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
(nema podatka)

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima
Stopa naplate

Obaveze prema dobavljačima
17.061

Prihodi poslovanja
383.327,00

Rashodi poslovanja
382.621,00

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima
Stopa naplate

Potraživanja od kupaca
26.234

Rashodi poslovanja
382.621,00

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima
Stopa naplate

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	11.872
Broj korisnika fizička lica	11.090 (93,41%)
Broj korisnika pravna lica	782 (6,59%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Ukupno fakturisano m ³	1.826.007
Fakturisano m ³ fizičkim licima	1.331.895
Fakturisano m ³ pravnim licima	494.112

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
5

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
2.777.433

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	5.631
Broj korisnika fizička lica	5.189 (92,15%)
Broj korisnika pravna lica	442 (7,85%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	898.843
Fakturisano m ³ fizičkim licima	597.486
Fakturisano m ³ pravnim licima	301.357

Naplaćeno € u 2023. god.

10,01

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
10,01

Fakturisano € u 2023. god.
2.770.493,14

Potraživanja od kupaca
365.536

Količina potpisnute vode u sistemu (m³)
2.777.433

Obaveze prema dobavljačima
51.584

Prihodi postovanja
3.302.917,00

Rashodi poslovanja
3.036.108,00

Stopa naplate

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj
Majke Tereze bb, 85360 Ulcinj

www.vik-ulcinj.me
nkpul@t-com.me

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Ukupan Broj korisnika	11.282
Broj korisnika fizička lica	10.249 (90,84%)
Broj korisnika pravna lica	1.033 (9,16%)

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

Ukupno fakturisano m ³	1.546.376
Fakturisano m ³ fizičkim licima	1.217.566
Fakturisano m ³ pravnim licima	328.810

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih za
regulisane komunalne
djelatnosti
0

Broj zaposlenih
angajažovanih na drugi način
0

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)
6.147.000

Stopa naplate
Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

101,09%

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupan broj korisnika	6.050
Broj korisnika fizička lica	5.430 (89,75%)
Broj korisnika pravna lica	620 (10,25%)

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Ukupno fakturisano m ³	800.816
Fakturisano m ³ fizičkim licima	696.561
Fakturisano m ³ pravnim licima	104.255

Naplaćeno € u 2023. god.

2.154.071,94

Fakturisano € u 2023. god.
2.177.533,71

2.381.599,00

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

92,27%

Stopa naplate

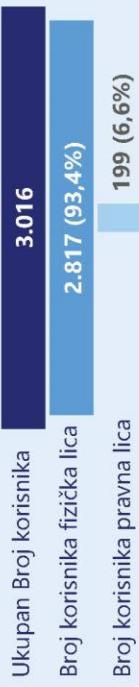
Doo „Komunalno i vodovod“ Žabljak

Narodnih heroja br. 3, 84220 Žabljak

doo.kivzabljak@gmail.com

Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja

Fakturisane količine za uslugu javnog vodosnabdijevanja

27

Stepen neprihodovanje vode (%)

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
11

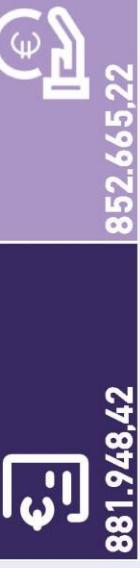
Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Faktursane količine za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda

Fakturisano € u 2023. god.

Naplaćeno € u 2023. god.

852.665,22

Mjesečna potrošnja vode
fizička lica (m³)

142.870

Potraživanja od kupaca
1.045.805

Obaveze prema dobavljačima

862.261,00

Rashodi poslovanja

886.025,00

Neto sveobuhvatni rezultat
22.636

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)

(nema podatka)

Količina potpisnute
vode u sistemu (m³)

(nema podatka)

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

Stopa naplate

Pokrivenost poslovnih rashoda
poslovnim prihodima

96,68%

102,76%